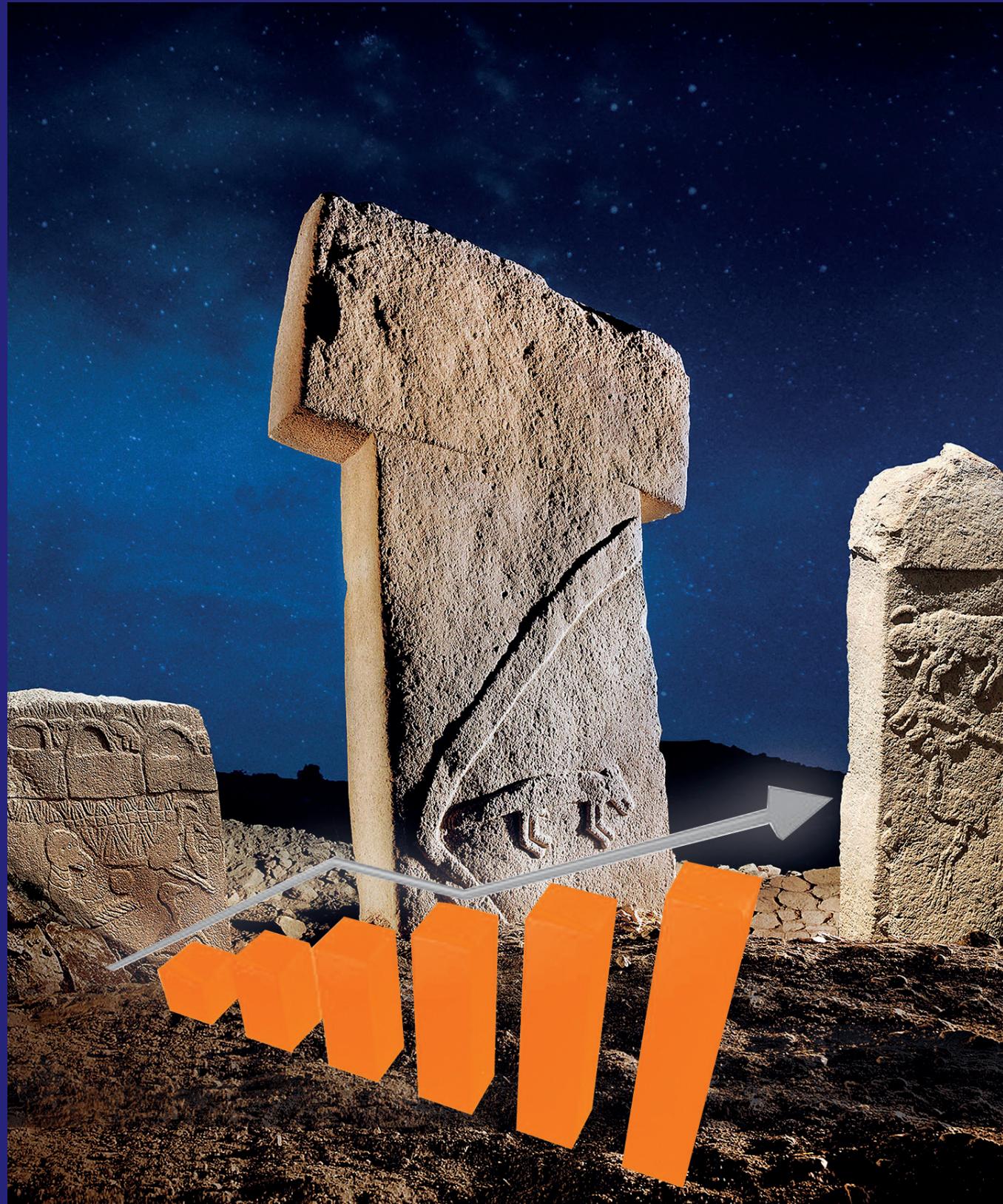

TÜROFED

Turizm raporu

TUROFED TOURISM REPORT

2019/1

İÇİNDEKİLER / TABLE OF CONTENTS

1. BÖLÜM: DÜNYADA VE AVRUPA'DA TURİZM HAREKETLERİNİN GELİŞİMİ	4
CHAPTER 1: DEVELOPMENT OF TOURISM ACTIVITIES OF THE WORLD AND EUROPE	
1.1. DÜNYADA VE AVRUPA'DA TURİZM HAREKETLERİ	4
1.1.1. DÜNYADA VE AVRUPA'DA TURİZM HAREKETLERİ	4
1.1.1.1. Dünyada Turizm Hareketleri	4
1.1.1.1.1. Tourism Activitites of the World	4
1.1.1.1.2. Avrupa'da Turizm Hareketleri	7
1.1.1.1.3. Tourism Activities in Europe	7
1.1.1.1.4. Rusya Federasyonu Açısından Turizm Hareketleri	10
1.1.1.1.5. Tourism Activities of the Russian Federation	10
1.1.1.1.6. Almanya Açılarından Turizm Hareketleri	12
1.1.1.1.7. Tourism Activities of Germany	12
1.1.1.1.8. Ülkemiz Açılarından Turizm Hareketleri	12
1.1.1.1.9. Tourism Activities In Terms of Our Country	12
2. BÖLÜM: TÜRKİYE TURİZM VERİLERİ	13
CHAPTER 2: TOURISM DATA OF TURKEY	
2.1. TÜRKİYE TURİZMİNİN SON 25 YILINA GENEL BAKIŞ	13
2.1.1. GENERAL OVERVIEW OF TURKEY IN THE LAST 25 YEARS	13
2.2. TÜRKİYE VE DÖRT İLİN 2018 VERİLERİ	17
2.2.1. 2018 DATA OF TURKEY AND FOUR PROVINCES	17
2.2.2. MİLLİYETLERİNE GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCILAR (2018)	19
2.2.2.1. THE FOREIGN VISITORS OF ISTANBUL ACCORDING TO THEIR NATIONALITIES (2018)	19
2.2.2.2. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Verilerinin İncelenmesi (2014-2018)	19
2.2.2.3. Analysis of the Data of Foreign Visitors of Istanbul (2014- 2018)	19
2.2.2.4. Antalya'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)	24
2.2.2.5. Distribution of Foreign Visitors Coming To Antalya In Terms Of Nationalities and Years (2018)	24
2.2.2.6. Muğla'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)	26
2.2.2.7. Distribution of Foreign Visitors Coming to Mugla in Terms of Nationalities and Years (2018)	26
2.2.2.8. İzmir'e Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)	30
2.2.2.9. Distribution of Foreign Visitors of Izmir in Terms of Nationalities and Years (2018)	30
2.2.2.10. Yurt İçinde İkamet Edenlere İlişkin Seyahat Verileri	32
2.2.2.11. The Travel Data of Domestic Residents	32
3. BÖLÜM: TÜRKİYE TURİZM GELİR VE GİDERLERİ	36
CHAPTER 3: THE TOURISM REVENUES AND EXPENSES OF TURKEY	
3.1. TÜRKİYE TURİZM GELİRLERİ (2014-2018)	36
3.1.1. TOURISM REVENUES OF TURKEY (2014- 2018)	36
3.2. TÜRKİYE TURİZM GİDERLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI (2014- 2018)	41
3.2.1. THE TOURISM EXPENSES OF TURKEY AND CHANGE RATES (2014-2018)	41

TÜROFED / TUROFED
Yıl / Year: 9, Sayı / Issue: 14

Sahibi / Owner
TÜROFED Adına
On behalf of TUROFED
Osman AYIK

Yayını Hazırlayan
Preparing Publications
Eda Bozoklu

Yayın Danışmanı
Publication Advisor
Prof. Dr. İbrahim Birkan

Yayın Koordinatörü
Editorial Coordinator
Necip BOZ

Çeviri
Translation
Eda BOZOKLU

Sanat Yönetmeni
Art Director
Bahar SİNEMCE

Tasarım Uygulama
Design Application
Yedilikletişim

Yazışma Adresi
Correspondence Address
JW Marriott Ankara Otel,
Kızılırmak Mah. Muhsin
Yazıcıoğlu Cad. No: 1 Ofis 34-35
Söğütözü Çankaya / Ankara

Tel : +90 312 287 70 66
Faks : +90 312 287 70 67
e-posta : info@turofed.org.tr

4. BÖLÜM TÜRKİYE'DE SON YİRMİ YILDA KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN GELİŞİMİ	43
CHAPTER 4: DEVELOPMENT OF ACCOMODATION FACILITES WHICH CERTIFICATED BY THE MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM IN THE LAST TWENTY YEARS IN TURKEY	43
4.1. Türkiye'deki Konaklama Tesislerinin Sayısı	43
4.1. The Number of Accomodation Facilitites in Turkey	43
5. BÖLÜM: 2017 YILINDA TÜRKİYE'DE VERİLEN TURİZM TEŞVİKLERİ VE İLLER İTİBARIYLE TESİS SAYILARINDA SON DURUM	50
CHAPTER 5: THE TOURISM INCENTIVES PROVIDED IN TURKEY DURING 2017 AND THE FINAL STATUS OF NUMBER OF TOURISM FACILITIES AS OF PROVINCES	50
6. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE EKOTURİZM: YEŞİL YILDIZLI VE MAVİ BAYRAKLı TESİSLER	52
CHAPTER 6: ECO-TOURISM IN TURKEY: THE FACILITIES WITH GREENSTAR AND BLUE FLAG	52
6.1. Türkiye'de Yeşil Yıldızlı Otellerde Son Durum	52
6.1. The Latest Status Of Green-Star Hotels In Turkey	52
6.2. Türkiye ve Dünyadaki Mavi Bayraklı Tesis Verileri	53
6.2. The Data Of Blue Flag Facilities In Turkey And The World	53
7. BÖLÜM: DÜNYADA VE AVRUPA'DA KONGRE TURİZMİNİN GELİŞİMİ	57
CHAPTER 7: DEVELOPMENT OF CONGRESS TOURISM IN THE WORLD AND EUROPE	57
8. BÖLÜM: KRUVAZİYER VE HAVAYOLU TURİZM VERİLERİ	59
CHAPTER 8: DATA OF CRUISE AND AIRLINE TOURISM	59
8.1. Dünyada ve Avrupa'da Kruvaziyer Turizmi	59
8.1. Cruise Tourism In The World And In Europe	59
8.2. Ülkemizde Kruvaziyer Turizmi	60
8.2. Cruise Tourism In Our Country	60
9. TÜRKİYE GENELİ HAVALİMANLARI UÇAK, YOLCU VE YÜK TRAFİĞİ İSTATİSTİKLERİ	63
CHAPTER 9: THE FLIGHT, PASSENGER AND CARGO TRAFFIC STATISTICS OF THE AIRFIELDS OF TURKEY	63
10. BÖLÜM: BÖLÜM: SAĞLIK TURİZMİNDE GELİŞMELER	70
CHAPTER 10: DEVELOPMENTS IN HEALTH TOURISM	70
10.1. Dünyada Sağlık Turizmi	70
10.1. Health Tourism In The World	70
11. BÖLÜM GOLF TURİZMİ	72
CHAPTER 11: GOLF TOURISM	72
12. KAYNAKÇA	76
SOURCES	76

1. BÖLÜM: DÜNYADA VE AVRUPA'DA TURİZM HAREKETLERİNİN GELİŞİMİ CHAPTER 1: DEVELOPMENT OF TOURISM ACTIVITIES OF THE WORLD AND EUROPE

1.1. DÜNYADA VE AVRUPA'DA TURİZM HAREKETLERİ 1.1. TOURISM ACTIVITIES OF THE WORLD AND EUROPE

1.1.1. Dünyada Turizm Hareketleri 1.1.1. Tourism Activities of the World

Son yıllarda turizm sürekli bir büyümeye ve artan bir çeşitlilik göstererek, dünyanın en hızlı büyüyen ihracat sektörlerinden biri haline gelmiştir. Günümüzde turizm, küresel gayri safi yurt içi harcamanın %9'una katkıda bulunmakta ve dünyadaki her 11 işten birini sağlamaktadır.

Yaşadığımız dönemin en önemli gerçeklerinden biri olan küreselleşme, tüm dünyayı ekonomik, sosyal ve kültürel yönden etkilemeye ve artık dünya buna göre yeniden şekillenmektedir.

Bu değişimden tüm dünya olumlu ya da olumsuz bir şekilde etkilenmektedir. Turizm sektörü ise küreselleşmeden olumlu etkilenmekte, hatta en çok fayda gören sektörlerden biri haline gelmektedir.

Cünkü; küreselleşme ile birlikte günümüzde bilgi transferi kolaylaşmış ve hızlanmış, bunun sonucunda da insanlar tüm dünyadan daha çok haberdar olmaya başlamıştır. Bu da insanların hem farkındlığını hem de meraklısı artırmıştır. İnsanlar daha önce tanımadıkları yeni kültürleri tanımak ve yeni deneyimler kazanmayı arzulamaktadırlar. Bununla birlikte ulaşımın da kolaylaşması, insanları daha çok seyahat etmeye teşvik etmiştir.

Böylece, tüm dünyada seyahat eden insanların sayısı 2018 yılının ilk 9 aylık döneminde geçmiş yılın aynı dönemine göre %5 artmıştır.

Tablo 1'de görüldüğü üzere 2018 yılının ilk 9 aylık döneminde, en yüksek artış %6,6 ile Asya-Pasifik bölgesinde gerçekleşen onu %5,6 ile Avrupa ve Orta Doğu izlemektedir.

Over the last decades, tourism has experienced continued growth and increased diversification, becoming one of the fastest growing export sectors in the world. Nowadays, tourism contributing to 9% of the global GDP, and accounts for one in eleven jobs worldwide.

Globalization that is one of the most important realities of our era affects the whole world in terms of economic, social and cultural and in parallel, the world is reshaping.

The whole world is affected by this change positively or negatively. The tourism sector is affected by globalization positively; even it is becoming one of the mostly benefitting sectors.

Because; with the globalization, information flows is now easier and faster, and as result of this people became more informed about the rest of the world. This increased the awareness and worries of people. They started to want to try new experiences and new culturel values that they haven't met before. At the same time, transportation got easier and this has encouraged people to travel more frequently.

As a consequence of these developments, international tourist arrivals grew %5 in the first nine months of 2018 over the same period of the last year.

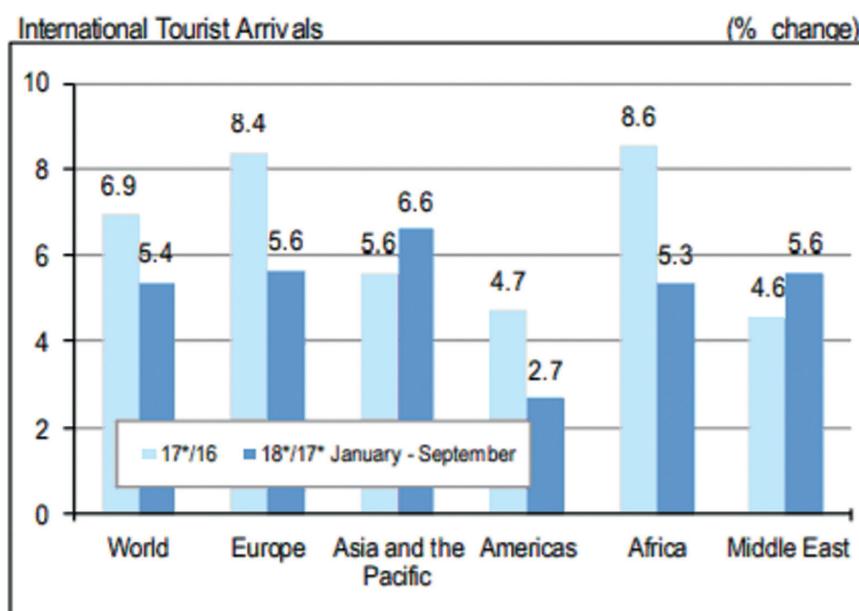
As it is seen in the Table 1, Asia- Pacific have the highest increase with 6,6 % and it is followed by Europe and the Middle East with 5,6%.

Tablo 1: Uluslararası Turist Varışlarındaki Değişim Oranları
Table 1: The Rate of Changes in the International Tourist Arrivals

ULUSLARARASI TURİST VARIŞLARI/ INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS	2017	OCAK-EYLÜL 2018 JAN-SEPT 2018
DÜNYA / WORLD	+ 6,9%	+5,4%
AVRUPA / EUROPE	+ 8,4%	+5,6%
ASYA - PASIFİK / ASIA- PACIFIC	+ 5,6%	+6,6%
AMERİKA / AMERICAS	+ 4,7%	+2,7%
AFRİKA / AFRICA	+ 8,6%	+5,3%
ORTA DOĞU / MIDDLE EAST	+ 4,6%	+5,6%

Kaynak/Source: UNWTO Tourism Barometer Volume 16/ Issue 5/ November 2018

Grafik 1: Uluslararası Turist Varışlarında Bir Önceki Yıla Göre Değişim Oranları
Graph 1: The Rate of Changes in the International Tourist Arrivals In Comparison to Previous Year

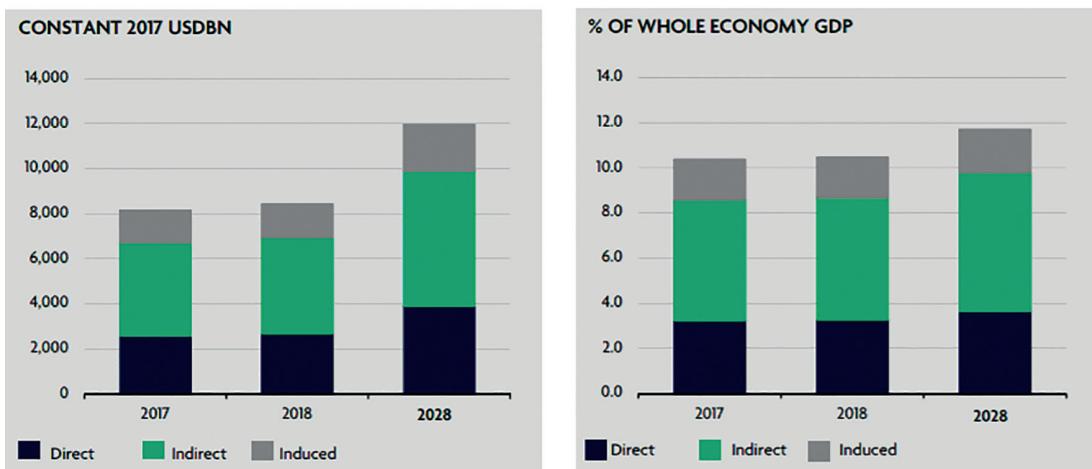
Kaynak/Source: Dünya Turizm Örgütü / WORLD TOURISM Organization (UNWTO)

Dünyanın en hızlı büyüyen ekonomik sektörlerinden biri olarak turizm, istihdama ve refah yaratmaya katkısı, çevresel koruma, kültürel muhafaza ve yoksulluğun azaltılmasında giderek daha da önemli bir katkı sağlayıcı olarak görülmektedir. İyi yapılandırılmış ve yönetilmiş bir turizm sektörü, bağlı olduğu doğal ve kültürel mirasın korunmasına, ev sahibi toplulukların güçlenmesine, ticaret fırsatları yaratmaya ve barış ve kültürlerarası anlayışın geliştirilmesine yardımcı olabilecektir.

As one of the fastest growing economic sectors in the world, tourism is increasingly recognized as a vital contributor to job and wealth creation, environmental protection, cultural preservation and poverty alleviation. A well-designed and managed tourism sector can help preserve the natural and cultural heritage assets upon which it depends, empower host communities, generate trade opportunities, and foster peace and intercultural understanding.

Grafik 2: Seyahat ve Turizm Endüstrisinin Gayri Safi Hasılaya Toplam Katkısı
Grafik 2: Total Contribution of Travel and Tourism Industry on Gross National Product

WORLD:TOTAL CONTRIBUTION OF TRAVEL & TOURISM TO GDP

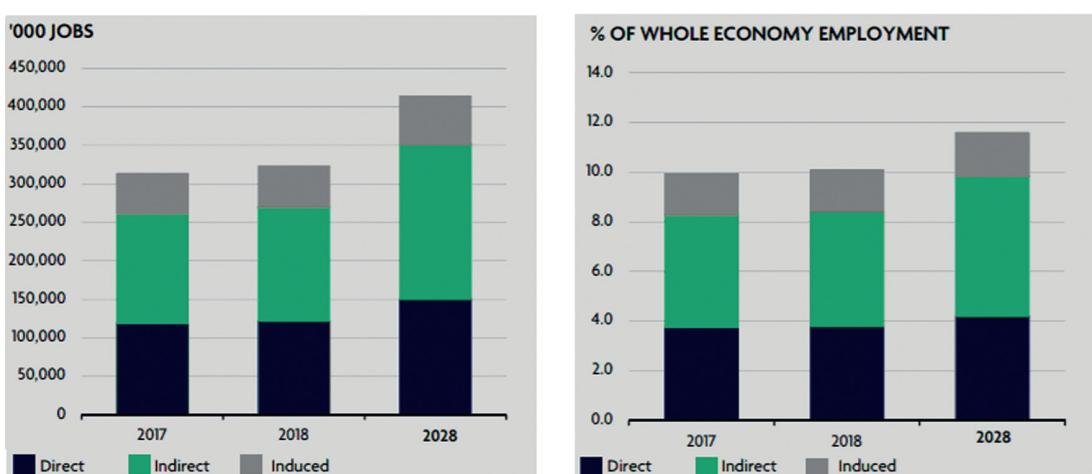
Kaynak: <https://www.wttc.org> / Source: <https://www.wttc.org>

Seyahat ve Turizm Endüstrisinin Gayri Safi Milli Hasıla'ya toplam katkısı (yatırım etkisi, arz zinciri ve uyarılmış gelir etkileri ile birlikte) 2017 yılında 8.272 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir ve 2028 yılında ise bu katının 12.450 milyar ABD Doları civarında olacağı öngörmektedir.

The total contribution of Travel & Tourism to GDP (including wider effects from investment, the supply chain and induced income impacts, was USD 8,272 bn in 2017 (10.4% of GDP) and is forecast to rise to USD12,450 bn by 2028 (11.7% of GDP).

Grafik 3: Seyahat ve Turizm Endüstrisinin İstihdama Toplam Katkısı
Graph 3: Total Contribution of Travel and Tourism Industry on Employment

WORLD:TOTAL CONTRIBUTION OF TRAVEL & TOURISM TO EMPLOYMENT

Kaynak: <https://www.wttc.org> / Source: <https://www.wttc.org>

Seyahat ve turizm endüstrisinin istihdama katkısı (yatırım, arz zinciri ve uyarılmış gelir etkileri ile birlikte) 2017 yılında 313.221.000 (toplam istihdamın %9,9'u) iş olmuştur.

2028 yılı itibarıyle ise seyahat ve turizm endüstrisinin 413.556.000 iş sağlayacağı (toplam istihdamın %11,6'sı) düşünülmektedir.

The total contribution of Travel & Tourism to employment (including wider effects from investment, the supply chain and induced income was 313.221.000 jobs in 2017 (9.9% of total employment).

By 2028, Travel & Tourism is forecast to support 413.556.000 jobs (11.6% of total employment).

1.1.2. Avrupa'da Turizm Hareketleri

1.1.2. Tourism Activities in Europe

Avrupa, dünyanın uluslararası turist varışlarının yarısına evsahipliği yaparak, dünyanın en çok ziyaret edilen bölgesi olma özelliğini korumaktadır. Avrupa'da, Avrupa Birliği'nin 28 ülkesi Avrupa toplamının %81'i ve tüm dünyanın %40'ı ile bölgenin uluslararası varışlarının büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Günümüzde turizm, Avrupa Birliği'nin istihdam ve kapsayıcı büyümeye için en önemli yapıtaşlarından birisidir.

Avrupa Birliği'nde turizm, toplam gayri safi hasılaya %10'luk bir katkı sağlarken, ekonomiye doğrudan, dolaylı ve tetikleyici etkileri ile, özellikle gençler, kadınlar ve göçmen kökenli kişiler için olmak üzere 26 milyon insana da istihdam sağlamaktadır.

Avrupa 2017 yılındaki %8'lük hatırı sayılır büyümeyenin ardından 2018 yılının ilk 9 aylık döneminde de önceki yılın aynı dönemine göre %6'lık güçlü bir büyümeye göstermiştir.

Türkiye'nin de içinde bulunduğu Güney ve Akdeniz Avrupası'ndaki birçok ülke çift haneli büyümeye rakamlarına ulaşmış olup, bölge toplamda %7'lük bir büyümeye oranına ulaşmıştır.

Kuzey Avrupa'nın büyümeye oranı ise, Danimarka, İzlanda, İrlanda ve İsveç gibi ülkelerin kayda değer artışlar kaydetmiş olmasına rağmen, bölgenin en büyük destinasyonu olan İngiltere'nin 2018'in ilk yarısında yaşadığı %7'lük düşüş nedeniyle %0 olarak kaydedilmiştir.

2018 yılının ilk 4 aylık döneminde ise dünyanın en büyük turizm bölgesi olan Avrupa, yine %7 gibi güçlü bir büyümeye göstermiştir. Güney Akdeniz Avrupası ve Batı Avrupa, %8'lük oran ile büyümeye öncülük eden bölgeler olmuşlardır.

Europe continues to stand as the most visited region, welcoming half of the world's international tourist arrivals. Within Europe, the 28 countries of the European Union account for the bulk of the region's international arrivals, some 81% of Europe's total and 40% of the world's figure. Today, tourism is one of the key pillars of the EU strategy for jobs and inclusive growth.

In the European Union, tourism contributes 10% to EU GDP and creates jobs for 26 million people - through its direct, indirect and induced effects in the economy - in particular for young people, women and people from a migrant background.

Europe, after the remarkable growth in 2017, recorded a robust growth(6%) in the first 9 months of 2018 .

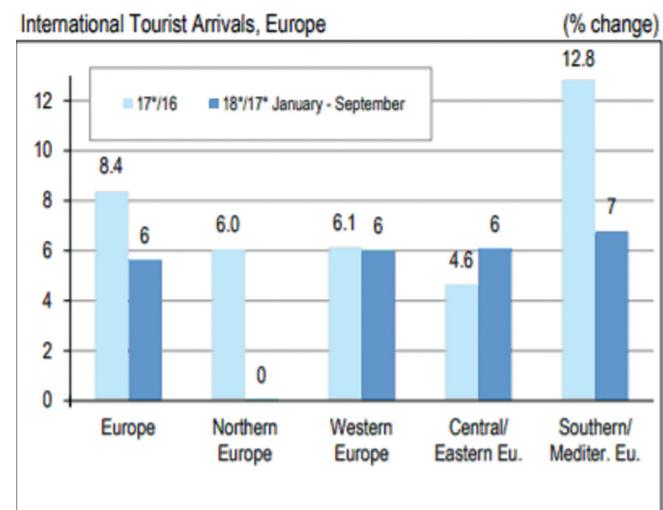
Most of the countries of Southern and Mediterranean Europe, which Turkey also in it, reached to the double- digit growth rates and the region recorded 7% growth rate in total.

Northern Europe recorded a flat growth rate as a consequence of mixed performances of countries. While Denmark, Iceland, Ireland and Sweden recorded robust growth rates, The United Kingdom, as the largest destination of the region, posted a 7% decline in the first half of 2018.

In 2018 Europe (+7%), the world's largest tourism region, also performed strongly this four-month period, led by destinations in Southern and Mediterranean Europe and Western Europe (both +8%).

Grafik 4: Avrupa Uluslararası Turist Varışlarındaki Değişim Oranları
Graph 4: International Tourist Arrivals of Europe

Kaynak/Source: Dünya Turizm Örgütü / WORLD TOURISM Organization (UNWTO)

Grafik 4'te görüldüğü üzere, bölgelere göre bakıldığından 2018'in Ocak- Eylül arası döneminde 2017'nin aynı dönemine göre en farklı artış oranı Güney ve Akdeniz Avrupası'nda görülmüştür.

2017 ile kıyaslandığında, 2018 yılı Haziran ayında kendi ülkeleri içerisinde seyahat eden turistlerin AB konaklama tesislerinde geceleme sayılarının %2,5 azaldığı görülmektedir.

AB ülkelerindeki konaklama tesislerinde geceleme sayıları 2018 yılının ilk çeyreğinde %2,1 azalmıştır.

As seen in the Graph 4; on regions basis, maximum change rate has seen in the Southern/ Mediterranean Europe in January- September period of 2018 in comparison to the same period 2017.

In June 2018 compared with June 2017, tourists travelling inside their own country spent 2.5% fewer nights at EU tourist accommodation.

Nights spent at tourist accommodation across the EU grew by 2.1 % in the first semester of 2018.

Tablo 2: Konaklama Tesislerindeki Geceleme Sayıları (Ocak- Haziran 2017 ve Ocak- Haziran 2018)

Table 2: Night Spent in Tourist Accommodation Establishments, January-June 2017 and January-June 2018 (thousand nights)

	January to June 2017		January to June 2018		2018/2017 change (%)	
	Tourist accommodation establishments(')	Hotels and similar accommodation	Tourist accommodation establishments(')	Hotels and similar accommodation	Tourist accommodation establishments(')	Hotels and similar accommodation
EU-28(*)	1 244 849	861 310	1 270 738	882 623	2.1	2.5
Belgium	16 449	8 703	17 524	9 283	6.5	6.7
Bulgaria	8 600	8 077	9 214	8 636	7.1	6.9
Czechia	22 961	18 046	24 166	18 909	5.2	4.8
Denmark	13 324	6 906	13 572	7 075	1.9	2.4
Germany	176 967	131 712	185 114	136 110	4.6	3.3
Estonia	: (u)	2 353	2 925	2 402	:	2.1
Ireland	15 153 (u)	13 084 (u)	15 024 (u)	12 616 (u)	-0.8 (u)	-3.6 (u)
Greece	36 140 (e)	30 549	37 235 (e)	31 438 (e)	3.0	2.9
Spain	197 594	147 575	195 922	147 338	-0.8	-0.2
France	170 010	99 022	176 608	101 959	3.9	3.0
Croatia	20 335	8 736	22 146	9 196	8.9	5.3
Italy	160 798	113 575	164 539	116 590	2.3	2.7
Cyprus	6 437	6 436	7 021	7 021	9.1	9.1
Latvia	2 103	1 688	2 320	1 859	10.3	10.1
Lithuania	3 232	1 849	3 424	1 976	5.9	6.9
Luxembourg	1 294	815	1 245	783	-3.8	-3.8
Hungary	12 878	10 594	13 534	11 159	5.1	5.3
Malta	4 221	4 102	4 654	4 514	10.2	10.0
Netherlands	48 593	23 024	51 195	24 803	5.4	7.7
Austria	59 837	45 746	62 310	47 246	4.1	3.3
Poland	35 201	21 176	37 568	22 763	6.7	7.5
Portugal	30 199	26 115	27 472	25 383	-9.0	-2.8
Romania	10 113	8 294	10 361	8 459	2.5	2.0
Slovenia	4 778	3 410	:	:	:	:
Slovakia	6 513	4 674	6 750	4 833	3.6	3.4
Finland	9 995	8 298	10 283	8 483	2.9	2.2
Sweden	23 874	16 681	24 985	17 165	4.7	2.9
United Kingdom	144 413	90 070	138 466 (e)	90 943 (e)	-4.1	1.0
Iceland	3 606	2 507	3 677	2 598	2.0	3.6
Liechtenstein	73	63	79	68	8.5	8.2
Norway	14 187	10 498	14 794	10 903	4.3	3.9
Switzerland	25 512	17 683	26 332	18 353	3.2	3.8

Montenegro	1 212	(b)	1 085	1 354	1 226	11.7	13.0
Former Yugoslav Republic of Macedonia	772		618	893	782	15.8	26.5
Serbia	3 804		2 657	4 284	2 891	12.6	8.8
Kosovo*	133		124	144	127	8.0	2.3

(*) Tourist accommodation establishments include groups 55.1, 55.2 and 55.3 of NACE Rev.2 (cf. Methodological notes).

(†) EU28 aggregate including estimates for Slovenia due to missing data.

*This designation is without prejudice to positions on status, and is in line with UNSCR 1244 and the ICJ Opinion on the Kosovo Declaration of Independence.

"." - data not available or very unreliable.

"u" - low reliability.

"e" - estimated.

"b" - break in series.

Source: Eurostat (online data code: tour_occ_nim)

Tablo 2'de görüldüğü üzere, Ocak- Haziran 2018 dönemine bakıldığından, bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla konaklama tesislerindeki geceleme sayılarında %2.1'lik bir artış olduğu görülmektedir. Bölgenin en büyük ve en önemli pazarı olan İngiltere'de ise %4.1 oranında bir düşüş yaşadığı ve bunun bölge ortalamasını da düşüren bir etki yarattığı görülmektedir.

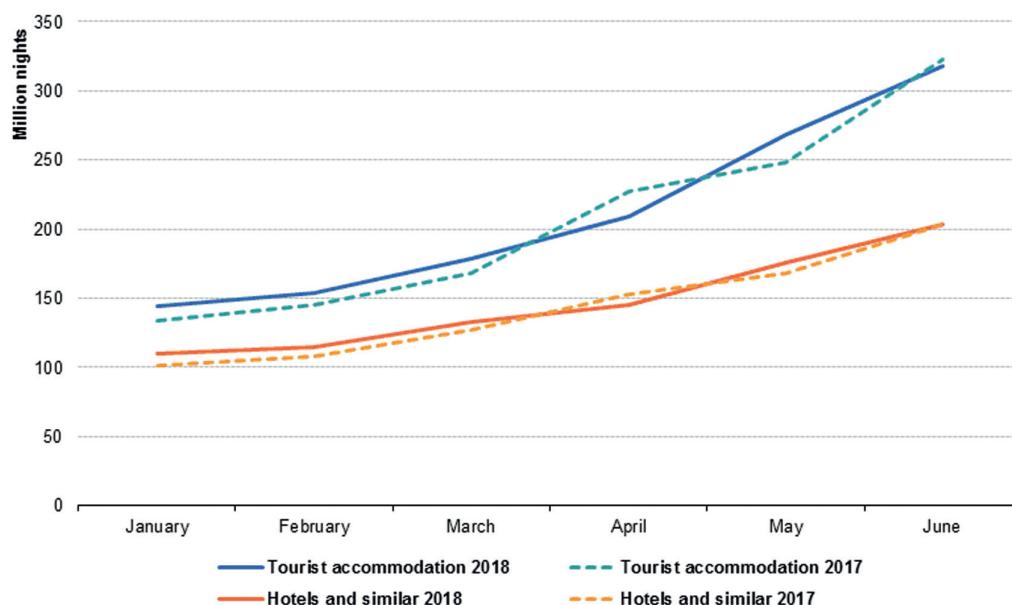
Tabloya göre, 2018 yılı Ocak- Haziran döneminde konaklama tesislerinde en çok geceleme sayısına ulaşan ülke 195.922 gece ile İspanya olurken, bir önceki yıla göre en yüksek artış oranını kaydeden ülke ise % 15.8 ile Karadağ olmuştur.

Looking at the six-month period from January to June 2018, an increase of 2.1 % was recorded in the number of nights spent in tourist accommodation establishments, compared with the same period one year earlier (see Table 2). The United Kingdom which is the biggest and the most important destination of the region recorded the 4.1% decrease and this also effected negatively to the average increase rate of the region.

According to the table, while Spain reached the maximum night spent in tourist accomodation establishments in January-June period of 2018, Montenegro became the country which recorded the highest increase rate with 15.8% compared with the previous year.

Grafik 5: Avrupa Birliği Ülkelerindeki Konaklama Tesislerindeki Geceleme Sayıları, Ocak- Haziran 2017 ve Ocak- Haziran 2018 (milyon gece)

Graph 5: Evolution of the Number of Nights Spent in EU-28 Tourist Accomodation Establishments, January to June 2017 and January to June 2018 (million nights)

Note: Eu-28 aggregate estimated for the purpose of this publication.

Kaynak/Source: Eurostat (online data code: tour_occ_nim)

Aylara göre ise; 2018 yılındaki artışlar 2017 yılı aynı ayları ile kıyaslandığında; Ocak +%8.0, Şubat +%5.8, Mart +%6.0 ve Mayıs +%8.0 şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. Nisan ayında yaşanan %8.1'lük düşüş büyük oranda geçen yıl birçok ülke için Nisan ayına denk gelen Paskalya tatilinin bu yıl Mart sonuna gelmesi ile ilgiliidir.

(https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics_-_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments#January_to_June_2018.2C_increase_in_the_number_of_nights_spent_in_EU_tourist_accommodation).

Increases were recorded in January (+8.0 %), February (+5.8 %), March (+6.0 %) and May (+8.0 %) 2018 compared with the same months of 2017 (see Figure 2). The drop of -8.1 % recorded in April was partly due to the Easter holidays which for many countries started end March in 2018 while in 2017 these holidays were in April.

1.1.3. Rusya Federasyonu Açısından Turizm Hareketleri

1.1.3. Tourism Activities of the Russian Federation

Rusya Federasyonu Federal Güvenlik Birimi Sınır Hizmetleri'ne göre, 2018 yılının 3 çeyreğinde Rusya Federasyonu'ndan turist akışı %6.45 artarken, yabancı ülkelere yapılan seyahat sayısı da %7.34 artış göstermiştir. Aynı zamanda seyahat edilen destinasyonların sayısında büyük ölçüde artış yaşanmıştır.

2018'in ilk 3 çeyreklik dönemine karşılık gelen Ocak - Eylül döneminde Ruslar yabancı ülkelere 34,855.313 seyahat gerçekleştirmiştirlerdir. Bu rakam 2017 yılının aynı dönemi ile karşılaştırıldığında %6.45'lük bir artışa karşılık gelmektedir.

Ancak, büyümeye oranları; önceden beklenildiği gibi, geçen yılınkinden daha düşük olmuştur. Öyle ki Rusların yurt dışına seyahat sayılarındaki artış 2017 yılının ilk 3 çeyreklik döneminde 2016 yılına kıyasla %24,14 olarak gerçekleşti. Bu yıl, turist akışındaki büyümeye oranı 4 katı kadar düşmüştür.

Büyüme oranlarındaki belirgin düşüş esasen 3 temel faktörün bileşimi ile açıklanabilir: zayıf temel (2016 turizm için bir başarısızlık yılı idi), 2018 yılında nüfusun gerçek harcanabilir gelirinde büyümeye yaşanmaması ve 2018 baharından bu yana rublenin değerindeki ciddi zayıflama.

Variş sayılarına bakıldığından; 2018'in ilk 3 çeyreğinde toplam sıralamada ve yabancı destinasyonlar sıralamasında tartışmasız lider geçen yıl olduğu gibi 5.053.594 seyahat ile Türkiye olmuştur. Türkiye'nin; Rusların yurt dışında toplam seyahat sayılarındaki payı %14,5 olarak gerçekleşmiştir.

(<https://russtd.com/editorial/russian-travel-digest-analyses-results-2018-tourism-industry-russia>)

According to the Border Service of the Federal Security Service of Russia, the total outbound tourist flow from the Russian Federation over three quarters of 2018 increased on a year-on-year basis by 6.45%, and the number of trips to foreign countries - by 7.34%. A number of destinations showed robust growth rates.

According to the results of three quarters of 2018, for the period from January to September 2018 the Russians made 34,855.313 trips to foreign countries. This is 6.45% more than indicators for the same period in 2017.

But the growth rates, however, as expected earlier, were lower than last year's ones. Recall that the increase in the number of Russian trips abroad in the first three quarters of 2017 amounted 24.14% compared to the same period of 2016. This year the growth rate of tourist flow dropped by more than 4 times.

A significant decline in growth rates is explained primarily by a combination of three main factors: the effect of low base (2016 was a failure for outbound tourism), the lack of growth in real disposable incomes of the population in 2018 and a serious weakening of the ruble exchange rate since spring 2018.

The undisputed leader in the number of departures, in the overall rating and in the ranking of foreign destinations for the first three quarters of 2018, as well as last year, is Turkey - 5.053.594 trips. The share of this country in the total number of Russian trips abroad is 14,5%.

Tablo 3: Rusların 2018 Yılı İlk 3 Çeyreklik Döneminde En Çok Seyahat Ettikleri İlk 10 Ülke**Table 3: The Most Visited Countries by Russian Tourists in the Three Quarter of 2018**

	ÜLKELER	COUNTRIES	SEYAHAT SAYISI NUMBER OF TRIPS	DEĞİŞİM ORANI CHANGE RATE
1	Türkiye	Turkey	5.054	%25.5
2	Almanya	Germany	1.035	%4
3	İtalya	Italy	912.6	%19.8
4	İspanya	Spain	851.4	%2.14
5	Tayland	Thailand	829.2	%12.5
6	Yunanistan	Greece	776	% - 5.3
7	Kıbrıs	Cyprus	727	% - 5.7
8	Birleşik Arap Emirlikleri	United Arab Emirates	661.6	%42.5
9	Tunus	Tunisia	576.2	%21.8
10	Bulgaristan	Bulgaria	435.2	% -9.8

Kaynak: <https://www.russtd.com/topic/destinations>
 Source: <https://www.russtd.com/topic/destinations>

Tablo 3'te görüldüğü üzere; Ruslar 2018 yılında en çok ülkemizi ziyaret etmişlerdir. Önceki yıl ile kıyaslandığında Türkiye'ye yapılan seyahat sayısında %25,5'lük bir artış olduğu görülmektedir. Önceki yıla göre en yüksek artış oranı ise %42,5 ile Birleşik Arap Emirlikleri'ne olmuştur. Bulgaristan, Güney Kıbrıs ve Yunanistan'ın ise seyahat sayılarına düşüş yaşanan yaşanan ülkeler olduğu görülmektedir.

TurStat tarafından yapılan yılın özeti ve Rusya'nın 2018 iç turizm değerlendirmesine göre (1 Ocak - 30 Eylül 2018 arası dönem), 2018 futbol Dünya Kupası sayesinde Rusya'ya turist akışının arttığı görülmektedir.

Rusya Federasyonu'na en çok turist Güneydoğu Asya, Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği ülkelerinden gelmiştir. Genel olarak, Ocak- Eylül döneminde Rusya'daki yabancı turist sayısı %1,4 artarak 1 milyon 245 bine ulaşmıştır. Bu 9 aylık dönemde Rusya Federasyonu'na en çok gelen ülkeler Tablo 4'te yer almaktadır.

As seen in the table 3; Russian tourists mostly visited to our country. In compare to the previous year, it is seen that the number of trips to Turkey increased 25,5%. United Arab Emirates has the highest increase rate with 42,5%. It is also seen that Bulgaria, Cyprus and Greece have the negative change rates.

Analytical agency TurStat summed up the year and made a rating of inbound tourism in Russia for 2018 (the period from January 1 to September 30, 2018). According to the agency, the flow of tourists to Russian Federation has grown thanks to the football World Cup 2018.

Mostly tourists came from the countries of Southeast Asia, the USA and EU. According to the analytical agency TurStat, in general, for the period from january to september 2018 the number of foreign tourists in Russia increased by 1,4% - up to 1 million 245 thousand. The leaders on arrivals to Russian Federation for 9 months are in the Table 4.

Tablo 4: Rusya'ya En Çok Gelen Ülkeler**Table 4: Top Visitors of Russian Federation**

	ÜLKELER	COUNTRIES	ZİYARETÇİ SAYISI NUMBER OF TOURISTS
1	Çin	China	1.400.000
2	Güney Kore	South Korea	291.000
3	Japonya	Japan	87.000
4	Hindistan	India	71.000
5	Vietnam	Vietnam	43.000
6	Tayland	Thailand	39.000

1.1.4. Almanya Açısından Turizm Hareketleri

1.1.4. Tourism Activities of Germany

Almanya dünya turizm arzını yaratan lokomotif ülkelerden biridir. Yılda yaklaşık 90.000.000 dış seyahat yaratılmaktadır. Daha önce ortalama uzun kalış eğilimleri görülmüşken, artık daha çok görülen kısa süreli sık seyahat eğilimi bu sayının artışına neden olmaktadır.

Almanya ülkemiz açısından da en önemli pazarlardan birisidir. Her yıl olduğu gibi 2018 yılı Ocak - Aralık döneminde de ülkemizin en çok ziyaretçi aldığı ilk 5 ülke sıralamasında yer almıştır. 2018 yılında ülkemizi ziyaret eden Alman turist sayısı %26,49 artarak 5.964.613 olmuş ve Almanya bu sayı ile ülkemizi en çok ziyaret eden 2. ülke olmuştur.

Germany is one of the pioneer countries which create the tourism demand. It creates approximately 90.000.000 foreign travel each year. While the long term stays have observed in the past, now there are more short term stays and this causes an increase in the number.

Germany is one of the most important countries for our country. Like every year, Germany was in the ranking of the top 5 countries which mostly visited to our country. In the January - December 2018 period, the number of German tourists visited to our Turkey increased 26,49% and became 5.964.613 and with this number Germany became the 2nd mostly visited country to Turkey.

1.1.5. Ülkemiz Açısından Turizm Hareketleri

1.1.5. Tourism Activities In Terms of Our Country

2018 yılı artık Türkiye'nin eski günlerine dönüş yili olmuştur. Ziyaretçi sayılarında 2014 yılı rakamlarına yeniden ulaşmış ve 2017 yılında tekrar kazandığı Dünya sıralamasındaki yerini sağlamıştır. 2018 yılında Türkiye'yi ziyaret eden yabancı turist sayısı %21,84 artarak 39.488.401 olmuştur. Toplam ziyaretçi sayısında ise %21,45 oranında artış meydana gelmiş ve 46.112.592 olmuştur.

Türkiye, 2018 için beklenen 36 milyon turist sayısının da üzerine çıkmış ve yılı yaklaşık 39,5 milyon turist sayısı ile tamamlamıştır. Turizm geliri ise ilk 9 aylık dönemde geçen yıla göre %13,9 artarak yaklaşık 23 milyar ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Bu veriler, 2019 yılı için de beklenileri artırmaktadır. Özellikle de 2019 yılının Türk-Rus yılı ilan edilmesi sonucunda ülkemize en çok turist gelen ülkelerin başında gelen Rusya Federasyonu'ndan gelecek turist sayısının daha artması beklenmektedir. Toplamba, 2019 yılında 50 milyon turist sayısına ulaşılması öngörmektedir; ki bu da 2023 yılı için konulan hedefe önceden ulaşılması anlamına gelmektedir.

2018 became a recovery year for Turkey. The number of visitors has reached to the 2014 level and Turkey regained its place in the world ranking. The number of foreign tourists in 2018 increased 21,45% and became 39.488.401. The total visitor number has also increased by 21,45% and reached to 46.112.592.

In 2018, Turkey even exceeded the expected 36 million tourist number for 2018 and completed the year with nearly 39,5 tourists. Tourism revenue increased 13,9% and reached to 23 billion US Dollars in the first 9 months period.

This data is also raised the expectations for 2019. Especially, as a consequence of the 2019 being announced as the Turkish-Russian Federation year, it is expected that the number of tourists from the Russian Federation will increase a lot. Totally, it is predicted that Turkey will reach to the 50 million tourist number in 2019 and this means that the aim for the 2023 will become reality very earlier.

2. BÖLÜM: TÜRKİYE TURİZM VERİLERİ

CHAPTER 2: TOURISM DATA OF TURKEY

2.1. TÜRKİYE TURİZMİNİN SON 25 YILINA GENEL BAKIŞ

2.1. GENERAL OVERVIEW OF TURKEY IN THE LAST 25 YEARS

Turizm, tüm dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de sürekli gelişim gösteren bir endüstri olma özelliğini korumaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın verileri incelendiği zaman Türkiye'nin turizm alanında son çeyrek asırda hangi noktalara geldiği görülmektedir. Turizm endüstrisinin başladığı doksanlı yıllarda ülke geneline turistik amaçlı gelen ziyaretçilerin sayısı 5.3 milyon iken 2000'li yıllarda bu rakam 10 milyonları geçmiş. 2010'lu yıllara gelindiğinde artık dünya pazarında önemli bir yer elde etmiş ve 30 milyon rakamlarını geçmiştir. Son gelinen noktada Türkiye, turistlerin destinasyon (tatil yeri) olarak tercih ettikleri ülkeler kategorisinde dünya sıralamasında 6.sıraya yerleşmiştir. Bu istikrar ile devam etmesi ve alternatif turizm kaynakları ile alternatif destinasyonlar üreterek ülkemiz 2020'li yıllarda ziyaretçi sayısı ile dünya sıralamasında ilk 5 ülke arasında olacaktır. Türkiye Cumhuriyetin 100. Yılında 2023 hedeflerinde 50 milyon turist 50 milyar ABD Doları turizm geliri hedeflemektedir Avrupa, Asya ve Afrika gibi üç kıtanın tam ortasında kalan bir konuma sahip olan Türkiye 5 saatlik uçuş mesafesi ile bu üç kıtaya hakim konumdadır. Türkiye önmüzdeki yıllarda yeni havalimanları ve diğer yatırımlarının sonuçlanması ile rakiplerine göre daha avantajlı bir konuma yükselecek ve yabancı ziyaretçi bakımında önemli artışlar gösterecektir. Her ne kadar 2016 yılı turizm açısından kayıp yıl olarak nitelendirilse de Rusya ile düzenlenen ilişkiler ve yeni pazarlar sayesinde 2017 yılı bir toparlanma yılı olmuş, 2018 yılında ise turizm sektörü yeniden eski günlerine dönmüştür.

As for the entire world, tourism maintains its characteristic to be a continuously developing industry in Turkey. If, the data of the Ministry of Culture and Tourism is analyzed, the point where Turkey has achieved in tourism in the last twenty-five years can be seen. While, the number of visitors with touristic purposes used to visit our country in the nineties when the tourism industry began was 5.3 millions, this figure exceeded 10 millions in 2000s and has exceeded 30 millions in 2010s and come to a position which has an important place in world market. At the latest point, Turkey has taken the 6th place with regards to the most preferred touristic destination of the tourists all around the world. If, our country proceeds through that stability and generates alternative tourism resources and alternative destinations, it will easily be among the first 5 countries of the world with its number of visitors. Turkey aims 50 millions of tourists and 50 billions of US Dollars tourism income in its 2023 objectives as the 100th anniversary of the Republic. Turkey with a location in the center of three continents Europe, Asia and Africa is dominant over these three continents with 5 hours of flight distance. Turkey will be at a more advantageous position in compare to its competitors by new airports to be established and finalizing other investments in near future and these will cause important increases in the number of visitors. Even, 2016 is considered as a lost year in respect of tourism, the improving relations between Turkey and Russia and new markets caused a recovery in 2017 and in 2018 Turkey tourism sector regained its previous year levels.

Tablo 5: Türkiye'nin Son 25 Yıldaki Yabancı Ziyaretçi Sayıları (Aylara Göre Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları)**Table 5: The Foreign Visitor Number of Turkey in the Last 25 Years (The Foreign Visitor Number of Turkey in Terms of Months)**

YILLAR YEARS	OCAK JANUARY	ŞUBAT FEBRUARY	MART MARCH	NİSAN APRIL	MAYIS MAY	HAZİRAN JUNE
1993	211 573	273 666	343 780	578 292	797 637	682 401
1994	267 658	301 811	394 107	468 550	644 589	671 333
1995	274 680	302 407	368 195	535 462	732 394	810 419
1996	283 616	324 910	537 452	556 109	874 942	902 015
1997	300 872	314 306	555 204	639 819	1 020 894	1 045 987
1998	346 183	371 526	476 756	642 332	986 237	1 062 961
1999	359 046	371 727	409 483	426 558	691 313	784 642
2000	333 915	354 487	435 158	721 128	986 376	1 079 148
2001	359 320	404 653	547 365	884 805	1 231 562	1 387 955
2002	306 597	426 405	675 687	852 930	1 325 752	1 457 615
2003	363 983	481 252	499 663	669 288	1 146 309	1 510 951
2004	533 694	607 854	784 107	1 104 270	1 799 130	1 898 435
2005	700 469	696 643	1 107 348	1 348 264	2 302 389	2 402 912
2006	667 337	626 565	921 892	1 372 922	1 918 809	2 368 628
2007	714 425	787 048	1 099 960	1 520 954	2 287 645	2 774 076
2008	782 786	896 482	1 305 297	1 647 903	2 748 564	3 305 832
2009	751 817	898 927	1 207 729	1 750 281	2 718 788	3 263 089
2010	809 974	953 848	1 414 616	1 744 628	3 148 337	3 500 024
2011	975 723	1 079 505	1 617 782	2 290 722	3 283 125	3 780 637
2012	981 611	997 571	1 460 563	2 168 715	3 232 926	3 882 592
2013	1 104 754	1 268 440	1 841 154	2 451 031	3 810 236	4 073 906
2014	1 146 815	1 352 184	1 851 980	2 652 071	3 900 096	4 335 075
2015	1250941	1383343	1895940	2437263	3804158	4123109
2016	1 170 333	1 240 633	1 652 511	1 753 045	2 485 411	2 438 293
2017	1 055 474	1 159 833	1 587 007	2 070 322	2 889 873	3 486 940
2018	1 461 570	1 527 070	2 139 766	2 655 561	3 678 440	4 505 594

Kaynak: http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR_9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html Erişim tarihi: 08/02/2018

Source: http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR_9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html Access Date: 08/02/2018

Tablo 6'da en çok turist alan 10 ülke gösterilmektedir. 2017 Fransa'nın 86.9 million ziyaretçi sayısı ile 1. Sırada yer aldığı listede Türkiye, 2017 yılında aldığı 37.6 milyon ziyaretçi sayısı ile 8. Sırada yer almaktadır. Türkiye'yi Almanya ve Tayland takip etmektedir.

Table 6 shows the top 10 most visited countries of the world. In 2017 when Spain is in the first place with 86.9 million visitors, Turkey is in the 8th place with 37.6 million visitors. Turkey is following by the Germany and Thailand.

TEMMUZ JULY	AĞUSTOS AUGUST	EYLÜL SEPTEMBER	EKİM OCTOBER	KASIM NOVEMBER	ARALIK DECEMBER	TOPLAM TOTAL
743 819	784 532	692 967	699 415	382 736	309 820	6 500 638
820 386	899 189	773 954	695 471	392 040	341 530	6 670 618
1 008 709	1 070 234	1 054 871	836 025	393 023	340 467	7 726 886
1 106 242	1 153 755	1 117 429	909 397	452 325	395 893	8 614 085
1 206 226	1 404 876	1 297 455	947 462	538 368	417 535	9 689 004
1 288 439	1 460 075	1 209 256	1 035 237	502 638	371 057	9 752 697
931 895	1 079 249	876 261	800 513	435 790	320 808	7 487 285
1 525 718	1 419 244	1 368 538	1 178 481	602 396	423 564	10 428 153
1 776 821	1 601 331	1 440 365	1 065 825	520 962	398 005	11 618 969
1 897 112	1 900 120	1 770 566	1 420 386	662 985	559 873	13 256 028
2 130 949	2 275 055	1 874 329	1 657 726	776 181	643 872	14 029 558
2 591 140	2 492 794	2 125 025	1 842 277	948 815	789 367	17 516 908
3 180 802	2 861 141	2 502 123	2 108 398	1 052 561	861 836	21 124 886
3 109 727	2 905 817	2 267 146	1 713 916	1 020 106	926 968	19 819 833
3 624 156	3 384 065	2 799 276	2 152 908	1 177 475	1 018 923	23 340 911
4 084 764	3 762 136	2 981 044	2 462 497	1 267 996	1 091 376	26 336 677
4 343 025	3 760 372	3 136 010	2 617 193	1 403 740	1 226 143	27 077 114
4 358 275	3 719 180	3 486 319	2 840 095	1 491 005	1 165 903	28 632 204
4 597 475	4 076 783	3 923 546	3 039 754	1 596 295	1 194 729	31 456 076
4 571 389	4 470 202	3 991 415	3 050 981	1 631 647	1 343 220	31 782 832
4 593 511	4 945 999	4 266 133	3 402 460	1 709 479	1 442 995	34 910 098
5214519	5283333	4352429	3439554	1729803	1580041	36 837 900
5480502	5130967	4251870	3301194	1720554	1464791	36 244 632
3 468 202	3 183 003	2 855 397	2 449 948	1 353 280	1 302 157	25 352 213
5 075 961	4 658 463	4 076 630	2 992 947	1 652 795	1 703 789	32 410 034
5 671 801	5 383 332	4 792 818	3 755 467	1 966 277	1 950 705	39 488 401

Tablo 6: Turist Varışlarına Göre Dünya Sıralaması**Table 6: The World Ranking According to Tourist Arrivals**

	ÜLKЕ/ COUNTRY	ULUSLARARASI TURİST VARIŞLARI (2016) INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS (2016)	ULUSLARARASI TURİST VARIŞLARI (2017) INTERNATIONAL TOURIST ARRIVALS (2017)	DEĞİŞİM ORANI (2016-2017) CHANGE RATE (2016 -2017)
1	FRANSA/ FRANCE	82.7	86.9	5.1
2	İSPANYA/SPAIN	75.3	81.8	8.6
3	ABD/ USA	76.4	76.9	0.7
4	ÇİN/ CHINA	59.3	60.7	2.5
5	İTALYA/ ITALY	52.4	58.3	11.2
6	MEKSİKA/ MEXICO	35.1	39.3	12.0
7	İNGİLTERE/ UNITED KINGDOM	35.8	37.7	5.1
8	TÜRKİYE/ TURKEY	30.3	37.6	24.1
9	ALMANYA/ GERMANY	35.6	37.5	5.2
10	TAYLAND/ THAILAND	32.6	35.4	8.6

Kaynak:https://wikivisually.com/wiki/World_Tourism_rankings#Most_visited_destinations_by_international_tourist_arrivals
 Source: https://wikivisually.com/wiki/World_Tourism_rankings#Most_visited_destinations_by_international_tourist_arrivals

Uluslararası turist varışlarında kaybettiği 6.'lığı yeniden kazanmaya yaklaşan ve 8. Sıraya kadar yeniden yükselen Türkiye, turizm gelirlerinde ise 2015'te 10. Sırada yer alırken, 2016 ve 2017 yıllarında henüz ilk 10'a girememiştir.

Turkey, regained its 6th place in the international tourist arrivals which have lost before and reached to the 8th place. But in the tourism receipts ranking, when in 2015 Turkey was in the 10th place, could not have a place between top 10 countries yet.

Tablo 7: Uluslararası Turizm Gelirleri Dünya Sıralaması

Table 7: International Tourism Receipts World Ranking

	ÜLKE/ COUNTRY	ULUSLARARASI TURİZM GELİRLERİ(2016) INTERNATIONAL TOURISM RECEIPTS (2016)	ULUSLARARASI TURİZM GELİRLERİ(2017) INTERNATIONAL TOURISM RECEIPTS (2017)	DEĞİŞİM ORANI % (2016-2017) CHANGE RATE % (2016 -2017)
1	ABD/ USA	206.9	210.7	1.9
2	İSPANYA/ SPAIN	60.5	68.0	10.1
3	FRANSA/ FRANCE	54.5	60.7	9.0
4	TAYLAND/ THAILAND	48.8	57.5	13.1
5	İNGİLTERE/ UNITED KINGDOM	47.9	51.2	12.1
6	İTALYA/ ITALY	40.2	44.2	7.7
7	AVUSTURALYA/ AUSTRALIA	37.0	41.7	5.19.3
8	ALMANYA/ GERMANY	37.5	39.8	4.2
9	MAKAU/ MACAU	30.4	35.6	17.6
10	JAPONYA/ JAPAN	30.7	34.1	14.4

Kaynak: https://wikivisually.com/wiki/World_Tourism_rankings#International_tourism_receipts

Source: https://wikivisually.com/wiki/World_Tourism_rankings#International_tourism_receipts

Tablo 8: Ziyaret Amaçlarına Göre Yurt Dışını Ziyaret Eden Vatandaş Sayısı

Table 8: The Number of Citizens Visited Abroad According to Purpose of Visit

Ziyaret Amaçlarına Göre Yurt Dışını Ziyaret Eden Vatandaş Sayısı/ The Number of Citizens Visited Abroad According to Purpose of Visit	
Akraba Ve Arkadaş Ziyareti / Visiting Friends and Relatives	1.398.359
Alışveriş / Shopping	72.961
Dini / Hac / Religious / Haj	501.529
Diğer/ Other	149.152
Eğitim,Staj (1 Yıldan Az, Kendisi Tarafından Ödenen) Education, Internship (less than 1 year, paid by own)	92.346
Gezi, Eğlence, Sportif Ve Kültürel Faaliyetler Travel, Fun, Sports and Cultural Activities	2.616.519
Sağlık Ve Tibbi Nedenler (1 Yıldan Az) Health and Medical Reasons	6.737
Toplam/ Total	6.530.388

Türk vatandaşlarının yurt dışı seyahatleri incelediğinde ise 2018 yılı ilk 3 çeyreklik döneminde 6.530,338 vatandaşımızın çeşitli sebeplerle yurt dışına çıktıgı görülmektedir. Yurt dışına çıkış nedenlerine göre; tabloda görüldüğü üzere en çok gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyetler nedeniyle; en az ise sağlık ve tıbbi nedenlerle yurt dışına çıktıgı görülmektedir.

When the foreign travels of Turkish citizens are examined; it is seen that in the first 3 quarter of 2018, 6.530,338 citizens travelled to abroad for different reasons. According to the reasons of visiting abroad, as seen in the table, when the biggest reason is travel, fun, sports and cultural activities; the rarest reason became the health and medical.

2.2. TÜRKİYE VE DÖRT İLİN 2018 VERİLERİ

2.2. 2018 DATA OF TURKEY AND FOUR PROVINCES

Tablo 9: Türkiye'ye Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı**Table 9: Distribution of Foreign Tourists Visited Turkey According to Years and**

AYLAR/ MONTHS	YILLAR / YEARS			% DEĞİŞİM ORANI / CHANGE RATE %	
	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017
OCAK/ JANUARY	1 170 333	1 055 474	1 461 570	-9,81	38,48
ŞUBAT/ FEBRUARY	1 240 633	1 159 833	1 527 070	-6,51	31,66
MART/ MARCH	1 652 511	1 587 007	2 139 766	-3,96	34,83
NİSAN/ APRIL	1 753 045	2 070 322	2 655 561	18,10	28,27
MAYIS/ MAY	2 485 411	2 889 873	3 678 440	16,27	27,29
HAZİRAN/ JUNE	2 438 293	3 486 940	4 505 594	43,01	29,21
TEMMUZ/ JULY	3 468 202	5 075 961	5 671 801	46,36	11,74
AĞUSTOS/ AUGUST	3 183 003	4 658 463	5 383 332	46,35	15,56
EYLÜL/ SEPTEMBER	2 855 397	4 076 630	4 792 818	42,77	17,57
EKİM/ OCTOBER	2 449 948	2 992 947	3 755 467	22,16	25,48
KASIM/ NOVEMBER	1 353 280	1 652 795	1 966 277	22,13	18,97
ARALIK/ DECEMBER	1 302 157	1 703 789	1 950 705	30,84	14,49
TOPLAM/ TOTAL	25 352 213	32 410 034	39 488 401	27,84	21,84

Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır Bülteni, Aralık 2018, 08.02.01.2019.
 Source: Ministry of Culture and Tourism, Boundary Journal, December Issue, 08.02.2019.

Tabloda görüldüğü üzere; ülkemize 2018 yılında gelen yabancı turist sayısı önceki yıla göre %21,84 artmıştır. Aylara göre bakıldığında; en çok turist, 2017 yılında olduğu gibi 2018 yılında da Temmuz ayında gelirken(5.671,801), turist sayısının en düşük olduğu ay da yine Ocak ayı olmuştur (1.461,570).

As seen in the table; in compare with previous year, the number of foreign visitors of our country increased 21,84% in 2018. When it is examined by months, it is seen that the highest tourist number arrived in June(5.671,801) in 2018 as in 2017 and the lowest tourist number arrived in January (1.461,570).

Tablo 10: 2016-2018(*) Yılları Ocak-Aralık Ayında Ülkemize Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere Göre Dağılımı - İlk 5 Ülke**Table 10: The Distribution of Foreign Visitors of Our Country in 2016-2018(*) January- December/ The First 5 Countries**

MİLLİYET	NATIONALITY	YILLAR /YEARS			MİLLİYET PAYI (%) SHARE OF NATIONALITY (%)		
		2016	2017	2018	2016	2017	2018*
Rusya Fed.	Russian Federation	866 256	4 715 438	5 964 613	3,42	14,55	15,10
Almanya	Germany	3 890 074	3 584 653	4 512 360	15,34	11,06	11,43
Bulgaristan	Bulgaria	1 690 766	1 852 867	2 386 885	6,67	5,72	6,04
İngiltere	United Kingdom	1 711 481	1 658 715	2 254 871	6,75	5,12	5,71
Gürcistan	Georgia	2 206 266	2 438 730	2 069 392	8,70	7,52	5,24
Diğer	Other	14 987 370	18 159 631	22 300 280	59,12	56,03	56,47
TOPLAM	TOTAL	25.352.213	32 410 034	39 488 401	100	100	100
(*) Veriler geçicidir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır Bülteni, Aralık 2018, 08.02.2019.							
(*) Temporary data: Ministry of Culture and Tourism, Boundary Journal, December Issue, 08.02.2019.							

2018 yılında ülkemize en çok ziyaretçi gönderen ülke sıralamasında Rusya Federasyonu %15,10 (5.964.438) ile birinci, Almanya %11,43 (4.512.360) ile ikinci, Bulgaristan %6,04 (2.386.885) ile üçüncü sıradadır. Bulgaristan'ı, İngiltere ve Gürcistan izlemektedir.

In 2018, in the ranking of the countries with the highest number of tourists visiting Turkey, Russian Federation comes first with 15,10 % (5.964.438 tourists), Germany comes second with 11,43 % (4.512.360 tourists) and Bulgaria comes third with 6,04 % (2.386.885). United Kingdom and Georgia are following Bulgaria.

Tablo 11: Ocak-Aralık Aylarında Ulaşım Yoluna Göre Ülkemize Giriş Yapan Ziyaretçiler (2016-2018*)**Table 11: The Foreign Visitors of Our Country in January- December According to Transportation Way (2016-2018*)**

OCAK-ARALIK AYLARINDA ULAŞIM YOLUNA GÖRE ÜLKEMİZE GİRİŞ YAPAN ZİYARETÇİLER 2016- 2018(*) THE FOREGN VISITORS OF OUR COUNTRY IN JANUARY- JUNE ACCORDING TO TRANSPORTATION WAY (2016-2018*)														
		TOPLAM/TOTAL			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	Yabancı/ Foreign			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	Vatandaş (Yurtiçi + Yurtdışı İkametli) Citizen (Domestic+Abroad Residents)			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	
		2016	2017	2018 *		2016	2017	2018 *		2016	2017	2018 *		
Ziyaretçi Visitor	DENİZ/ SEA	1 487 741	1 437 455	1 562 100	8,67	909 067	775 673	988 700	27,46	578 674	661 782	573 400	-13,36	
	HAVA/AIR	26 896 403	32 905 856	40 038 788	21,68	17 783 437	23 440 277	30 069 776	28,28	9 112 966	9 465 579	9 969 012	5,32	
	KARA/ ROAD	10 405 970	12 497 974	12 846 573	2,79	6 653 555	8 184 185	8 414 461	2,81	3 752 415	4 313 789	4 432 112	2,74	
	TREN/ TRAIN	8 474	15 456	48 564	214,21	6 154	9 899	15 464	56,22	2 320	5 557	33 100	495,65	
	TOPLAM/ TOTAL	38 798 588	46 856 741	54 496 025	16,30	25 352 213	32 410 034	39 488 401	21,84	13 446 375	14 446 707	15 007 624	3,88	
Günü- birlikçi Day Tripper	DENİZ/ SEA	617 891	368 578	344 878		615 477	366 861	342 230		2 414	1 717	2 648		
	HAVA/AIR													
	KARA/ ROAD													
	TREN/ TRAIN													
	TOPLAM/ TOTAL	617 891	368 578	344 878		615 477	366 861	342 230		2 414	1 717	2 648		

(*): Veriler geçicidir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır Bülteni, Aralık 2018, 08.02.2019.

(*): Temporary data: Ministry of Culture and Tourism, Boundary Journal, December Issue, 08.02.2019.

Table 12: Ocak- Kasım Aylarında Ulaşım Yollarına Göre Ülkemizden Çıkış Yapan Ziyaretçiler (2016-2018*)**Table 12: Departed Visitors from Our Country between January- December According to Transportation Way (2016-2018*)**

OCAK-KASIM AYLARINDA ULAŞIM YOLUNA GÖRE ÜLKEMİZDEN ÇIKIŞ YAPAN ZİYARETÇİLER 2016-2018(*) DEPARTED VISITORS FROM OUR COUNTRY BETWEEN JANUARY- NOVEMBER ACCORDING TO TRANSPORTATION WAY (2016-2018*)														
		TOPLAM/TOTAL			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	Yabancı/ Foreign			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	Vatandaş (Yurtiçi + Yurtdışı İkametli) Citizen (Domestic+Abroad Residents)			Değişim Oranı % Change Rate % 2018/2017	
		2016	2017	2018 *		2016	2017	2018 *		2016	2017	2018 *		
Ziyaretçi Visitor	DENİZ/ SEA	1 500 263	1 451 282	1 566 598	7,95	917 397	784 460	1 001 878	27,72	582 866	666 822	564 720	-15,31	
	HAVA/AIR	27 059 012	32 945 874	39 647 484	20,34	17 884 331	23 364 345	29 768 341	27,41	9 174 681	9 581 529	9 879 143	3,11	
	KARA/ ROAD	10 371 536	12 549 344	12 940 195	3,11	6 623 710	8 223 895	8 521 623	3,62	3 747 826	4 325 449	4 418 572	2,15	
	TREN/ TRAIN	8 973	16 067	46 404	188,82	6 685	9 749	12 336	26,54	2 288	6 318	34 068	439,22	
	TOPLAM/ TOTAL	38 939 784	46 962 567	54 200 681	15,41	25 432 123	32 382 449	39 304 178	21,37	13 507 661	14 580 118	14 896 503	2,17	
Günü- birlikçi Day Tripper	DENİZ/ SEA	617 891	368 578	344 878		615 477	366 861	342 230		2 414	1 717	2 648		
	HAVA/AIR													
	KARA/ ROAD													
	TOPLAM/ TOTAL	617 891	368 578	344 878		615 477	366 861	342 230		2 414	1 717	2 648		

(*): Veriler geçicidir. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır Bülteni, Aralık 2018, 08.02.2019.

(*): Temporary data: Ministry of Culture and Tourism, Boundary Journal, December Issue, 08.02.2019.

Tablo 11 ve Tablo 12'ye göre: 2018 yılında ülkemize giriş yapan yabancı ziyaretçi sayısı %22,25 artarken(37.537,696), vatandaş ziyaretçi sayısında geçen yıla göre %7,44 (14.446,707) bir artış kaydedilmiştir. Çıkış yapan vatandaş ziyaretçi sayısında ise %2,58 değerinde (13.807,315) bir artış gerçekleşmiştir.

According to the Table 11 and Table 12; when the number of foreign visitors increased 22,25% (37.537,696), the number of Turkish citizens increased 7,44% (14.446,707) compared with the previous year. The number of departing citizen visitors increased by 2,58% (13.807,315).

Tablo 13: Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Konaklama Türlerine Göre Dağılımı (İlk 9 ay)

Table 13: The Distribution of Visitors of Turkey According to the Accommodation Types (First 9 months)

Arkadaş, Akraba Evi/ Friends, Relative Houses	6.610.519
Diğer/ Other	540.000
Gençlik Kampı/ Youth Camp	14.206
Kendi Evi/ Own House	3.691.725
Kiralık Ev/ House For Rent	524.383
Motel/ Motel	217.89
Otel/ Hotel	22.689.978
Pansiyon/ Pansion	245.918
Tatil Köyü/ Holiday Village	348.364
Ulaşım Aracında (Kruvaziyer Yat, Tren, Tır) Means of Transport(Cruise, Train, Truck)	722.225
Çadır Kamping/Karavan/ Tent Camp/ Trailer	33.569
Toplam/ Total	35.638.776

Kaynak: www.tuik.gov.tr, Erişim Tarihi: 15.01.2019

Source: www.tuik.gov.tr, Access Date: 15.01.2019

2018 yılı ilk 3 çeyreğinde Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin konaklama türlerine göre dağılımı Tablo 13'de gösterilmektedir. Buna göre; konaklama için en çok otellerin tercih edildiği görülürken (22.689,978), en az konaklama sayısının gençlik kamplarında (14.206) olduğu görülmektedir.

Table 13 shows the distribution of the visitors of Turkey according to the accommodation types in the first 3 months of 2018. Accordingly; it is seen that when the hotels are mostly preferred by visitors(22.689,978), the youth camps have the lowest number of accommodation(14.206).

2.3. MİLLİYETLERİNÉ GÖRE İSTANBUL'A GELEN YABANCILAR (2018)

2.3. THE FOREIGN VISITORS OF ISTANBUL ACCORDING TO THEIR NATIONALITIES (2018)

2.3.1. İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Verilerinin İncelenmesi (2014-2018)

2.3.1. Analysis of the Data of Foreign Visitors of Istanbul (2014- 2018)

İstanbul İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nün Atatürk ve Sabiha Gökçen Havalimanları ile Haydarpaşa, Pendik, Tuzla, Zeytinburnu, Ambarlı ve Karaköy limanlarından elde ettiği verilere göre 2014-2017 yılları arasında İstanbul'a gelen yabancı ziyaretçi sayıları Tablo 14'te görülmektedir.

2018 yılının Ocak- Aralık dönemine bakıldığından İstanbul'a gelen yabancı sayısının geçen yılın aynı dönemine kıyasla %24 artmış olduğu görülmektedir. 2018 yılında İstanbul, 13.433.01 yabancı ziyaretçiyi ağırlayarak, şimdide kadarki en yüksek ziyaretçi sayısına da ulaşmış bulunmaktadır.

According to the information obtained from the Provincial Directorate of Culture and Tourism of Istanbul and the data obtained from Ataturk and Sabiha Gokcen Airports and Haydarpasa, Pendik, Tuzla, Zeytinburnu, Ambarlı and Karakoy ports, the number of foreign visitors of Istanbul between 2014-2017 is seen in the Table 14.

When the January- December period of 2018 is examined, it is seen that the number of foreign tourists increased 24% in compare with the same period of previous year. In 2018, İstanbul reached to the highest number of foreign visitors and broke a new record by hosting 13.433.01 foreign visitors.

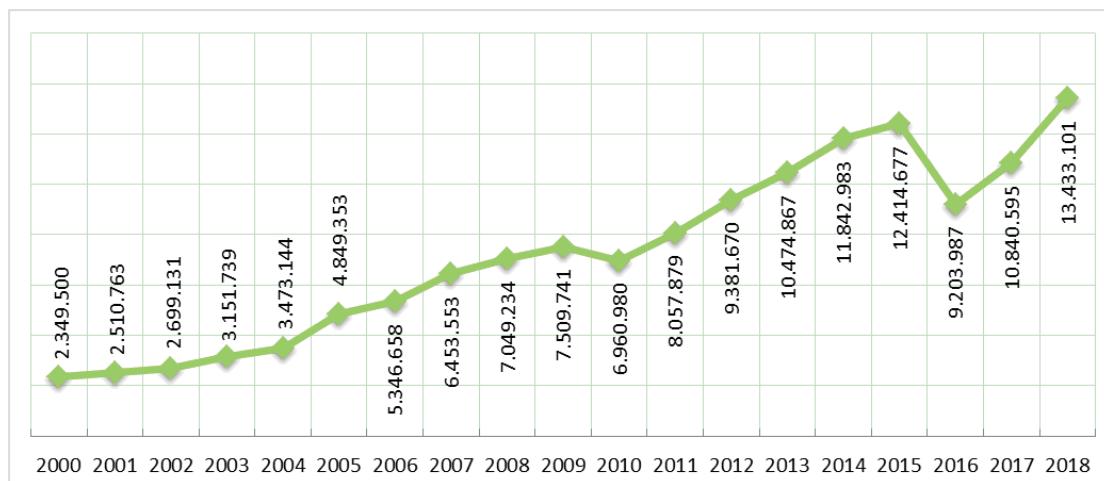
Tablo 14: Aylara Göre İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları**Table 14: Foreign Visitors of Istanbul by Months**

AY/ MONTH	YILLAR YEARS				% DEĞİŞİM ORANI CHANGE RATE %		
	2015	2016	2017	2018	2016/2015	2017/2016	2018/2017
OCAK/ JANUARY	691.496	692.172	559.372	831.307	0,10	-19,2	48,6
ŞUBAT/ FEBRUARY	732.202	674.465	590.175	848.510	-7,89	-12,5	43,8
MART/ MARCH	944.931	783.164	742.479	1.073.002	-17,12	-5,2	44,5
NİSAN/ APRIL	1.037.506	715.161	835.614	1.144.041	-31,07	16,8	36,9
MAYIS/ MAY	1.182.906	869.446	830.019	984.028	-26,50	-4,5	18,6
HAZİRAN/ JUNE	1.091.357	707.050	827.494	1.100.389	-35,21	17,0	33,0
TEMMUZ/ JULY	1.400.183	924.686	1.319.549	1.502.397	-33,96	42,7	13,9
AĞUSTOS/ AUGUST	1.333.515	908.663	1.247.384	1.561.033	-31,86	37,3	11,5
EYLÜL/ SEPTEMBER	1.205.089	800.675	1.045.896	1.361.950	-33,56	30,6	18,1
EKİM/ OCTOBER	1.125.263	790.951	1.122.266	1.230.079	-29,71	41,9	9,6
KASIM/ NOVEMBER	848.420	663.524	831.982	1.015.032	-21,79	25,4	22,0
ARALIK/ DECEMBER	821.809	674.030	888.365	1.077.979	-17,98	31,8	21,3
TOPLAM/ TOTAL	12.414.677	9.203.987	10.840.595	13.433.101	-25,86	17,7	23,9

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri--2018.html>, Aralık 2018Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri--2018.html>, Aralık 2018

Tablo 14'de İstanbul'a 2018 yılında gelen yabancı ziyaretçi sayısının geçen yıla göre %23,9 artarak, 13.433.101 olduğu görülmektedir. Aylara göre incelendiğinde ise en çok ziyaretçinin Temmuz ayında geldiği görülmektedir (1.502.397). En düşük ziyaretçi sayısı ise Ocak ayında gerçekleşmiştir, ancak yine de geçen yıla kıyasla Ocak ayında da %48,6 oranında bir artış kaydedilmiştir.

It is seen in the Table 14 that the number of foreign visitors in 2018 increased by 23,9 % and became 13.433.101. When the table is examined by months, it seen that the highest number of foreign visitors came in June (1.505,397). The lowest number of visitors was in January but it is still increased by 48,6 % in compare with the previous year.

Grafik 6: İstanbul'a Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları (2000-2018)**Graph 6: Foreign Visitors of Istanbul (2000-2018)**Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri--2018.html>, Aralık 2018Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri--2018.html>, Aralık 2018

Tablo 15'te 2017 ve 2018 yıllarında İstanbul'a gelen ziyaretçi sayıları milliyetlerine göre sıralanmıştır. Tabloya göre; İstanbul'u en çok ziyaret eden ilk 3 milliyet 2018 yılında değişmezken; 4. Sırada 2017 yılında Irak varken 2018 yılında Rusya Federasyonu 4. sıraya yükselmiştir. 2017 yılında 8. sırada yer alan Ukrayna'nın ise 2018 yılında 10. sırada gerilediği görülmektedir.

In the Table 15, there is a ranking of the number of İstanbul's visitors in 2017 and 2018 by countries. According to table; the top 3 visitors of İstanbul did not change, but when in 2017, Iraq was in the 4th place, in 2018, Russian Federation rose to the 4th place. In 2017, it is seen that Ukraine which was in the 8th place in 2017 came into the 10th place in 2018.

Tablo 15. Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancılar (2017-2018 İlk 10 Ülke)

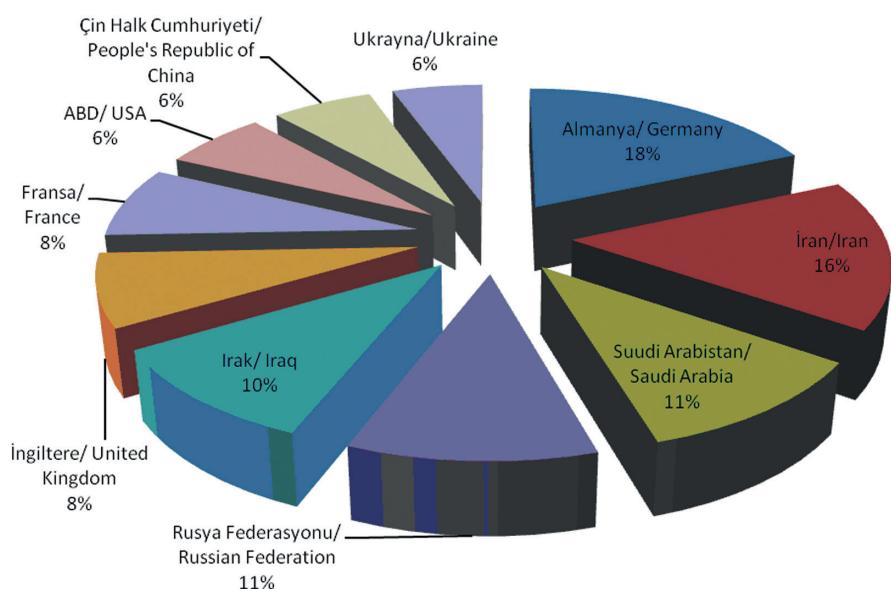
Table 15. The Foreign Visitors of Istanbul According to Nationalities (2017-2018 Top 10 Countries)

S. No	ÜLKE COUNTRY	2017 Gelen 2017 Arrivals	2018 Gelen 2018 Arrivals	Değişim% Change
1	Almanya Germany	915.831	991.017	8,2
2	İran/ Iran	816.838	872.560	6,8
3	Suudi Arabistan Saudi Arabia	535.819	586.814	9,5
4	Rusya Fed. Russian Federation	452.082	571.476	26,4
5	Irak/ Iraq	486.585	564.502	16,0
6	İngiltere United Kingdom	351.746	424.149	20,6
7	Fransa/ France	340.757	413.404	21,3
8	ABD/ USA	258.903	340.295	31,4
9	Çin Halk Cumhuriyeti People's Republic of China	198.884	330.453	66,2
10	Ukrayna/ Ukraine	280.973	297.440	5,9

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018
Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018

Grafik 7. Milliyetlerine Göre İstanbul'a Gelen Yabancılar (2017-2018 İlk 10 ülke)

Graph 7. The Foreign Visitors of Istanbul According to Nationalities (2017-2018 top on countries)

Turistlerin İstanbul'a giriş noktaları incelendiğinde ise Tablo 16'da görüldüğü üzere 2018 yılında en çok turist giriş noktası Atatürk Havalimanı olmuştur. Atatürk havalimanını Sabiha Gökçen Havalimanı takip ederken, tabloda en az girişin Karaköy limanından olduğu görülmektedir. Bu da kruvaziyer girişlerinde önemli bir gerileme olduğunu göstermektedir. 29 Ekim 2018 yılında İstanbul'un yeni havalimanı olan İstanbul Havalimanının açılması ile birlikte, tabloda Atatürk Havalimanının yerini yeni havalimanı alacak ve artık İstanbul'a en çok giriş yeni havalimanından gerçekleşecektir.

When the arrival points of tourists to Istanbul are examined, as seen in the Table 16, Atatürk Airport have the highest number of arrival. Sabiha Gökçen Airport is following it and it is seen that Karaköy Port has the lowest number of arrival. This means that a remarkable decrease have been occurred in cruise arrivals. On 29 October 2018, with the opening of İstanbul Airport which is the new airport of İstanbul, it will take Atatürk Airport's place and the highest number of arrivals to İstanbul will be from new airport.

Tablo 16: Geliş Noktalarına Göre Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayıları
Table 16: The Number of Foreign Visitors According to Arrival Points

2018	Atatürk Havalimanı Atatürk Airpot	Sabiha Gökçen Havalimanı Sabiha Gökçen Airport	H.paşa Limanı H.paşa Port	Karaköy Limanı Karaköy Port	Karaköy Transit Karaköy Transit	Pendik + Tuzla Limanı Pendik + Tuzla Port	Zeytinburnu + Ambarlı Limanı Zeytinburnu + Ambarlı Port	Toplam Total
Ocak / January	663.438	165.255	303	0	0	1.221	1.090	831.307
Şubat / February	677.767	168.012	272	7	0	1.318	1.134	848.510
Mart / March	858.972	210.822	321	0	0	1.566	1.321	1.073.002
Nisan / April	911.723	229.292	454	0	0	1.333	1.239	1.144.041
Mayıs / May	787.491	193.335	375	0	0	1.431	1.396	984.028
Haziran / June	846.891	250.373	449	25	0	1.459	1.192	1.100.389
Temmuz / July	1.131.455	367.751	481	62	0	1.303	1.345	1.502.397
Ağustos / August	1.057.812	330.141	470	128	0	1.165	1.320	1.391.036
Eylül / September	969.561	262.717	477	0	0	1.232	1.314	1.235.301
Ekim / October	961.022	265.776	390	0	0	1.536	1.355	1.230.079
Kasım / November	800.584	211.448	280	0	0	1.334	1.386	1.015.032
Aralık / December	816.259	258.740	318	0	0	1.256	1.406	1.077.979
Toplam / Total	10.482.975	2.913.662	4.590	222	0	16.154	15.498	13.433.101

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018
Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018

Tablo 17'de son üç yılda Arap ülkelerinden gelen İstanbul'a gelen ziyaretçi sayıları görülmektedir. Arap ülkelerinden geliş rakamlarında 2018 yılında 2017'ye oranla %29,4 artış gerçekleşmiştir. 2018 yılında 2017 yılına kıyasla Ummam dışındaki tüm ülkelerden gelişlerde artış yaşandığı görülmektedir.

The number of visitors from the Arab countries in the last 3 years are seen in the Table 17. The number of arrivals from Arab countries has increased by 29,4% in 2018 in comparison with 2017. It is also seen that the number of arrivals from all countries, except Oman, have increased.

Tablo 17: Son Üç Yılda Arap Ülkelerinden İstanbul'a Gelen Ziyaretçiler*Table 17: Visitors from Arab Countries to Istanbul in the Last 3 Years*

ÜLKE	COUNTRY	2016	2017	2018	2017-2018 Değişim % Change of 2017-2018 %
SUUDİ ARABİSTAN	SAUDI ARABIA	476.561	563.231	628.577	11,6
IRAK	IRAQ	280.092	514.265	609.589	18,5
KUVEYT	KUWAIT	170.839	245.935	283.415	15,2
CEZAYİR	ALGERIA	139.979	189.323	281.927	48,9
ÜRDÜN	LEBANON	171.504	205.075	274.828	34,0
LÜBNAN	JORDAN	134.167	164.979	236.892	43,6
TUNUS	TUNUSIA	70.666	98.095	186.542	90,2
FAS	MOROCCO	79.755	103.990	163.846	57,6
SURİYE	SYRIA	92.048	97.690	140.690	44,0
LIBYA	LIBYA	96.818	108.319	136.809	26,3
MISIR	EGYPT	92.995	100.140	134.852	34,7
BAHREYN	BAHRAIN	31.007	49.259	83.382	69,3
KATAR	QATAR	40.700	59.916	62.073	3,6
B.A.E.	U.A.E.	12.791	23.658	51.264	116,7
YEMEN	YEMEN	15.680	25.168	46.402	84,4
FİLİSTİN	PALESTINE	23.259	27.631	37.407	35,4
UMMAN	OMAN	37.361	45.363	34.915	-23,0
SUDAN	SUDAN	9.944	11.458	15.014	31,0
TOPLAM	TOTAL	1.976.166	2.633.495	3.408.424	29,4

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Kasım 2018Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, November 2018

Tablo 18'de İstanbul'a gelen toplam ziyaretçi sayısı, Arap ülkelerinden gelen ziyaretçi sayısı ve bunların oranı görülmektedir. 2018 yılında İstanbul'a gelen Arap ziyaretçilerin sayısının toplam ziyaretçi sayısına oranı %25,4 olmuştur.

The number of total visitor, visitors from Arab countries and the rates are seen in the Table 18. In total, there is nearly 25 % increase in comparison with the previous year. In 2018, the rate of the arrivals of Arab visitors to Istanbul became 25,4% of the total number of visitors.

Tablo 18. Arap Ülkelerinden Gelişlerin Toplam Geliş Sayısına Oranları (2015-2018)*Table 18: Rate of Arrivals From Arab Countries to Total Arrivals (2015-2018)*

	2015	2016	2017	2018
İSTANBUL'A GELEN ZİYARETÇİ SAYISI THE NUMBER OF VISITOR OF İSTANBUL	12.414.677	9.203.987	10.840.595	13.433.101
ARAP ÜLKELERİNDEN GELENLERİN SAYISI VISITORS FROM ARAB COUNTRIES	2.534.324	1.976.166	2.633.495	3.408.424
ORAN RATE	20,4	21,5	24,3	25,4

Kaynak: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018Source: <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/TR-204550/istanbul-turizm-istatistikleri---2018.html>, Aralık 2018

2.3.2. Antalya'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)

2.3.2. Distribution of Foreign Visitors Coming To Antalya in Terms of Nationalities and Years (2018)

Antalya İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü'nden alınan veriler ışığında Antalya ziyaretçi sayıları Tablo 19'da yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, 2018 yılında Antalya'nın son 5 yılın en fazla yabancı ziyaretçi sayısına ulaştığı görülmektedir. Geçen yıla kıyasla ziyaretçi sayısı % 30,53 artarak 12.712.603 olmuştur. En fazla yabancı ziyaretçi Temmuz ayında gelirken en düşük ziyaretçi sayısının Ocak ayında olduğu görülmektedir.

According to the Provincial Directorate of Culture and Tourism of Antalya, the number of visitors of Antalya is seen in the Table 19. When the table is examined, it is seen that Antalya reached to the highest number of foreign visitors of the last 5 years in 2018. In comparison with the previous year, the number of arrivals increased by 30,53% and became 12.712,603. Foreign visitors mostly came in July and the lowest number of foreign visitors was in January.

Tablo 19: Antalya'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı

Table 19: Distribution of Foreign Visitors Coming to Antalya In Terms of Months and Years

Aylar Months	YILLAR / YEARS					% DEĞİŞİM ORANI % CHANGE RATE
	2014	2015	2016	2017	2018	
Ocak/ January	113. 586	115.600	95.148	87.310	90.835	4,04
Şubat / February	155.132	156.620	108.164	84.612	101.696	20,19
Mart/ March	326.815	312.516	257.441	165.741	265.682	60,29
Nisan / April	765.459	616.164.	373.764	517.360	690.351	33,43
Mayıs / May	1.464.522	1.328.492	639.227	1.056.971	1.578.108	49,30
Haziran/ June	1.728.475	1.585.729	712.953	1.473.621	1.941.782	31,76
Temmuz /July	1.971.959	1.947.771	1.013.912	1.819.502	2.188.388	20,27
Ağustos / August	1.952.866	1.888.254	1.007.801	1.760.500	2.098.636	19,20
Eylül /September	1.568.066	1.524.025	934.545	1.527.523	1.904.422	24,67
Ekim/ October	1.071.514	1.027.987	791.718	982.441	1.376.288	40,08
Kasım / November	275.292	261.157	140.637	141.444	277.085	95,89
Aralık / December	145.836	115.149	106.603	121.937	199.330	63,46
TOPLAM/ TOTAL	11.539.522	10.875.464	6.181.913	9.738.962	12.712.603	

Kaynak: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayilari.pdf>
 Source: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayilari.pdf>

Antalya'ya gelen yabancı ziyaretçi ve vatandaş ziyaretçi sayılarının toplamı ise tablo 20'de gösterilmektedir.

The total number of arrivals of foreign and citizen visitors are showing on the Table 20.

Tablo 20: Antalya'ya Gelen Toplam Ziyaretçilerin Aylara ve Yıllara Göre Dağılımı
Table 20: Distribution of Total Visitors Coming to Antalya In Terms of Months and Years

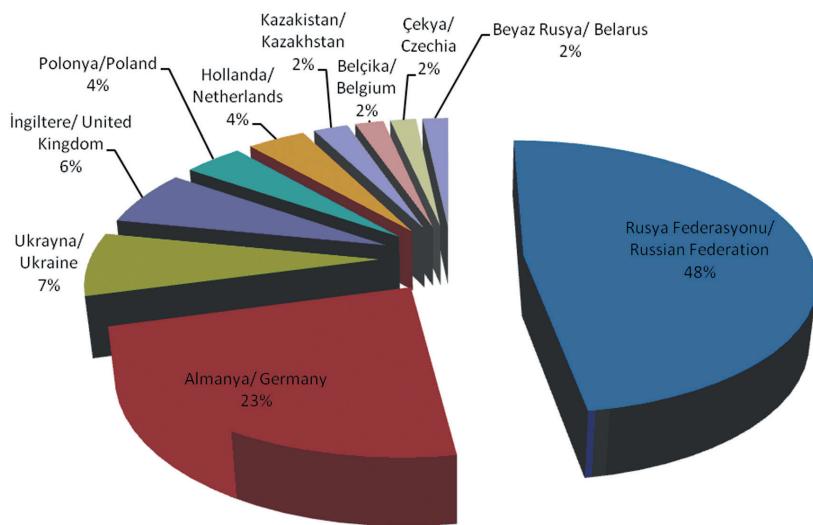
Aylar Months	YILLAR / YEARS					% DEĞİŞİM ORANI % CHANGE RATE
	2014	2015	2016	2017	2018	
Ocak/ January	312.486	348.893	342.178	332.993	384.441	15,45
Şubat / February	354.822	369.395	343.585	309.063	349.327	13,02
Mart/ March	578.710	592.538	557.606	458.620	601.399	31,13
Nisan / April	1.031.723	896.410	667.932	821.485	1.024.814	24,75
Mayıs / May	1.729.586	1.640.934	969.074	1.381.033	1.880.756	36,18
Haziran/ June	2.021.645	1.891.068	1.007.893	1.805.720	2.275.974	26,04
Temmuz /July	2.244.425	2.294.254	1.355.968	2.190.435	2.565.433	17,11
Ağustos / August	2.258.900	2.250.766	1.365.968	2.142.727	2.468.147	15,18
Eylül /September	1.830.996	1.848.547	1.274.857	1.885.969	2.244.352	19
Ekim/ October	1.345.920	1.325.663	1.112.933	1.333.602	1.703.008	27,69
Kasım / November	500.768	501.839	392.222	419.418	534.629	27,46
Aralık / December	356.547	353.848	341.712	391.972	447.914	14,27
TOPLAM/ TOTAL	14.566.528	14.314.155	9.731.928	13.473.037	16.480.194	22,31

Kaynak: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayiları.pdf>
Source: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayiları.pdf>

Tablo 21: Antalya'ya Gelen Ziyaretçilerin Miliyetlere Göre Dağılımı (İlk 10 Ülke)
Table 21: Distribution of Visitors Coming to Antalya In Terms of Nationalities (Top 10 Countries)

MİLLİYET NATIONALITIES	2014	2015	2016	2017	2018	2017/2018 Değişim Oranı Change Rate	Milliyet Oranı Rate of Nationality
RUSYA/ RUSSIAN FEDERATION	3.487.698	2.836.902	486.548	3.715.035	4.651.709	25%	36,59
ALMANYA/ GERMANY	2.839.576	3.001.016	1.975.355	1.658.811	2.292.996	38%	18,04
UKRAYNA/ UKRAIN	284.632	314.708	572.700	715.011	709.074	0%	5,62
İNGİLTERE/ UNITED KINGDOM	430.042	438.398	333.995	361.903	632.086	75%	4,97
POLONYA/ POLAND	243.549	240.641	100.824	168.702	383.230	127%	3,01
HOLLANDA/ NETHERLAND	489.820	434.842	306.280	257.546	374.237	45%	2,94
KAZAKİSTAN/KAZAKHSTAN	269.221	268.389	125.927	237.244	244.528	3%	1,92
BELÇİKA/ BELGIUM	262.080	235.121	143.427	135.726	185.148	36%	1,46
ÇEKYA/CZECHIA	151.897	135.338	46.692	83.409	164.637	97%	1,30
BEYAZ RUSYA/ BELARUS	142.176	137.951	70.943	163.686	163.677	0%	1,29
DİĞER/ OTHER	405.750	446.581	368.889	496.843	699.423	41%	5,50
T.C./ TURKISH CITIZENS	418.143	440.366	447.506	514.475	553.244	8%	4,35
GENEL TOPLAM/ GENERAL TOTAL	11.539.522	10.875.464	6.181.913	9.738.962	12.712.603	31%	

Kaynak: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayiları.pdf>
Source: <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayiları.pdf>

Grafik 8.Milliyetlerine Göre Antalya'ya Gelen Yabancılar (İlk 10 ülke)*Graph 8.The Foreign Visitors of Antalya According to Nationalities (Top 10 countries)***2.3.3. Muğla'ya Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)***2.3.3. Distribution of Foreign Visitors Coming to Mugla in Terms of Nationalities and Years (2018)*

2018 yılı Muğla hudut kapılarından ülkemize giriş yapan turistlerin aylara göre dağılımları Tablo 22'de yer almaktadır. 2018 yılında Muğla giriş noktalarından geçen yıla göre %34,24'lük bir artış ile toplamda 2.805.115 turist giriş yapmıştır.

The distribution of the tourists which arrived to our country from Mugla entry points in 2017 according to the months are shown in the Table 22. In total, there became 34,24 % increase in comparison with the previous year and 2.805.115 tourists have arrived from the Mugla entry points in 2018.

Tablo 22:Gelen Ziyaretçilerin Yıllara ve Aylara Göre Dağılımı (2018)*Table 22: Distribution of Visitors by Years and Months (2018)*

Aylar Months	YILLAR / YEARS					% DEĞİŞİM ORANI % CHANGE RATE
	2014	2015	2016	2017	2018	
Ocak / January	2.874	3.038	5.743	5.580	5.115	-8,33
Şubat / February	4.087	4.345	8.345	5.361	3.690	-31,1
Mart / March	8.132	13.060	19.343	10.561	19.056	80,43
Nisan / April	128.324	92.227	70.939	77.180	109.337	41,66
Mayıs / May	419.463	388.179	235.893	249.731	344.158	37,81
Haziran / June	525.420	515.141	273.660	342.526	474.035	38,39
Temmuz / July	657.689	637.057	360.706	423.812	554.196	30,76
Ağustos / August	684.010	634.320	361.997	425.513	553.949	30,18
Eylül / September	559.722	498.835	306.371	366.030	459.863	25,63
Ekim / October	291.054	261.726	165.634	167.877	254.175	51,40
Kasım / November	17.010	23.201	9.878	9.971	18.318	83,71
Aralık / December	4.903	10.338	4268	5.337	9.223	72,81
TOPLAM / TOTAL	3.302.688	3.081.467	1.818.509	2.089.479	2.805.115	34,24

Kaynak: <http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/61356,ozetpdf.pdf?0>
 Source: <http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/61356,ozetpdf.pdf?0>

Tablo 23'te 2018 yılında Muğla'ya en çok gelen 10 ülkenin sıralaması gösterilmektedir. Tabloya göre 2018 yılında Muğla'yı en çok İngiliz turistler ziyaret etmiştir (1.027.304). İngilizleri, 398.596 turist sayısı ile Ruslar takip etmektedir.

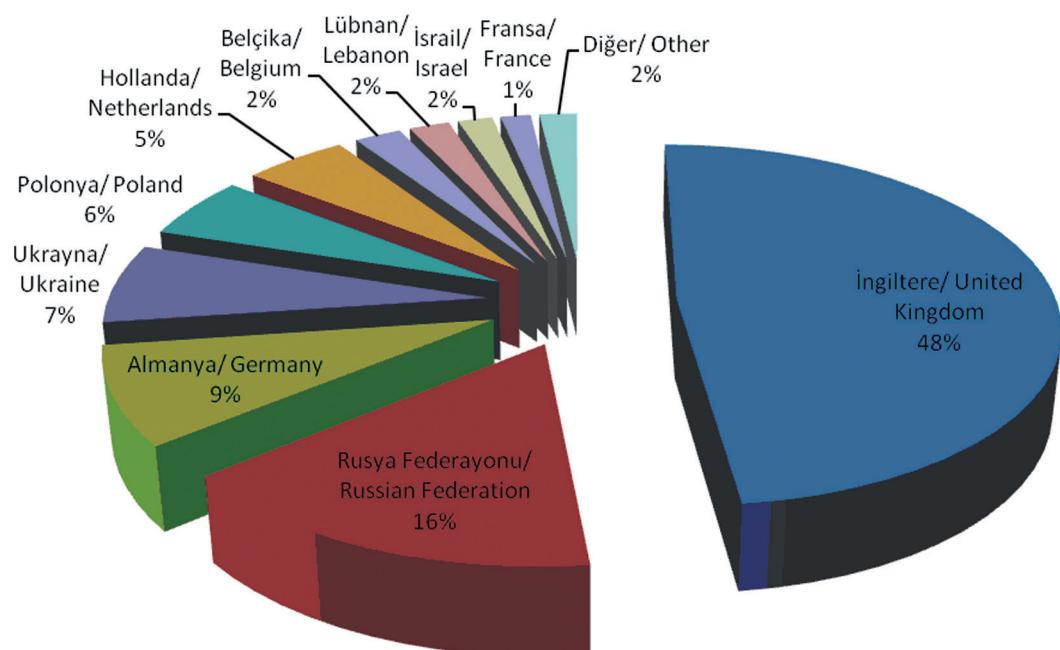
Table 23 shows the ranking of the top 10 countries came to Muğla. According to table; in 2018 British tourists have the highest number of arrivals (1.027.304). Russian tourists are following British citizens with the 398.596 tourists.

Tablo 23. Milliyetlerine Göre Muğla'ya En Çok Gelen Ülkeler (2018)
Table 23. Foreign Tourists of Mugla According to Their Nationalities (2018)

Milliyetler	Nationalities	Toplam/ Total
İngiltere	England	1.027.304
Rusya Federasyonu	Russian Federation	398.596
Almanya	Germany	218.195
Ukrayna	Ukraine	176.871
Polonya	Poland	138.948
Hollanda	Netherlands	128.638
Belçika	Belgium	58.059
Lübnan	Lebanon	50.022
İsrail	Israel	43.507
Fransa	France	37.682
Diger	Other	46.886
Toplam	Total	2.805.115

Kaynak: <http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/61353,aralikpdf.pdf?0>
Source: <http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/61353,aralikpdf.pdf?0>

Grafik 9: Milliyetlerine Göre Muğla'ya En Çok Gelen Ülkeler (2018)
Graph 9: Foreign Tourists of Mugla According to Their Nationalities (2018)

2018 yılında Muğla hudut kapılarından giriş yapan turistlerin milliyetlerine ve hudut kapılarına göre dağılımları Tablo 24'te yer almaktadır. Tabloya göre; Ruslar, Ukraynalılar, İrlandalılar, Hollandalılar ve İsraililer en çok Dalaman Havalimanından; Almanlar, İngilizler, Polonyalılar ve Azeriler en çok Bodrum havalimanından giriş yapmıştır.

2018 yılında en çok yabancı turist girişi Dalaman Havalimanından gerçekleşmiştir. Dalaman havalimanından 1.503.216 yabancı turist, Bodrum havalimanından 752.811 yabancı turist, limanlardan ise 370.532 yabancı turist giriş yapmıştır. 2018 yılından yapılan girişler 2017 yılına kıyaslandığında Dalaman Havalimanın girişlerin yaklaşık %32,39 arttığı görülmürken, Bodrum Havalimanından girişlerde %61,61 artış olduğu görülmektedir.

Yerli turistlerin girişlerine bakıldığında ise; 19.894 kişi Dalaman Havalimanından, 28.466 kişi Bodrum Havalimanından ve 130.196 kişi ise limanlardan giriş yapmıştır.

Distribution of the tourists who have used the entry points of Muğla in 2018 according to their nationalities and entry points are shown in the Table 24. According to the table; Russians Ukrainians, Irish, Dutch and Israelis mostly used Dalaman Airport and Germans, British, Poles and Azerbaijanis mostly used the Bodrum Airport.

The highest number of foreign arrivals has been from Dalaman Airport in 2018. 1.503.216 foreign tourists from Dalaman Airport, 752.811 foreign tourists from Bodrum Airport and 370.532 tourists from ports have been arrived. It is seen that when arrivals from Dalaman Airports increased by 32,39%, arrivals from Bodrum Airport increased by 61,61% in 2018 in comparison with 2017.

When the arrivals of Turkish citizens are examined, it is seen that 19.894 people from Dalaman Airport, 28.466 people from Bodrum Airport and 130.196 people from ports have been arrived.

Tablo 24: Muğla'ya Giriş Yapan Turistlerin Milliyetlerine ve Hudut Kapılarına Göre Dağılımları (2018)

Table 24: Distribution of Arrivals to Muğla According to Nationalities and Border Gates (2018)

	Ülkeler	Countries	Havalimanı Airport		Liman Port								Toplam Total	
			Dalaman	Bodrum	Marmaris	Bozburun	Bodrum	Mantar Burnu	Fethiye	Datça	Güllük	Turgut Reis	Yalıkavak	
1	Almanya	Germany	64.517	80.857	7.595	510	23.374	36.303	1.221	256	3	3.433	126	218.195
2	Amerika	America	1.877	1.572	2.035	424	1.833	1.540	397	314	6	855	365	11.218
3	Avustralya	Australia	1.091	583	920	103	941	622	452	151	0	139	103	5.105
4	Avusturya	Austria	2.926	2.491	395	75	1.248	961	70	122	1	177	45	8.511
5	Azerbaycan	Azerbaijan	3.506	14.168	89	30	70	83	35	2	32	51	18	18.084
6	Belçika	Belgium	14.006	34.029	1.647	121	4.181	3.008	286	87	0	667	27	58.059
7	Beyazrusya	Belarus	8.098	5.266	170	0	103	66	14	0	0	25	6	13.748
8	Bulgaristan	Bulgaria	673	8.184	1.808	30	965	879	153	10	7	350	61	13.120
9	Çek Cumhu.	Czech Republic	4.705	13.969	234	0	917	1.163	160	3	0	508	2	21.661
10	Danimarka	Denmark	476	550	83	1	84	131	68	7	0	8	1	1.409
11	Finlandiya	Finland	6.346	13.759	1.844	38	1.322	835	61	29	0	193	16	24.443
12	Fransa	France	3.307	142	2.459	22	806	735	40	13	0	13	2	7.539
13	G.Afrika C.	R. of S. Africa	3.497	19.168	3.411	356	5.667	3.238	343	292	5	1.530	175	37.682
14	Hollanda	Netherlands	453	255	236	73	90	159	164	76	0	28	168	1.702
15	İngiltere	England	46.755	58.310	4.151	481	10.838	6.356	368	191	2	1.069	117	128.638
16	İran	Iran	460	1.043	28	5	40	684	14	3	17	2	20	2.316
17	İrlanda	Ireland	793.048	177.881	15.938	486	14.262	17.111	5.302	555	0	2.143	578	1.027.304
18	İspanya	Spain	725	821	57	3	77	57	10	3	0	7	6	1.766

	Ülkeler	Countries	Havalimanı Airport		Liman Port								Toplam Total	
			Dalaman	Bodrum	Marmaris	Bozburun	Bodrum	Mantar Burnu	Fethiye	Datça	Güllük	Turgut Reis	Yalıkavak	
19	İsrail	Israel	8.558	1.784	419	28	690	532	119	20	2	77	38	12.267
20	İsveç	Sweeden	591	753	399	265	462	290	60	141	0	139	111	3.211
21	İsviçre	Switzerland	21.484	16.293	3.274	190	829	1.082	102	86	0	133	34	43.507
22	İtalya	Italy	8.102	6.894	2.559	76	1.927	914	94	31	0	310	44	20.951
23	İzlanda	Iceland	1.952	3.813	453	146	1.693	1.241	149	97	3	289	42	9.878
24	Japonya	Japan	1.333	1.667	1.467	345	4.842	3.877	297	405	18	409	181	14.841
25	Kanada	Canada	67	77	146	0	89	70	20	0	0	8	3	480
26	Kazakistan	Kazakhstan	1.041	633	652	141	422	314	165	61	2	196	71	3.698
27	Letonya	Latvia	1.008	3.407	111	1	41	42	46	0	0	16	39	4.711
28	Litvanya	Lithuania	1.091	450	750	1	89	64	25	3	0	15	10	2.498
29	Lübnan	Lebanon	5.993	6.740	979	4	266	722	44	0	0	144	10	14.902
30	Lüksemburg	Luxemburg	39.732	6.044	2.669	73	90	1.148	144	28	0	19	75	50.022
31	Macaristan	Hungary	1.230	438	811	11	142	196	43	1	0	45	8	2.925
32	Misir	Egypt	72	184	95	0	18	83	6	10	3	1	31	503
33	Norveç	Norway	1.228	221	1.184	11	606	247	69	21	0	61	2	3.650
34	Polonya	Poland	23.702	86.403	3.430	29	11.478	10.358	243	5	9	3.273	18	138.948
35	Portekiz	Portugal	558	393	117	51	196	179	28	27	0	46	14	1.609
36	Romanya	Romania	1.891	10.371	2.703	24	1.237	1.019	140	7	3	288	29	17.712
37	Rusya Fed.	Russian Federation	292.528	97.537	4.114	67	1.887	1.000	750	95	13	462	143	398.596
38	Sırbistan	Serbia	1.312	3.812	634	4	727	606	21	0	0	124	10	7.250
39	Slovakya	Slovakia	4.041	4.180	221	0	203	305	128	22	0	179	12	9.291
40	Slovenya	Slovenia	64	91	112	1	88	198	8	1	0	12	6	581
41	Suudi Arabistan	Saudi Arab.	170	824	49	6	54	54	20	3	0	25	13	1.218
42	Ukrayna	Ukrain	110.706	48.363	9.315	82	2.052	3.110	1.356	80	22	1.681	104	176.871
43	Ürdün	Jordan	5.460	3.076	83	6	35	44	15	1	0	5	1	8.726
44	Yeni Zelanda	New Zeland	554	214	228	29	169	129	149	48	0	29	43	1.592
45	Yunanistan	Greece	209	375	10.164	82	10.154	4.595	1.133	565	5	1.185	268	28.735
46	Diger	Other	12.073	14.726	4.568	296	2.984	9.967	822	193	69	603	585	46.886
Yabancı Turist		Foreign Visitors	1.503.216	752.811	94.806	4.727	110.288	116.317	15.354	4.065	222	20.972	3.781	2.626.559
Yerli Turist		National Visitors	19.894	28.466	26.667	5.709	31.222	26.318	7.831	2.738	2.543	22.373	4.795	178.556
Genel Toplamı		General Total	1.523.110	781.277	121.473	10.436	141.510	142.635	23.185	6.803	2.765	43.345	8.576	2.805.115
2017 Toplamı		2017 General Total	1.150.401	483.431	119.320	13.692	119.008	128.246	17.034	8.349	3.008	39.566	7.448	2.089.503

2.3.4. İzmir'e Gelen Yabancı Ziyaretçilerin Milliyetlere ve Yıllara Göre Dağılımı (2018)

2.3.4. Distribution of Foreign Visitors of Izmir in Terms of Nationalities and Years (2018)

Tablo 25'te görüldüğü üzere, İzmir'e 2017 yılında toplam 763.810 yabancı ziyaretçi gelirken, bu sayı 2018 yılında %33,75 artarak 1.021.576'ya yükselmiştir.

As seen in the Table 25, while 763.810 tourists have visited to Izmir in 2017, this number have increased by 33,75% and became 1.021.576 in 2018.

Tablo 25: İzmir'e Gelen Yabancıların Karşılaştırması (2018)

Table 25: Comparison of Foreign Visitors of Izmir (2018)

Aylar Months	YILLAR / YEARS				% DEĞİŞİM ORANI / % CHANGE RATE	
	2015	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017
Ocak/ January	17.851	16 397	13 330	24 330	-18,70	82,52
Şubat / February	25.147	18 989	16 442	27 923	-13,41	69,83
Mart/ March	36.269	37 154	27 846	24 818	-25,05	-10,87
Nisan / April	71.371	37 925	43 211	47 039	13,94	8,86
Mayıs / May	128.754	66 015	57 378	75 264	-13,08	31,17
Haziran/ June	145.968	73 226	94 325	139 679	28,81	48,08
Temmuz / July	218 103	135 271	157 459	245 724	16,40	56,06
Ağustos / August	203.095	111 838	146 900	168 799	31,35	14,91
Eylül /September	152.941	76 603	105 279	129 191	37,43	22,71
Ekim / October	127.756	62 989	62 447	83 301	-0,86	33,39
Kasım / November	49.638	16 691	17 203	24 175	3,07	40,53
Aralık / December	25.028	19 201	21 990	31 333	14,53	42,49
TOPLAM/ TOTAL	1.201.921	672 299	763 810	1 021 576	13,61	33,75

Kaynak: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>

Soruce: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>

2016,2017 ve 2018 yıllarında İzmir'e gelen ziyaretçilerin milliyetlerine göre dağılımı Tablo 26'da belirtilmiştir.

Tabloya göre İzmir'e gelen yabancı ziyaretçilerin rakamları incelendiğinde; 2018 yılında en çok ziyaretçi gönderen ilk 5 ülke sırasıyla; Almanya, İngiltere, Hollanda, İran ve Fransa'dır. Geçen yıla göre gelen yabancı ziyaretçi sayısında % 33,75 oranında artış olmuştur.

The distribution of the number of tourists of Izmir in 2016,2017 and 2018 according to the nationalities are shown in the Table 26.

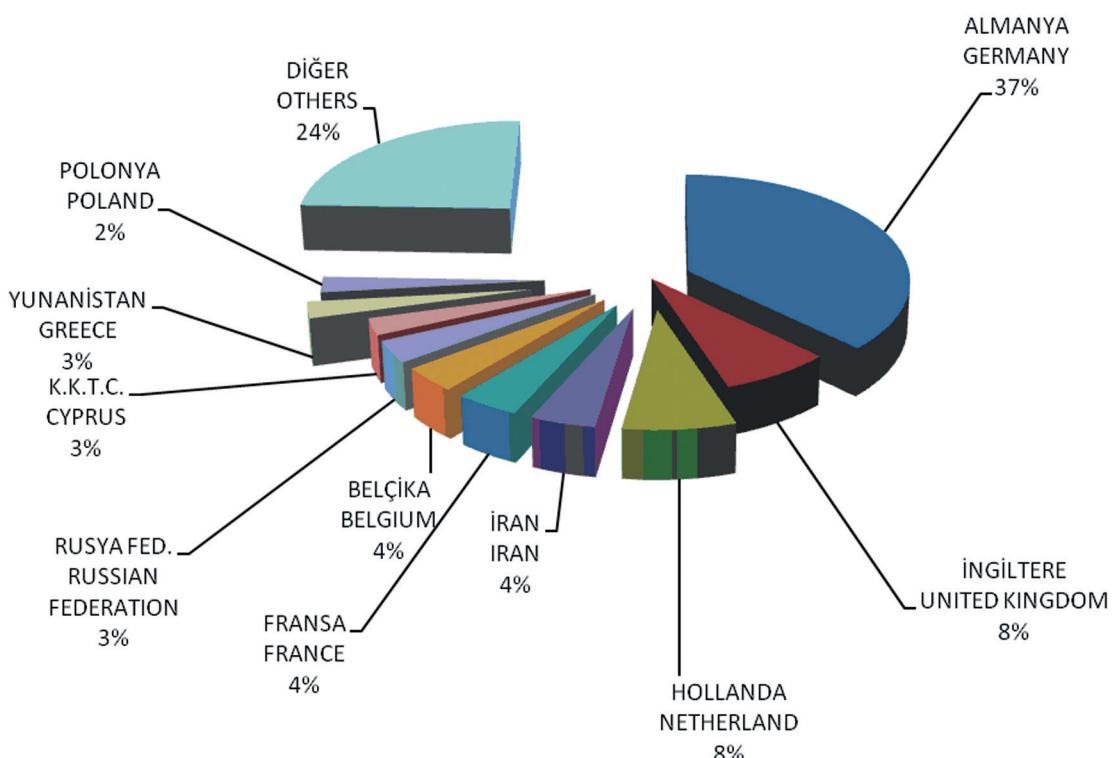
According to the table, when the number of foreign visitors of Izmir are examined, it is seen that the first 5 countries which have the highest number of visitors respectively are; Germany, United Kingdom, Netherlands, Iran and France. The number of the foreign visitors have increased by 33,75 % in comparison with the previous year.

Tablo 26: Gelen Ziyaretçilerin Milliyetlerine Göre Dağılımı (2018)
Table 26: The Distribution of Visitors According to the Nationalities (2018)

Ülke	Nationalities	2016	2017	2018	2017/2016	2018/2017
ALMANYA	GERMANY	267.859	280.849	381.131	4,85	35,71
İNGİLTERE	UNITED KINGDOM	68.532	67.077	76.970	-2,12	14,75
HOLLANDA	NETHERLAND	60.625	55.243	76.643	-8,88	38,74
İRAN	IRAN	43.516	76.462	44.376	75,71	-41,96
FRansa	FRANCE	31.692	34.994	43.503	10,42	24,32
BELÇİKA	BELGIUM	32.642	34.768	39.247	6,51	12,88
RUSYA FED.	RUSSIAN FED.	1.590	18.142	34.422	1041,01	89,74
K.K.T.C.	NORTH CYPRUS	19.701	21.074	26.049	6,97	23,61
YUNANİSTAN	GREECE	20.942	24.183	25.566	15,48	5,72
POLONYA	POLAND	6.028	9.300	24.224	54,28	160,47
ÇİN HALK CUM.	PEOPLE'S REPUBLIC OF CHINA	797	537	2.237	-32,62	316,57

Kaynak: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>
Source: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>

Grafik 10: Milliyetlerine Göre İzmir'e En Çok Gelen Ülkeler (2018)
Graph 10: Top Visitors of Izmir According to Their Nationalities (2018)

Kaynak: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>
Source: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>

Tablo 27'de 2015-2018 yılları arası turizm hareketleri ulaşım türlerine göre verilmiştir. Tabloya göre; 2018 yılında havayolu girişlerinde 2017 yılına göre %31,7 artış, denizyolu girişlerinde ise %60,7 oranında artış olduğu görülmektedir.

The tourism activities of 2015-2018 are shown in the Table 27 according to transportation ways. In 2018, in comparison with 2017, airway arrivals have increased by 31,7%, seaway arrivals have increased by 60,7%.

Tablo 27: 2015-2018 Yılları Hava-Deniz Yolu Turizm Hareketleri

Table 27: Airway- Seaway Tourism Activities of 2015-2018

	2015	2016	2017	2018	2017/2016%	2018/2017%
Havayolu / Airway	900.115	628.279	708.692	933.012	12,8	31,7
Denizyolu / Seaway	394.346	44.020	55.118	88.564	25,2	60,7
Toplam / Total	1.294.461	672.299	763.810	1.021.576	13,6	33,7

Kaynak: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>
 Source: <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>

2.3.5. Yurt İçinde İkamet Edenlere İlişkin Seyahat Verileri

2.3.5. The Travel Data of Domestic Residents

2018 yılı ilk 2 çeyreğinde, yurt içinde ikamet eden kişilerin toplam seyahat sayıları 34.299 olarak gerçekleşmiştir. 2017 yılının ilk 2 çeyreklik periodu ile kıyaslandığında 2018 yılında seyahat sayısının %12,85 arttığı görülmektedir. İlk 2 çeyreklik dönemdeki ortalama geceleme sayısı ise 6,5 olmuştur. Seyahate çıkanların bir ve daha fazla geceleme kaydı ile yaptıkları toplam seyahatlerdeki geceleme sayısı bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %20,71 artarak 37.866 geceleme olarak gerçekleşmiştir.

During the first 2 quarter of 2018, 34.299 domestic residents have travelled. When the number of travels compared to the first 2 quarters of 2017, it is seen that the number increased by 12,85%. The average number of overnights was 6,5 in the fist 2 quarter period. Total number of the travels with one or more overnight stays has increased 20,71% compared to the same quarter of the previous year and became 37.866.

Hanehalkı Yurt İçi Turizm, 2015-2018 (İlk 2 çeyrek)
Households Domestic Tourism, 2015-2018 (2 Quarter)

Tablo 28: Seyahate çıkanların, çeyreklerle göre seyahat ve geceleme sayısı, 2009-2018
Table 28: Number of trips and overnights of domestic visitors by quarter, 2009-2018

		Toplam Total			1-3 Geceleme 1-3 Overnights			4 ve Daha Fazla Geceleme 4 or More Overnights		
Yıllar ve çeyrekler Years and quarters		Seyahat sayısı (Bin) Number of trips (Thou- sand)	Geceleme sayısı (Bin) Number of overnights (Thou- sand)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnights	Seyahat sayısı (Bin) Number of trips (Thou- sand)	Geceleme sayısı (Bin) Number of overnights (Thou- sand)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnights	Seyahat sayısı (Bin) Number of trips (Thou- sand)	Geceleme sayısı (Bin) Number of overnights (Thou- sand)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnights
2015	Yıllık Annual	71 251	588 786	8,3	35 502	65 265	1,8	35 748	523 521	14,6
	I	13 966	104 921	7,5	7 950	13 828	1,7	6 016	91 093	15,1
	II	13 033	80 132	6,1	7 825	13 942	1,8	5 208	66 191	12,7
	III	32 960	325 103	9,9	12 847	24 753	1,9	20 113	300 350	14,9
	IV	11 292	78 630	7,0	6 881	12 742	1,9	4 411	65 887	14,9
2016	Yıllık Annual	68 450	605 608	8,8	32 326	59 747	1,8	36 124	545 861	15,1
	I	12 690	98 162	7,7	6 843	12 295	1,8	5 847	85 866	14,7
	II	12 085	83 437	6,9	6 702	12 251	1,8	5 383	71 187	13,2
	III	32 987	349 223	10,6	12 045	23 443	1,9	20 941	325 779	15,6
	IV	10 688	74 786	7,0	6 736	11 758	1,7	3 953	63 028	15,9
2017	Yıllık Annual	77 179	665 194	8,6	38 292	72 053	1,9	38 888	593 141	15,3
	I	12 662	104 848	8,3	6 868	12 389	1,8	5 794	92 459	16,0
	II	17 731	110 512	6,2	9 989	18 979	1,9	7 743	91 533	11,8
	III	33 016	357 298	10,8	12 439	24 408	2,0	20 577	332 890	16,2
	IV	13 770	92 536	6,7	8 997	16 277	1,8	4 773	76 259	16,0
2018	I	15 486	112 768	7,3	9 100	16 585	1,8	6 387	96 183	15,1
	II	18 813	111 118	5,9	11 318	21 311	1,9	7 495	89 808	12,0

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr/PreTablaArama.do>
Source: <http://www.tuik.gov.tr/PreTablaArama.do>

TÜİK verilerine göre turizm giderleri, seyahat eden vatandaş sayısını ve kişi başı ortalama harcama verileri Tablo 29'da aylara göre gösterilmektedir. 2017 yılı ilk 9 ayında toplam ziyaretçi sayısı 6.076.460 ve toplam turizm gideri 3.802.94 ABD Doları olarak gerçekleşmişken, 2018 yılı aynı dönemde ziyaretçi sayısı 6.530.388 ve toplam turizm gideri ise 3.938.663 ABD Doları olmuştur.

According to the data of Turkish Statistical Institute, the numbers of traveler citizens are seen in the Table 29 by months. While in the first 9 months of 2017 the total number of visitors were 6.076.460 and the total tourism expenditure was 3.802.94 US Dollars; in the same period of 2018, the number of visitors became 6.530.388 and the total tourism expenditure increased to 3.938.663 US Dollars.

Tablo 29. Aylara Göre Turizm Gideri, Ziyaretçi Sayısı ve Kişi Başı Ortalama Harcama, 2016 - 2018**Table 29. Tourism Expenditures, Number of Visitors and Average Expenditure Per Capita by Months 2016-2018**

Aylar - Months	2016			2017			2018*		
	Turizm gideri Tourism expenditures (000 \$)	Vatandaş ziyaretçi sayısı Number of citizen visitors	Kişi başı ortalama harcama Average expenditure per capita (\$)	Turizm gideri Tourism expenditures (000 \$)	Vatandaş ziyaretçi sayısı Number of citizen visitors	Kişi başı ortalama harcama Average expenditure per capita (\$)	Turizm gideri Tourism expenditures (000 \$)	Vatandaş ziyaretçi sayısı Number of citizen visitors	Kişi başı ortalama harcama Average expenditure per capita (\$)
Ocak - January	480 979	557 683	862	275 182	611 420	450	363 224	704 387	516
Şubat - February	531 418	626 101	849	277 405	608 313	456	342 819	660 895	519
Mart - March	525 231	641 403	819	303 199	677 821	447	372 965	705 252	529
Nisan - April	475 095	631 516	752	428 918	702 741	610	561 600	728 986	770
Mayıs - May	555 083	752 060	738	499 284	812 614	614	519 870	690 243	753
Haziran - June	479 515	652 242	735	458 159	779 234	588	568 806	774 829	734
Temmuz - July	436 761	880 228	496	557 481	919 606	606	428 969	816 997	525
Ağustos - August	327 618	647 281	506	505 853	837 828	604	422 959	807 504	524
Eylül - September	367 395	707 264	519	497 423	756 884	657	357 452	641 295	557
Ekim - October	313 330	648 563	483	462 570	759 030	609			
Kasım - November	271 935	566 005	480	417 340	683 622	610			
Aralık - December	285 435	581 562	491	454 430	737 805	616			
9 Ay Toplam	4 179 093	6 095 779		3 802 904	6 706 460		3 938 663	6 530 388	
Toplam -Total	5.049 793	7.891.909	640	5.137.244	8.886.916	578			

Kaynak: TÜİK Vatandaş Giriş Araştırması
Source: TurkStat Arriving Citizens Survey

Tablo 30'da görüldüğü üzere 2018 yılında yurt dışına toplamda 8.657.219 kişi çeşitli amaçlara seyahat etmiştir. 2018 yılında en çok gidilen ülkeler Bulgaristan, Yunanistan, Gürcistan ve Almanya'dır. 843.916 kişi Bulgaristan'a, 781.753 kişi Yunanistan'a, 777.177 kişi Gürcistan'a, 347.638 kişi Almanya'ya seyahat etmiştir. Türkiye ikametli yurt dışına giden vatandaşların beraberindeki (0-14 yaş grubundaki) kişi sayısı toplama dahildir. "Güney Doğu Asya ülkeleri" "Diğer ülkeler" içinde verilmiştir. TUİK verilerine göre Türk vatandaşlarının en önemli yurt dışına çıkış nedenleri "gezi, eğlence, sportif ve kültürel faaliyet" amaçlı çıkışlar olmaktadır.

According to the Table 30; 8.657.219 people have visited abroad due to various reasons during 2018. The most visited countries of 2018 are Bulgaria, Greece, Georgia and Germany. 843.916 people have visited Bulgaria, 781.753 people have visited Greece, 8777.177 people have visited Georgia and 347.638 people have visited Germany. The number of people accompanying the Turkish nationals residing in Turkey and visiting foreign countries (the 0-14 age group) is included in this total. "The Southeastern Asia countries" are included within the scope of "Other Countries". According to the data stated by TUİK, the most important foreign travel reasons of Turkish citizens are "trip, entertainment, sportive and cultural activities".

Tablo 30: Gidilen Ülkelere Göre Yurt Dışına Giden Vatandaşlar 2015-2018**Table 30: Turkish Citizens Visited Abroad by Destination Countries 2015-2018**

Ülke - Country	2015	2016	2017	2018
A.B.D. - USA	251 903	313 654	157 896	155 198
Almanya - Germany	477 927	531 933	452 412	347 638
Avustralya - Australia	4 983	10 619	12 393	11 298
Avusturya - Austria	59 078	81 899	124 976	49 303
Azerbaycan - Azerbaijan	212 308	212 274	256 138	222 599
Belçika - Belgium	34 735	43 672	66 322	18 028
Bulgaristan - Bulgaria	659 140	782 997	807 645	843 916
Danimarka - Denmark	1 882	14 286	10 018	4 395
Fransa - France	91 901	136 130	194 715	75 623
Gürcistan - Georgia	1 143 377	1 173 182	1 000 278	777 177
Hollanda - Netherlands	94 441	87 792	90 326	32 987
İngiltere - United Kingdom	53 533	51 937	67 004	19 718
İran - Iran	163 500	243 559	281 443	292 517
İspanya - Spain	74 867	110 873	79 384	27 379
İsrail - Israel	27 327	16 855	22 179	16 962
İsviçre - Sweden	8 265	13 485	9 351	7 026
İsviçre - Switzerland	44 639	61 779	82 971	15 827
İtalya - Italy	271 064	215 390	291 788	142 511
Japonya - Japan	7 621	1 394	6 475	3 723
Kanada - Canada	18 677	34 962	17 932	9 971
Rusya Federasyonu - Russian Federation	169 302	83 375	73 399	95 166
Suriye - Syria	634	-	-	-
Tunus - Tunisia	8 472	13 143	17 020	5 360
Ukrayna - Ukraine	91 210	114 593	168 911	192 421
Yunanistan - Greece	898 919	785 905	921 262	781 753
Afrika ülkeleri - African countries	95 962	151 853	156 701	128 584
Amerika ülkeleri - American countries	7 832	22 004	58 463	53 867
Bağımsız Devletler Topluluğu Com. Of Independent States	145 940	123 627	154 629	182 785
Batı Asya ülkeleri West Asian countries	2 678 507	1 580 512	2 342 643	2 911 197
Diğer Avrupa ülkeleri Other European countries	620 250	287 100	502 476	339 370
Doğu Asya ülkeleri East Asian countries	31 091	26 798	31 874	20 307
Güney Asya ülkeleri South Asian countries	65 727	69 752	84 593	144 695
Güney Doğu Asya ülkeleri Southeast Asian countries	-	-	-	-
OECD ülkeleri (Diğer) OECD countries (Other)	143 589	130 629	201 873	89 304
Diğer ülkeler - Other countries	56 043	86 972	68 850	103 764
Toplam - Total	9 256 486	8 062 065	9 440 457	8 657 219

Kaynak: TUIK Gelen Vatandaş Anketi
Source: TurkStat Arriving Citizens Survey

3. BÖLÜM: TÜRKİYE TURİZM GELİR VE GİDERLERİ

CHAPTER 3: THE TOURISM REVENUES AND EXPENSES OF TURKEY

3.1. TÜRKİYE TURİZM GELİRLERİ (2014-2018)

3.1. TOURISM REVENUES OF TURKEY (2014- 2018)

2015 yılında başlayan ve 2016 yılında yansımaları tüm turizm sektöründe görülen sorunlar, yerli ve yabancı ziyaretçi sayılarını olumsuz yönde ciddi şekilde etkilerken, buna bağlı olarak turizm gelirlerinde büyük kayıplar yaşanmıştır. Sektörün kendini hızla toparlaması sonucunda, 2017 yılında turizm gelirlerinde de bir düzelleme yaşanmaya başlamıştır. Ancak, 34,3 milyar ABD Doları turizm geliri elde edilen 2015 yılı seviyelerine ulaşamamış ve 2017 yılı 26,2 milyar ABD Doları gelir ile kapatılmıştır. 2017 yılında tüm dünyada uluslararası turizm gelirlerinin 1,3 trilyon ABD Doları olduğu düşünülürse Türkiye'nin bundan aldığı payın % 1,76 olduğu görülmektedir.

2018 yılı artık ziyaretçi sayılarında 2015 yılı seviyelerine ulaşmış olsa da, turizm gelirleri kıyaslandığında, 2015 yılı ilk 9 aylık döneminde 24,8 milyar ABD Doları olan gelirin 2018 yılı aynı döneminde henüz 22,9 milyar ABD Doları seviyesinde olduğu görülmektedir.

When the problems which started from 2015 and made feel the impacts during 2016 in all tourism industry, severely effected the number of citizen and foreign visitors negatively; accordingly huge losses occurred also in tourism revenues. As a result of the fast recovery in the sector, tourism revenues also started to recover in 2017. But in 2017, tourism revenues could not reach to the level of 2015 which had 34.305.904 US Dollars and 2017 was closed with the 26.2 billion US Dollars revenue. When it is considered that in 2017 the international tourism receipts were 390 trillion US Dollars, it is seen that Turkey's share became 1,76 %.

Even though, 2018 has reached to the 2015 levels in the visitor numbers, when the tourism revenues are compared, it is seen that the income was 24.8 billion in the first 9 months period of 2015 and was still 22.9 billion US Dollars in the same period of 2018.

Tablo 31: Türkiye Turizm Gelirleri (Yabancı+Vatandaşlar)
Table 31: Tourism Revenues Of Turkey (Foreigns + Citizens)

Yıl / Year	Yıllık-Annual Çeyrek-Quarter	Toplam - Total					Turizm Gelirinin GSYİH İçindeki Payı (%) / The Rate of the Tourism Revenue in the GDP(%)	Turizm geliri Tourism Income (000 \$)	Yabancılar - Foreigners			Vatandaşlar - Citizens		
		Turizm geliri Tourism income (000 \$)	Ziyaretçi sayısı Number of departing visitors	KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA AVERAGE EXPENSES PER CAPITA (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnights	Yurt dışında ikamet eden yabancı ziyaretçi sayısı Number of foreign visitors foreigners resident abroad			KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA AVERAGE EXPENSES PER CAPITA (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnight	Turizm geliri Tourism Income (000 \$)	Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçi sayısı Number of citizens who resides abroad	KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA AVERAGE EXPENSES PER CAPITA (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnight
2014	Yıllık - Annual	34 305 904	41 415 070	828	10,0	3,7	27 778 026	35 850 286	775	8,6	6 289 260	5 564 784	1 130	18,5
	I	4 807 836	5 065 759	949	11,3		3 632 382	4 140 524	877	9,9	1 137 621	925 235	1 230	17,7
	II	8 975 976	10 967 100	818	8,8		7 534 385	9 926 316	759	8,0	1 379 104	1 040 784	1 325	15,5
	III	12 854 373	17 084 013	752	9,2		10 438 971	14 664 611	712	8,0	2 328 819	2 419 402	963	15,8
	IV	7 667 719	8 298 198	924	12,4		6 172 289	7 118 835	867	9,8	1 443 716	1 179 363	1 224	27,1
2015	Yıllık-Annual	31 464 777	41 617 530	756	10,1	3,7	25 438 923	35 592 160	715	8,7	5 843 074	6 025 370	970	17,5
	I	4 868 890	5 344 575	911	10,9		3 814 817	4 314 332	884	9,8	1 024 308	1 030 243	994	15,5
	II	7 733 677	10 751 351	719	8,4		6 662 826	9 637 458	691	7,8	1 025 871	1 113 893	921	13,1
	III	12 294 189	17 408 994	706	9,7		9 893 997	14 761 540	670	8,5	2 333 483	2 647 454	881	16,4
	IV	6 568 022	8 112 611	810	12,4		5 067 284	6 878 830	737	9,9	1 459 412	1 233 781	1 183	25,8

Yıl / Year	Yıllık-Annual Çeyrek-Quarter	Toplam - Total					Yabancılar - Foreigners					Vatandaşlar - Citizens		
		Turizm geliri Tourism income (000 \$)	Ziyaretçi sayısı Number of departing visitors	KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA Average expenses per capita (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnights	Turizm Gelirinin GSYİH İÇİNDEKİ PAYI (%) / The Rate of the Tourism Revenue in the GDP(%)	Turizm geliri Tourism Income (000 \$)	Yurt dışındaki ikamet eden yabancı ziyaretçi sayısı Number of foreign visitors foreigners resident abroad	KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA Average expenses per capita (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnight	Turizm geliri Tourism Income (000 \$)	Yurt dışındaki ikamet eden vatandaş ziyaretçi sayısı Number of citizens who resides abroad	KİŞİ BAŞI ORTALAMA HARCAMA Average expenses per capita (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of overnight
2016	Yıllık-Annual	22 107 440	31 365 330	705	11,4	2,6	15 991 381	25 265 406	633	9,8	5 964 853	6 099 924	978	17,4
	I	4 066 384	5 107 553	796	11,9		2 880 256	4 014 546	717	10,7	1 157 915	1 093 007	1 059	16,0
	II	4 981 318	7 495 035	665	9,4		3 809 413	6 330 571	602	8,8	1 132 473	1 164 464	973	12,6
	III	8 277 009	12 063 311	686	11,1		5 887 775	9 466 509	622	9,7	2 339 500	2 596 802	901	16,3
	IV	4 782 729	6 699 430	714	13,5		3 413 938	5 453 780	626	10,7	1 334 965	1 245 650	1 072	25,7
2017	Yıllık-Annual	26 283 656	38 620 346	681	10,9	3,1	20 222 971	32 079 527	630	9,6	5 908 752	6 540 819	903	16,9
	I	3 369 753	4 844 761	696	13,1		2 404 603	3 772 293	637	12,2	943 919	1 072 468	880	16,2
	II	5 413 048	8 863 391	611	9,7		4 375 826	7 675 032	570	8,9	1 004 218	1 188 359	845	14,9
	III	11 391 668	16 663 265	684	9,9		8 727 514	13 770 308	634	8,8	2 604 740	2 892 957	900	15,1
	IV	6 109 187	8 248 929	741	12,7		4 715 027	6 861 894	687	10,6	1 355 875	1 387 035	978	22,9
2018	Yıllık-Annual													
	I	4 425 237	6 122 182	723	11,1		3 348 335	4 908 831	682	10,2	1 054 088	1 213 351	869	14,6
	II	7 044 591	11 067 987	636	8,6		5 936 235	9 855 102	602	8,0	1 073 228	1 212 885	885	13,3
	III	11 502 665	18 786 765	612	9,4		9 371 634	15 904 734	589	8,5	2 085 535	2 882 031	724	14,3

Turizm gelirlerine aylar bazında bakıldığından, tabloda, 2018 yılında en yüksek turizm gelirinin 4.2 milyon dolar ile Ağustos ayında elde edildiği görülmektedir. En düşük gelir ise ilk 9 aylık dönemde 1.3 milyon ABD Doları ile Şubat ayında kaydedildiği görülmektedir.

When the tourism incomes examined in terms of months, it is seen in the table that in 2018, when the highest level of income have been in August (4.2 million dollars) the lowest have been in February with the 1.3 million dollars.

Tablo 32: Aylara Göre Türkiye Turizm Gelirleri

Table 32: Tourism Revenues Of Turkey By Months

AYLAR Months	YILLAR - Years																	2018*			
	KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI + TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU + MERKEZ BANKASI Ministry of Cul- ture and Tourism Turkstat Central Bank				KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI + TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU + MERKEZ BANKASI Ministry of Cul- ture and Tourism Turkstat Central Bank				KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI + TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU + MERKEZ BANKASI Ministry of Cul- ture and Tourism Turkstat Central Bank				KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI + TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU + MERKEZ BANKASI Ministry of Cul- ture and Tourism Turkstat Central Bank				KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI + TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU + MERKEZ BANKASI Ministry of Cul- ture and Tourism Turkstat Central Bank				
	2015				2016				2017				2018				2018/2017				
	(*)	(**)	(***)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	(***)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	(***)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	(***)	TOPLAM (Total)	(*)	(**)	(***)	TOPLAM (Total)	
OCAK January	1 237,4	378,7	9,4	1 625,5	980,4	422,6	9,0	1 412,0	797,5	339,4	6,7	1 143,6	1 118,3	385,9	7,0	1 511,2	40,2	13,7	4,5	32,1	
ŞUBAT February	1 112,7	305,3	9,3	1 427,3	828,8	351,4	8,6	1 188,8	703,6	282,2	6,5	992,3	979,5	314,4	7,5	1 301,4	39,2	11,4	15,4	31,1	
MART March	1 464,7	340,3	11,0	1 816,0	1 071,1	383,9	10,6	1 465,6	903,5	322,3	8,0	1 233,8	1 250,6	353,7	8,3	1 612,6	38,4	9,7	3,8	30,7	
NİSAN April	1 521,7	330,3	11,7	1 863,8	967,8	372,4	12,6	1 352,8	1 031,8	329,7	10,6	1 372,1	1 409,5	388,9	11,7	1 810,1	36,6	18,0	10,4	31,9	
MAYIS May	2 347,3	356,3	15,8	2 719,4	1 416,4	408,7	13,3	1 838,4	1 533,2	361,2	10,8	1 905,2	2 063,1	347,6	11,2	2 421,9	34,6	-3,8	3,7	27,1	
HAZİRAN June	2 793,8	339,3	17,4	3 150,5	1 425,2	351,3	13,5	1 790,0	1 810,8	313,3	11,6	2 135,7	2 463,5	336,8	12,2	2 812,5	36,0	7,5	5,2	31,7	
TEMMUZ July	3 018,7	642,1	22,2	3 683,0	1 710,2	663,5	16,9	2 390,6	2 695,0	758,1	15,8	3 468,9	2 906,1	615,7	13,0	3 534,8	7,8	-18,8	-17,7	1,9	
AĞUSTOS August	3 849,7	868,5	24,0	4 742,4	2 252,3	828,8	17,3	3 098,4	3 288,0	962,4	19,6	4 270,0	3 508,8	753,8	18,7	4 281,4	6,7	-21,7	-4,6	0,3	
EYLÜL September	3 025,5	822,8	20,5	3 868,8	1 925,2	847,3	15,5	2 788,0	2 744,5	884,3	24,0	3 652,8	2 956,7	716,0	13,6	3 686,4	7,7	-19,0	-43,3	0,9	
9 AYLIK 9 Months Total	20 371,5	4 383,6	141,3	24 896,7	12 577,4	4 629,9	117,3	17 324,6	15 507,9	4 552,9	113,6	20 174,4	18 656,1	4 212,8	103,2	22 972,4	20,3	-7,5	-9,2	13,9	
EKİM October	2 834,3	530,2	16,9	3 381,4	1 801,0	493,0	15,7	2 309,7	2 512,0	481,6	19,0	3 012,6									
KASIM November	1 310,2	474,2	12,9	1 797,3	892,0	429,0	10,0	1 331,0	1 207,8	448,7	10,5	1 667,0									
ARALIK December	922,8	455,0	11,5	1 389,3	721,0	413,0	8,1	1 142,1	995,2	425,6	8,8	1 429,6									
TOPLAM TOTAL	25 438,8	5 843,0	182,6	31 464,7	15 991,4	5 964,9	151,1	22 107,4	20 222,9	5 908,8	151,9	26 283,6									

Kaynak : Türkiye İstatistik Kurumu , Merkez Bankası , Kültür ve Turizm Bakanlığı

Source : TurkStat, Central Bank, Ministry of Culture and Tourism

NOT : "Çıkış Yapan Yabancı Ziyaretçiler Anketi" sonucu elde edilen gelirdir. The receipt obtained through the Departing Foreign Visitors Survey.

(*) : Yabancı ziyaretçilərden elde edilen gelir. Receipts obtained from foreign visitor.

(**) : Yurt dışında ikamet eden vatandaş ziyaretçilərden elde edilen gelir. Receipts obtained from the citizen residing in abroad.

Türkiye'ye gelen ziyaretçilerin aylık ortalama harcama rakamları Tablo 33'te gösterilmektedir. Tabloya göre ortalama harcamanın en yüksek olduğu ay Ocak ayı olurken, en düşük olduğu ay ise Ağustos ayı olmuştur.

Table 33 shows the average expenditures of Turkey's visitors. According to the table; when the highest average expenditure was in January, the lowest was in August.

Tablo 33. Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Kişi Başı Ortalama Harcaması, Aylık (2018)*Table 33. The Average Expenditure of Turkey's Visitors by Months (2018)*

Türkiye'ye Gelen Ziyaretçilerin Kişi Başı Ortalama Harcaması, Aylık (2018) The Average Expenditure of Turkey' Visitors, by Months (2018)	
Aylar/Months	\$
Ocak/January	739,00
Şubat/ February	720,00
Mart/ March	710,00
Nisan/ April	631,00
Mayıs/ May	639,00
Haziran/ June	638,00
Temmuz/ July	619,00
Augustos/ August	607,00
Eylül/ September	612,00

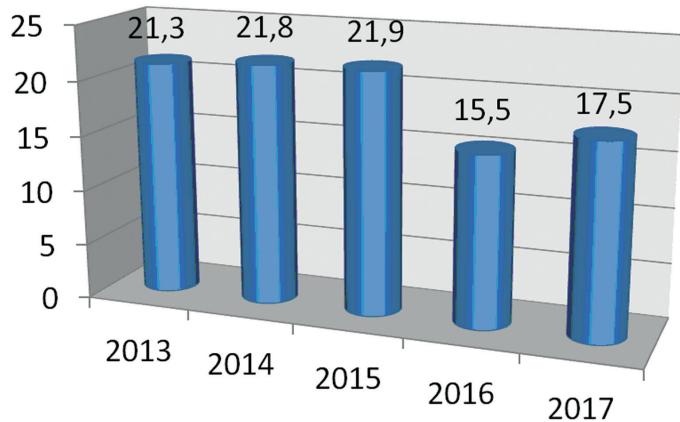
Kaynak: www.tuik.gov.tr, Erişim Tarihi: 15.01.2019

Source: www.tuik.gov.tr, Access Date: 15.01.2019

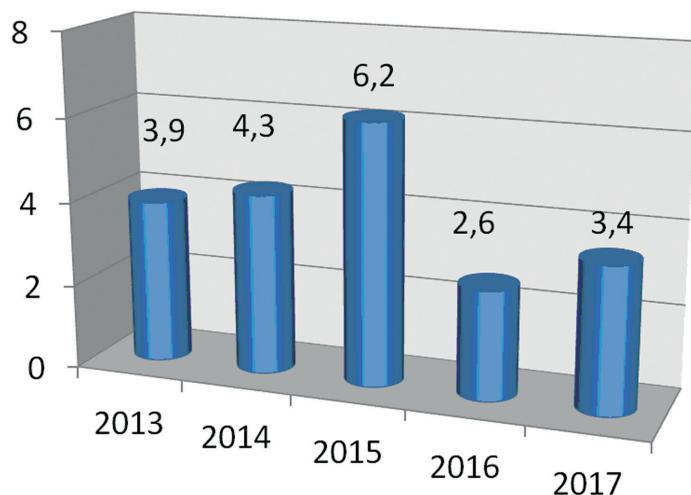
Tablo 34: Tekstil ve Otomotiv Sektörünün Dış Ticaret Verileri ile Turizm Sektörünün Karşılaştırılması*Table 34: The Comparison of Textile and Automotive Sectors with the Tourism Sector*

Aylar/ Months	2018 Dış Ticareti Verileri (000 \$)						
	YILLAR	2014	2015	2016	2017	2018	Değişim
							(%)
TÜRKİYE (*)	Türkiye Toplam İthalatı	242.177.117	207.234.359	198.618.235	233.791.662	223.039.038	-5%
	Türkiye Toplam İhracatı	157.610.158	143.838.871	142.529.584	157.055.371	168.023.391	7%
	Türkiye Toplam Dış Ticaret Açığı	-84.566.959	-63.395.488	-56.088.651	-76.736.291	-55.015.647	-28%
TURİZM (*)	Turizm Geliri	34.305.903	31.464.777	22.107.440	26.283.660	29.512.900	12%
	Turizm Gelirinin Dış Ticaret Açığını Karşılama Oranı	40,57%	49,63%	39,42%	34,25%	53,64%	
OTOMOTİV (*)	Otomotiv İthalatı	19.818.553	22.271.200	22.926.476	23.201.187	17.547.507	-24%
	Otomotiv İhracatı	20.079.484	19.242.993	21.540.262	26.868.826	28.674.820	7%
	Otomotiv Dış Ticaret Açığı/Fazlası	260.931	-3.028.207	-1.386.214	3.667.639	11.127.313	203%
	Otomotiv İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	1,01%	0,86%	0,94%	1,16%	1,63%	
	Otomotiv İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	8,18%	10,75%	11,54%	9,92%	7,87%	
	Otomotiv İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	12,74%	13,38%	15,11%	17,11%	17,07%	
TEKSTİL (*)	Tekstil İthalatı	14.046.178	12.122.051	11.800.720	12.623.803	11.173.120	-11%
	Tekstil İhracatı	30.128.638	27.047.428	26.950.549	27.626.444	28.836.786	4%
	Tekstil Dış Ticaret Açığı/Fazlası	16.082.460	14.925.377	15.149.829	15.002.641	17.663.666	18%
	Tekstil İhracatın İthalatı Karşılama Oranı	2,14%	2,23%	2,28%	2,19%	2,58%	
	Tekstil İthalatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	5,80%	5,85%	5,94%	5,40%	5,01%	
	Tekstil İhracatının Türkiye Toplam İçindeki Payı	19,12%	18,80%	18,91%	17,59%	17,16%	

Grafik 11: Turizm Gelirlerinin İhracata Oranı (2017)
Graph 11: The Rate of Tourism Revenues to Export (2017)

Grafik 12: Turizm Gelirlerinin Gayri Safi Milli Hasıla İçindeki Payı (2017)
Graph 12: The Rate of Tourism Revenues in the GDP (2017)

3.2. TÜRKİYE TURİZM GİDERLERİ VE DEĞİŞİM ORANLARI (2014- 2018)

3.2. THE TOURISM EXPENSES OF TURKEY AND CHANGE RATES (2014-2018)

Tablo 35: Son 5 Yılda Turizm Giderleri (2014-2018)
Table 35: Tourism Expenses of the Last 5 Years (2014-2018)

Yıllar Years	Dönem	Period	Turizm gideri Tourism Expenses (000 \$)	Türkiye'de ikamet eden yurt dışını ziyaret eden vatandaş sayısı Citizens who live in Turkey and visit abroad	Kişi başı ortalama harc.(\$) Average spend per person (\$)	Ortalama geceleme sayısı Average number of stay
2014	Yıllık	Annual-	5 470 481	7 982 264	685	12,9
	Ocak-Mart	January- March	1 365 770	1 728 284	790	13,6
	Nisan-Haziran	April- June	1 402 783	2 042 086	687	16,3
	Temmuz-Eylül	July- September	1 178 170	2 283 278	516	11,6
	Ekim-Aralık	October- December	1 523 759	1 928 616	790	10,2
2015	Yıllık	Annual	5 698 423	8 750 851	651	11,9
	Ocak-Mart	January- March	1 282 504	1 865 059	688	13,4
	Nisan-Haziran	April- June	1 542 832	2 462 510	627	14,8
	Temmuz-Eylül	July- September	1 344 630	2 571 810	523	10,1
	Ekim-Aralık	October- December	1 528 457	1 851 472	826	9,2
2016	Yıllık	Annual	5 049 793	7 891 909	640	11,0
	Ocak-Mart	January- March	1 537 627	1 825 187	842	11,2
	Nisan-Haziran	April- June	1 509 693	2 035 818	742	11,9
	Temmuz-Eylül	July- September	1 131 773	2 234 774	506	10,4
	Ekim-Aralık	October-December	870 700	1 796 130	485	10,5
2017	Yıllık	Annual	5 137 244	8 886 916	578	9,9
	Ocak-Mart	January- March	855 786	1 897 554	451	10,6
	Nisan- Haziran	April- June	1 386 362	2 294 588	604	9,9
	Temmuz-Eylül	July- September	1 560 756	2 514 317	621	8,5
	Ekim-Aralık	October- December	1 334 340	2 180 457	612	10,7
2018	Yıllık	Annual				
	Ocak-Mart	January- March	1 079 008	2 070 534	521	10,4
	Nisan- Haziran	April- June	1 650 276	2 194 058	752	10,3
	Temmuz-Eylül	July- September	1 209 379	2 265 796	534	8,6

Kaynak: TÜİK Çıkış Yapan Ziyaretçiler ve Vatandaş Giriş Araştırmaları
Source: TurkStat Departing Visitors and Arriving Citizens Surveys

Tablo 36: Aylara Göre Türkiye Turizm Giderleri ve Değişim Oranları (2014- 2018)
Table 36: The Tourism Expenses of Turkey and Change Rates by Months (2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018	2018/2017
OCAK/JANUARY	394,4	410,8	481,0	275,2	363,2	32,0
ŞUBAT/FEBRUARY	493,4	430,7	531,4	277,4	342,8	23,6
MART/MARCH	478,0	441,0	525,2	303,2	373,0	23,0
NİSAN/APRIL	403,4	478,9	475,1	428,9	561,6	30,9
MAYIS/MAY	481,3	554,9	555,1	499,3	519,8	4,1
HAZİRAN/JUNE	518,1	509,0	479,5	458,2	568,8	24,1
TEMMUZ/JULY	426,4	496,7	436,8	557,5	428,9	-23,1
AĞUSTOS/AUGUST	416,0	445,1	327,6	505,9	422,9	-16,4
EYLÜL/SEPTEMBER	335,7	402,8	367,4	497,4	357,5	-28,1
9 AYLIK TOPLAM/ 9 MONTHS TOTAL	3 946,7	4 169,9	4 179,1	3 803,0	3 938,5	3,6
EKİM/OCTOBER	587,9	551,7	313,3	462,6		
KASIM/NOVEMBER	456,7	481,0	272,0	417,3		
ARALIK/DECEMBER	479,1	495,7	285,4	454,4		
TOPLAM/TOTAL	5.470,4	5 698,3	5 049,8	5 137,3		

Kaynak: Türkiye İstatistik Kurumu , Merkez Bankası , Kültür ve Turizm Bakanlığı
Source : Turkstat, Central Bank, Ministry of Culture and Tourism

Tablo 37. 6: 4/A Kapsamındaki İşyeri, Zorunlu Sigortalı Sayıları ve Prime Esas Ortalama Günlük Kazançların Faaliyet Gruplarına Göre Dağılımı

Table 37. Numbers of the Workplaces, Compulsory Insured Persons and Average Daily Insurable Earnings by the Branch of Activity, Sector and Gender (4/A)

FAALIYET BÖLÜMLERİ (NACE SINIFLAMASINA GÖRE) (Branch of Activities By Nace Codes)	İŞ YERİ SAYISI NUMBER OF WORKPLACES	ZORUNLU SIGORTALI SAYISI COMPULSORY INSURED PERSONS	ORTALAMA GÜNLÜK KAZANÇ AVERAGE DAILY EARNING
HAVAYOLU TAŞIMACILIĞI/AIRLINE TRANSPORT	283	26.593	341,14
KONAKLAMA/ACCOMODATION	19.529	388.961	106,28
YİYECEK VE İÇECEK HİZMETİ FAAL./ FOOD AND BEVERAGE SERVICES	116.578	649.565	83,65
SEYAHAT ACENTESİ,TUR OPER.REZ.HİZ/ TRAVEL AGENCY, TOUR OPERATORS, RESERVATION SERVICES	8.337	55.737	112,95
SPOR, EĞLENCE VE DİNLENCE FAAL./ SPORT, ENTERTAINMENT AND LEISURE ACTIVITIES	8.881	55.008	110,11
TOPLAM/ TOTAL	153.608	1.175.864	754,12

Türkiye'de turizm, 1 milyondan fazla kişiye istihdam sağlamaktadır. Konaklama sektörünün yanısıra tabloda görülmekte olan ilgili diğer sektörlerde de bakıldığından, toplamda 153.608 iş yerinde 1.175.864 kişinin çalışmakta olduğu ve bu kişilerin ortalama günlük kazançlarının 754 Türk Lirası civarında olduğu görülmektedir. En fazla iş yeri sayısı yiyecek içecek servisi alanında iken, bu alanda toplamda 649.565 kişinin istihdam edildiği görülmektedir. Konaklama sektöründe ise 19.529 iş yeri bulunmakta ve 388.961 kişiye iş imkanı sunmaktadır.

In Turkey, tourism provides jobs for more than 1 million people. As well as accommodation sector, when the other related sectors examined from the table, it is seen that in 153.608 workplaces, 1.175.864 people are working and average daily earning of these people 754 Turkish Liras. While the highest number of workplaces is in the food and beverage services; in this sector, 649.565 people are employed. In the accommodation sector, there are 19.529 workplaces and it provides job for 388.961 people.

4. BÖLÜM TÜRKİYE'DE SON YIRMI YILDA KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞINDAN BELGELİ KONAKLAMA TESİSLERİNİN GELİŞİMİ

CHAPTER 4: DEVELOPMENT OF ACCOMODATION FACILITITES WHICH CERTIFICATED BY THE MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM IN THE LAST TWENTY YEARS IN TURKEY

4.1. Türkiye'deki Konaklama Tesislerinin Sayısı 4.1. The Number of Accomodation Facilitites in Turkey

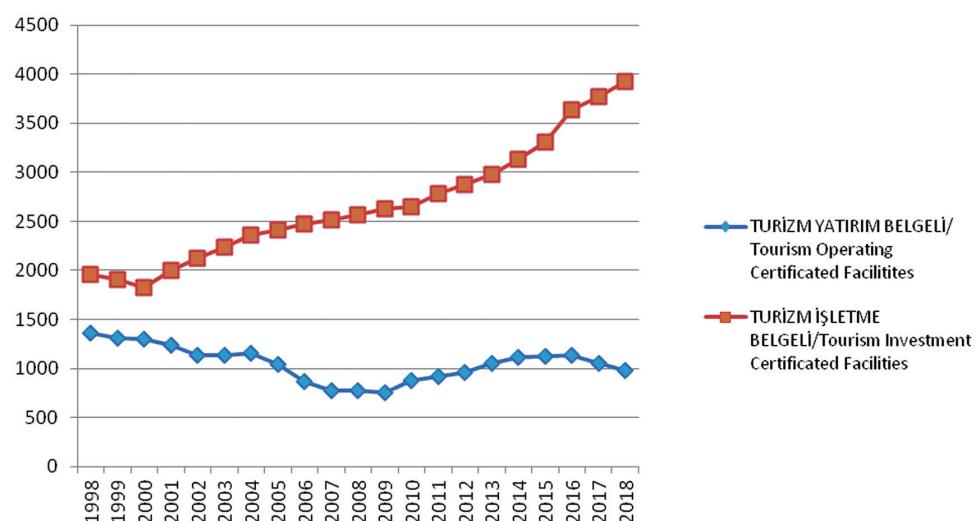
Tablo 38. Türkiye'deki Konaklama Tesislerinin Sayısı

Table 38. The Number of Accomodation Facilitites in Turkey

	İşletme Belgeli Tesis Sayısı / Tourism Operating Certificated Facilitites	İşletme Belgeli Oda Sayısı / Number of Rooms of Tourism Operating Certificated Facilities	İşletme Belgeli Yatak Sayısı/ Number of Bed Number of Tourism Operating Certificated Facilities	Yatırım Belgeli Tesis Sayısı/ Tourism Investment Certificated Facilities	Yatırım Belgeli Oda Sayısı/ Number of Rooms of Tourism Investment Certificated Facilities	Yatırım Belgeli Yatak Sayısı/ Number of Beds of Tourism Investment Certificated Facilities
Toplam / Total	3.928	465.156	975.109	982	104.903	225.382

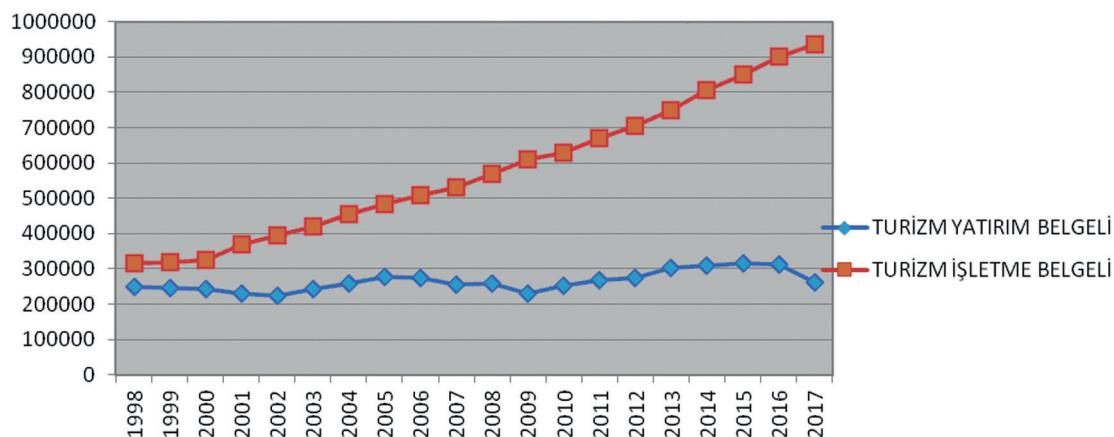
Grafik 13. Yıllara Göre Konaklama Tesislerinin Sayısı

Graph 13. The Number of Accomodation Facilitites by years

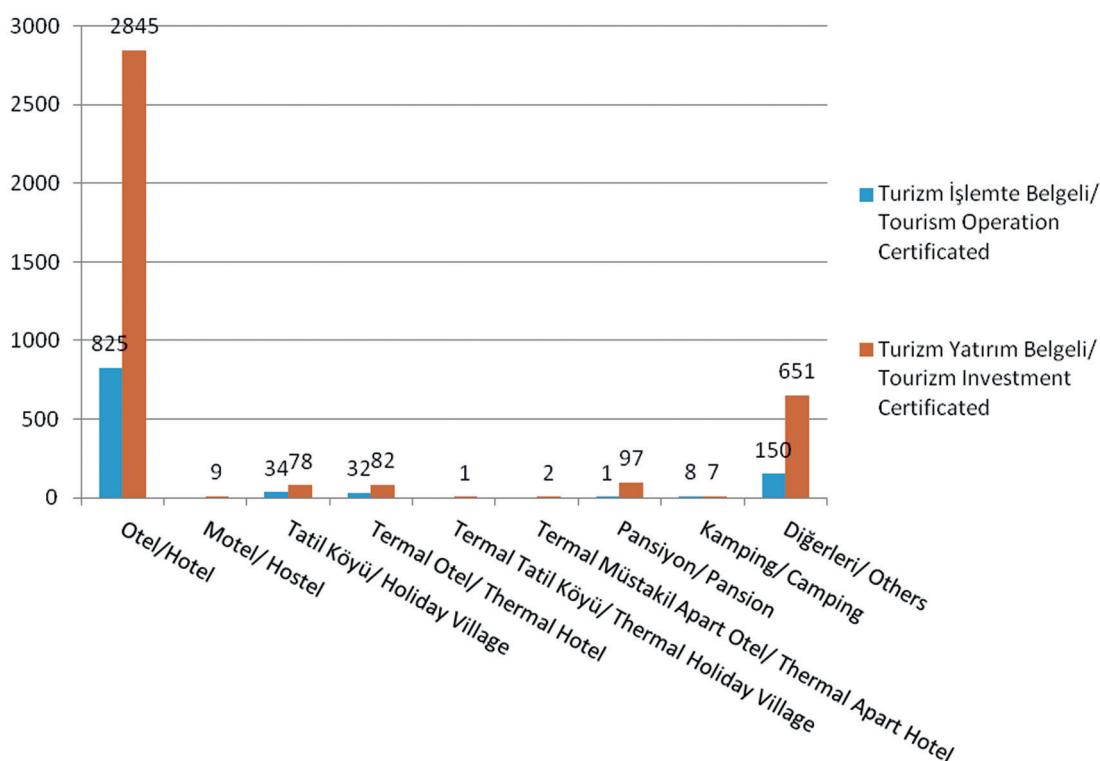
Yıllara göre turizm belgeli konaklama tesislerini sayısı incelendiğinde Grafik 13'te de görüldüğü üzere ülkemizdeki tesis sayısı son 20 yılda yaklaşık 2.000 tesisenin yaklaşık 4.000 tese ulaşmış durumdadır. 2000 yılından 2018 yılına kadar turizm işletme belgesi tesislerde artışlar düzenli olarak yükselirken, turizm yatırım belgeli tesislerinin bazı yıl aralıklarında düşüğü gözlenmektedir. Grafikte görüldüğü üzere 2007 ve 2009 yılları arasında turizm yatırım belgeli konaklama tesisleri ciddi bir düşüş yaşarken, turizm işletme belgeli tesisler ise giderek artmıştır.

When the number of accommodation facilities with investment certificates issued by the Ministry of Culture and Tourism are examined, as seen in the Graph 13, accommodation facilities in our country have increased from 2.000 to 4.000 in the last 20 years. Between 2000 and 2018, when the tourism investment certificated facilitites have increased regularly, tourism operation certificated facilitites have decreased in some years. As also seen in the graph, between 2007 and 2009, while the number of tourism investments certificated facilities have decreased, the number of tourism operation certificated facilities have gradually increased.

Grafik 14: Yıllara Göre Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin Yatak Sayısı (1998-2017)*Graph 14: The Number of Beds of Tourism Certificated Accommodation Facilities in Terms of Years (1998-2017)*

Grafik 14'te görüldüğü üzere 1998 yılında ülkemizdeki konaklama tesislerinin sayısı toplam yatak sayısı yaklaşık 300 binden 20 yıl içerisinde 3 katı kadar artarak 900 bine ulaşmıştır. Bu da turizm sektöründeki konaklama tesislerinin sayısının ve kapasitesinin düzenli yüzdelerle arttığını göstermektedir.

As seen in the graph 14, the total number of beds of accommodation facilities in our country has increased approximately by 3 times and reached from 300 thousands to 900 thousands. This shows that the number and the capacity of accommodation facilities increasing regularly.

Grafik 15: Türlerine Göre Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin Sayısı (2017)*Graph 15: The Number of Tourism Certificated Accommodation Facilities In Terms of Types (2017)*

2017 yılına ait istatistiklerde türlerine göre turizm belgeli konaklama tesisleri incelendiğinde 2.845 turizm işletme belgeli otel işletmesi varken, turizm yatırım belgeli otel işletmesi sayısı 825'tir. Grafik özetlendiğinde 2017 yılı içinde toplamda 9 adet turizm işletme belgeli motel, 78 adet işletme belgeli tatil köyü, 34 adet turizm yatırım belgeli tatil köyü, 82 adet turizm işletme belgeli termal otel, 32 adet yatırım belgeli termal otel, 1 adet yatırım belgeli termal tatil köyü, 97 adet turizm işletme belgeli pansiyon, 8 adet turizm yatırım belgeli kamping bulunduğu görülmektedir.

When the number of accommodation facilities with tourism certificates are examined in the statistics of 2017, while there have been 2.845 tourism certificated hotel facilities, the number of tourism investment certificated hotel have been 825. When the graph is examined, it is seen that there have been 9 tourism operation certificated motels, 78 investment certificated holiday villages, 34 tourism investment certificated holiday villages, 82 tourism operation certificated thermal hotels, 32 investment certificated thermal hotel, 1 investment certificated thermal holiday villages, 97 tourism opration certificated hostels and 8 tourism investment certificated campings in 2017.

Tablo 39: İstatistikte Bölge Birimleri Sınırlamasına Göre Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin İl Bazında Dağılımı 2017

Table 39: Distribution Of Tourism Certificated Accomodation Facilities According To Types And Classes In Terms Of Province 2017

		TURİZM YATIRIM BELGELİ			TURİZM İŞLETME BELGELİ		
		TOURISM INVESTMENT CERTIFICATED			TOURISM OPERATING CERTIFICATED		
		TESİS FACILITY	ODA ROOM	YATAK BED	TESİS FACILITY	ODA ROOM	YATAK BED
Türkiye / Turkey	Toplam / Total	1 051	122 228	263 033	3 771	446 228	935 286
İstanbul	Toplam / Total	180	17 404	36 497	556	55 072	110 929
	İstanbul	180	17 404	36 497	556	55 072	110 929
Batı Marmara West Marmara	Toplam / Total	65	4 179	8 784	211	11 002	22 149
	Balıkesir	21	1 760	3 668	86	4 806	9 747
	Edirne	3	114	264	25	1 165	2 280
	Kırklareli	8	878	1 782	6	371	737
	Tekirdağ	7	529	1 160	24	1 558	3 061
	Çanakkale	26	898	1 910	70	3 102	6 324
Ege Aegean	Toplam / Total	245	31 299	70 278	779	91 702	192 329
	Afyonkarahisar	12	5 602	12 412	20	3 464	7 227
	Aydın	22	4 929	10 905	81	12 277	24 996
	Denizli	18	1 035	2 103	34	3 195	6 393
	Kütahya	5	329	675	13	690	1 385
	Manisa	4	383	766	27	1 507	3 029
	Muğla	98	12 092	27 777	398	51 923	111 178
	Uşak	2	520	1 240	12	537	1 065
	İzmir	84	6 409	14 400	194	18 109	37 056
Doğu Marmara East Marmara	Toplam / Total	91	9 487	20 451	225	16 255	33 049
	Bilecik	1	11	22	7	344	655
	Bolu	10	1 225	2 740	22	1 755	3 682
	Bursa	36	3 508	7 225	72	5 693	11 615
	Düzce	6	286	563	14	666	1 353
	Eskişehir	6	336	688	31	2 095	4 151
	Kocaeli	15	1 379	2 880	54	3 816	7 716
	Sakarya	12	1 651	3 443	14	1 141	2 297
	Yalova	5	1 091	2 890	11	745	1 580

Batı Anadolu West Anatolia	Toplam / Total	38	3 756	7 883	221	17 175	34 448
	Ankara	28	2 135	4 282	178	13 787	27 660
	Karaman	1	43	77	7	370	752
	Konya	9	1 578	3 524	36	3 018	6 036
Akdeniz Mediterranean	Toplam / Total	200	38 637	83 687	1 008	215 384	462 453
	Adana	10	972	2 024	49	3 663	7 383
	Antalya	117	28 393	61 942	779	202 175	435 734
	Burdur	3	111	243	11	291	515
	Hatay	13	1 961	4 132	46	2 312	4 681
	Isparta	4	343	704	16	762	1 542
	Kahramanmaraş	6	402	792	47	1 763	3 500
	Mersin	44	6 236	13 412	57	4 205	8 685
	Osmaniye	3	219	438	3	213	413
Orta Anadolu Central Anatolian	Toplam / Total	34	3 707	7 666	158	8 740	18 269
	Aksaray	3	199	400	15	749	1 510
	Kayseri	5	384	797	23	1 859	3 760
	Kırıkkale				3	147	294
	Kırşehir				5	446	925
	Nevşehir	14	1 570	3 149	90	4 287	9 171
	Niğde	3	462	1 113	4	227	467
	Sivas	8	679	1 351	9	420	843
	Yozgat	1	413	856	9	605	1 299
Batı Karadeniz West Blacksea	Toplam / Total	31	1 765	3 633	159	6 511	12 890
	Amasya	2	50	100	20	613	1 225
	Bartın	2	42	84	8	350	696
	Karabük	6	306	634	28	529	968
	Kastamonu	3	107	189	21	734	1 461
	Samsun	6	358	774	29	1 951	3 923
	Sinop	2	137	274	10	314	624
	Tokat	3	293	588	14	467	909
	Zonguldak	4	348	742	13	770	1 563
	Çankırı	2	78	156	7	268	527
	Çorum	1	46	92	9	515	994
Doğu Karadeniz East Blacksea	Toplam / Total	61	4 091	8 307	145	6 580	13 329
	Artvin	5	240	461	12	533	1 057
	Giresun	3	206	412	28	804	1 589
	Gümüşhane	2	130	276	4	122	236
	Ordu	9	600	1 173	35	1 454	2 945
	Rize	12	799	1 647	12	524	1 054
	Trabzon	30	2 116	4 338	54	3 143	6 448
Kuzeydoğu Anadolu Northeast Anatolia	Toplam / Total	21	1 725	3 584	92	4 172	8 165
	Ardahan	2	59	109	10	298	520
	Ağrı	4	191	372	20	760	1 441
	Bayburt	1	56	121	2	138	276
	Erzincan	2	54	108	12	546	1 056
	Erzurum	6	1 063	2 244	19	1 289	2 592
	İğdır	2	95	190	3	149	270
	Kars	4	207	440	26	992	2 010

	Toplam/ Total	25	1 341	2 536	80	4 523	9 184
Ortadoğu Anadolu Middle East Anatolia	Bingöl				5	248	508
	Bitlis	3	169	338	9	431	871
	Elazığ	1	85	178	18	1 042	2 119
	Hakkari	3	140	278	4	154	299
	Malatya	1	60	120	15	1 171	2 331
	Muş	7	183	319	9	351	730
	Tunceli	2	32	79	4	131	262
	Van	8	672	1 224	16	995	2 064
	Toplam/ Total	60	4 837	9 727	137	9 112	18 092
Güneydoğu Anadolu Southeast Anatolia	Adıyaman	4	286	564	13	663	1 318
	Batman				8	551	1 095
	Diyarbakır	11	970	1 851	27	1 942	3 836
	Gaziantep	25	2 182	4 434	43	3 053	6 031
	Kilis				1	46	86
	Mardin	11	806	1 689	25	1 178	2 358
	Siirt				2	187	374
	Şanlıurfa	6	359	739	16	1 156	2 320
	Şırnak	3	234	450	2	336	674
	Toplam/ Total	100	10 278	21 560	377	21 560	42 092

2017 yılında Türkiye genelinde toplamda 1.051 turizm yatırım belgeli konaklama tesisi ve 263.033 yatak kapasitesi bulunduğu Tablo 39'da görülmektedir. Yine Türkiye'de 3.771 turizm işletme belgeli konaklama tesisi ve 935.286 yatak kapasitesi bulunmaktadır. Turizm yatırım ve işletme belgeli tesislerin Ege Bölgesi, Akdeniz Bölgesi ve İstanbul'da yoğunluğu görülmektedir. Turizm yatırım belgeli tesislerin Ege bölgesindeki sayısı 245 iken, yatak sayısı ise 70.278'dir.

Akdeniz Bölgesinde ise 200 turizm yatırım belgeli tesis ve 1.008 turizm işletme belgeli tesis yer alırken, İstanbul'da toplam 180 adet turizm yatırım belgeli konaklama işletmesi ve 36.497 yatak kapasitesi bulunmaktadır. Yine İstanbul'da toplamda 556 turizm işletme belgeli tesis ve 110.929 yatak kapasitesi yer almaktadır. İl bazında incelendiğinde en çok turizm yatırım belgeli tesis sayısı sırasıyla İstanbul, Antalya ve Muğla'da yer alırken, turizm işletme belgeli tesisleri ise sırasıyla Antalya, İstanbul ve Muğla'da yer almaktadır.

As seen in the Table 39, there are 1.051 tourism investment certificated accomodation facilities and 263.033 bed capacity in all around Turkey in 2017. There are also 3.771 tourism operation certificated accomodation facilities and 935.286 bed capacity. It is seen that the tourism investment and operation certificated accomodation facilities are mostly in Aegean Region, Mediterranean Region and İstanbul. The number of tourism investment certificated accomodation facilities in Aegean Region are 245 and the number of bed are 70.278.

While the number of tourism investment certificated accomodation facilities in the Aegean Region are 200 and tourism operation certificated accomodation facilities are 1.008, in İstanbul there are 180 tourism investment certificated accomodation facilities and 36.497 bed. In İstanbul there are also 556 tourism operation certificated accomodation facilities and 110.929 beds. In terms of provinces, while İstanbul, Antalya and Muğla have the highest number of tourism investment certificated facilities, the highest number of tourism operation certificated facilities are in Antalya, İstanbul and Muğla respectively.

Tablo 40: Türlerine ve Sınıflarına Göre Turizm Belgeli Konaklama Tesislerinin Sayısı (31.12.2017)*Table 40: The Number of Tourism Certificated Accommodation Facilities in Terms Of Types And Classes (31.12.2017)*

		TURİZM YATIRIM BELGELİ TOURISM INVESTMENT CERTIFICATED			TURİZM İŞLETME BELGELİ THE TOURISM OPERATING CERTIFICATED		
TÜRÜ TYPE	SINIFI CLASS	TESİS FACILITY	ODA ROOM	YATAK BED	TESİS FACILITY	ODA ROOM	YATAK BED
Otel Hotel	5 Yıldızlı / 5 Stars	166	48 395	105 324	595	192 554	409 064
	4 Yıldızlı / 4 Stars	253	31 892	66 885	781	110 803	228 901
	3 Yıldızlı / 3 stars	291	15 898	32 074	1 008	57 660	115 919
	2 Yıldızlı / 2 Stars	50	1 489	3 010	407	14 545	28 471
	1 Yıldızlı / 1 Star	65	1 086	2 181	54	1 607	3 125
	Toplam / total	825	98 760	209 474	2 845	377 169	785.480
Motel	2. Sınıf / 2. Class				1	65	134
	Motel				8	217	433
	Toplam / Total				9	282	567
Tatil Köyü Holiday Village	5 Yıldızlı / 5 Stars	18	4 050	8 933	67	25 883	57 528
	4 Yıldızlı / 4 Stars	16	4 169	10 270	11	1 855	3 894
	Toplam/ Total	34	8 219	19 203	78	27 738	61 422
Termal Otel Thermal Hotel	5 Yıldızlı / 5 Stars	16	6 717	14 667	36	9 036	19 239
	4 Yıldızlı / 4 Stars	11	1 281	2 708	27	2 697	5 622
	3 Yıldızlı / 3 Stars	5	473	1 147	19	1 164	2 432
	Toplam / Total	32	8 471	18 522	82	12 897	27 293
Termal Tatil Köyü Thermal Holiday Village	4 Yıldızlı / 4 Stars	1	99	198			
	Toplam / Total	1	99	198			
Termal Müstakil Apart Otel Thermal Apart Hotel					2	81	171
Pansiyon / Pansion		1	20	40	97	1 230	2 479
Kamping / Camping		8	323	929	7	847	2 425
Oberj					3	408	890
Apart Otel/Apart Hotel		1	128	256	172	6 792	15 353
Özel Tesis / Facility		33	798	1 611	361	10 898	22 265
Golf Tesisi /Gulf Facility		1	60	228	3	578	1 442
Turizm Kompleksi Tourism Complex		3	1 532	3 784	4	3 164	6 668
Butik Otel boutique Hotel		97	3 225	6 682	91	3 504	7 077
B Tipi Tatil Sitesi B Type Holiday Site		1	298	1 526	3	266	984
Butik Tatil Villası Boutique Holiday Villa					1	70	140
Dağ Evi / Chalet		3	124	238	2	98	272
Çiftlik Evi / Köy Evi Farm House		8	109	218	8	53	102
Yayla Evi Mountain House		3	62	124	2	30	90
Hostel / Hostel					1	123	166
Toplam/ Total		1 051	122 228	263 033	3 771	446 228	935 286

2017 yılına ait türlerine ve sınıflarına göre turizm belgeli konaklama tesislerinin sayılarına yönelik istatistikler Tablo 40'da yer almaktadır. Otel bazında 5 yıldızlı 166 otel işletmesi, 4 yıldızlı 253 turizm yatırım belgeli otel işletmesi, 3 yıldızlı 291 turizm yatırım belgeli otel işletmesi, 2 yıldızlı 50 turizm yatırım belgeli otel işletmesi ve 1 yıldızlı 65 turizm yatırım belgeli otel işletmesi bulunmaktadır.

Turizm işletme belgeli otel rakamlarına bakıldığından ise 595 adet beş yıldızlı turizm işletme belgeli otel işletmesi, 781 dört yıldızlı turizm işletme belgeli otel işletmesi, 1.008 üç yıldızlı turizm işletme belgeli otel işletmesi, 407 adet iki yıldızlı turizm işletme belgeli otel işletmesi ve 54 adet bir yıldızlı turizm işletme belgeli otel işletmesi olduğu görülmektedir. Motellere bakıldığından turizm yatırım belgeli motel bulunmazken, toplamda 9 adet turizm işletme belgeli motel bulunmaktadır. Turizm yatırım belgeli tatil köyü sayısı toplamda 34 iken, turizm işletme belgeli tatil köyü sayısı ise toplamda 78'dir. Yine toplamda 32 adet turizm yatırım belgeli termal otel varken, 1 adet de termal tatil köyü bulunmaktadır. Turizm işletme belgeli termal otel sayısı ise toplamda 82 iken, hiç işletme belgeli termal tatil köyü bulunmadığı görülmektedir.

The statistics about the number of tourism certificated accommodation facilities according to types and classes of 2017 are shown in the Table 40. In terms of hotels, there are 166 hotel facilities with 5 stars, 253 tourism investment certificated hotel facilities with 4 stars, 291 tourism investment certificated hotel facilities with 3 stars, 50 tourism investment certificated hotel facilities with 2 stars and 65 tourism investment certificated hotel facilities with 1 star.

When the number of tourism operation certificated hotel facilities are examined, it is seen that there are 595 tourism operation certificated hotel facilities with 5 stars, 781 tourism operation certificated hotel facilities with 4 stars, 1.008 tourism operation certificated hotel facilities with 3 stars, 407 tourism operation certificated hotel facilities with 2 stars and 54 tourism operation certificated hotel facilities with 1 star. While there is no tourism investment certificated motel facilities, in total, there are 9 tourism operation certificated motel facilities. While the number of the tourism investment certificated holiday villages are 34, the number of the tourism operation certificated holiday villages are 78. In total, there are 32 tourism investment certificated thermal hotel and 1 thermal holiday villages. Tourism operation certificated thermal hotels are 82 and it is seen that there is no operation certificated thermal holiday village.

Tablo 41: Tür Ve Sınıflarına Göre Turizm Belgeli Diğer Tesisler (31.12.2017)

Table 41: The Other Tourism Certificated Facilities In Terms Of Types And Classes (31.12.2017)

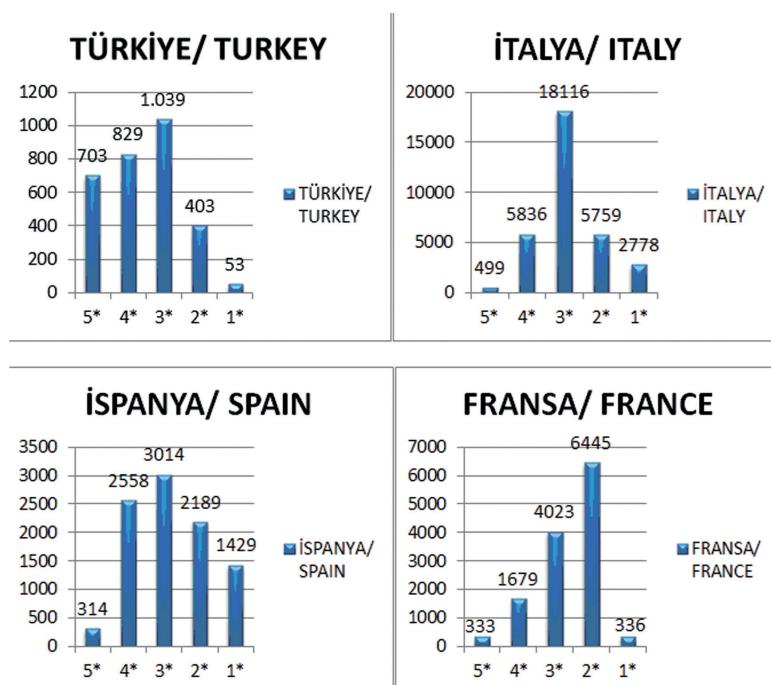
TÜRKÜ / TYPE	SINIFI/ CLASS	TURİZM YATIRIM BELGELİ TOURISM INVESTMENT CERTIFICATED		TURİZM İŞLETME BELGELİ TOURISM OPERATING CERTIFICATED
		TESİS/ FACILITY		
Golf / Golf		5		10
Yüzme Havuzu / Swimming Pool		1		2
Kış Sporları ve Kayak Merkezleri Mekanik Tesisi / Winter Sports and Ski Resort Mechanical Facility		2		2
Kongre ve Sergi Merkezi Congress and Exhibiton Center		12		5
Tema Park / Theme Park		1		1
Spor Tesisi / Sport Complezx		1		1
Özel Tesis Special Facilities	Kültürel Etkinlikler Merkezi Culturel Events Center			1
	Kongre Merkezi / Congress Center			1
	Hamam / Turkish Bath	1		8
	Yüzer Tesis Floating Establishment			1
	Sauna / Sauna			2
	Sağlık Merkezi / Health Center			1
	Terminal Hizmetleri Tesisi			4
	Özel Tesis / Special Facility			1
	Akvaryum / Aquarium			3
	Toplam / Total	1		22
Toplam / Total		23		43

Grafik 16'da Türkiye'nin ve rakibi olan 3 ülkenin otel sayıları yıldızlarına göre gösterilmektedir. Tabloya göre; 5 yıldızlı otel sayılarına bakıldığından en çok otelin büyük farkla Türkiye'de olduğu görülmektedir. Buna karşın en çok turist alan ülkelerin başında gelen Fransa'da en fazla 2 yıldızlı otel olduğu, İspanya, Türkiye ve İtalya'da ise en çok 3 yıldızlı otel olduğu görülmektedir.

Grap 16 shows the hotel numbers of Turkey and 3 competitors according to stars. According to table, it is seen that when the highest number of 5 stars hotels are in Turkey by far. In spite of that France which is in the first place in the ranking of the most visited countries of the World have 2 stars hotels mostly, Spain, Turkey and Italy have 3 starts hotels mostly.

Grafik 16. Ülkelerin Yıldız Sayılarına Göre Otel Sayıları (2017)

Graph 16. The Number of Hotels Of Countries According To Their Stars (2017)

5. BÖLÜM: 2017 YILINDA TÜRKİYE'DE VERİLEN TURİZM TEŞVİKLERİ VE İLLER İTİBARIYLE TESİS SAYILARINDA SON DURUM

CHAPTER 5: THE TOURISM INCENTIVES PROVIDED IN TURKEY DURING 2017 AND THE FINAL STATUS OF NUMBER OF TOURISM FACILITIES AS OF PROVINCES

Tablo 42'de 2018 yılında Ticaret Bakanlığı'ndan teşvik belgeli turistik yatırımların sayılarını gösterilmektedir.

Table 42 shows the number of touristic investments with incentive certificates issued by the Trade in 2018.

Tablo 42: Türkiye'de Turizm Teşvik Belgeli Tesisler (2018)**Table 42: The Facilities of Turkey with Tourism Incentive Certificate (2018)**

Şehir City	5*	4*	3*	2*	1*	Butik Otel Boutique Hotels	Tatil Köyü Holiday Village	Özel Kon. Tes Accomo- daton Facilities	Toplam Tesis Sayısı Total Nm of Facilities	Toplam Oda Total Nm of Rooms	Toplam Yatak Total Nm of Beds
Adana		1				1			2	138	276
Afyon	1								1	1.415	2.830
Ağrı		1	1						2	130	260
Aksaray			1						1	52	104
Amasya				1						20	40
Ankara	1		2						3	184	368
Antalya	16	8	4	1		4	4		37	10.548	21.096
Artvin		2	1						3	342	684
Aydın	1		1						2	381	762
Balıkesir		1	2					1	4	314	628
Batman			2						2	61	123
Bolu	1	1	2						4	428	856
Burdur				1					1	48	96
Bursa		2	2					1	5	367	734
Çanakkale			4						4	122	244
Denizli		1	1						2	122	244
Düzce			2						2	69	138
Edirne		1	1						2	156	312
Erzincan			1						1	31	62
Gaziantep		1				1			2	133	266
Giresun		1	2						3	171	342
Hatay			2						2	37	74
İğdır			1						1	55	110
İstanbul	8	5	5			1		5	24	2.760	5.520
İzmir	1	2	4			1			8	662	1.325
Karabük		1							1	66	132
Karaman			1						1	54	108
Kars			2						2	168	336
Kırklareli			1						1	18	36
Kırşehir		1							1	132	264
Kütahya		1							1	116	232
Malatya						1			1	33	66
Manisa			2						2	128	257
Mardin	1								1	120	240
Mersin			1			4			5	241	482
Muğla	3	4	8					1	16	1.384	2.769
Nevşehir		1	1					2	4	155	310
Ordu		1	2						3	141	282
Osmaniye		1							1	98	196
Rize	1		3						4	84	168
Sakarya	1		1						2	249	498

Şehir City	5*	4*	3*	2*	1*	Butik Otel Boutique Hotels	Tatil Köyü Holiday Village	Özel Kon. Tes Accomo- daton Facilities	Toplam Tesis Sayısı Total Nm of Facilities	Toplam Oda Total Nm of Rooms	Toplam Yatak Total Nm of Beds
Samsun	1		3						4	230	460
Sivas		1							1	83	166
Şanlıurfa			1			1			2	26	53
Şırnak	1	1	1						3	214	428
Tokat			1						1	20	40
Trabzon		3	11					1	15	876	1.753
Tunceli			1						1	24	48
Uşak			1						1	20	40
Van			6						6	307	614
Yalova		1				1			2	99	198
Genel Top.	37	43	90	1	0	15	4	11	200	23.832	47.670

Kaynak: Resmi Gazetelerin ilgili sayıları. / Source: Related issues of the Official Gazette

6. BÖLÜM: TÜRKİYE'DE EKOTURİZM: YEŞİL YILDIZLI VE MAVİ BAYRAKLı TESİSLER

CHAPTER 6: ECO-TOURISM IN TURKEY: THE FACILITIES WITH GREENSTAR AND BLUE FLAG

6.1. TÜRKİYE'DE YEŞİL YILDIZLI OTELLERDE SON DURUM

6.1. THE LATEST STATUS OF GREEN-STAR HOTELS IN TURKEY

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "Genel Yönetim", "Çevresel Eğitimler", "Oda Düzenlemeleri", "Çevreye Uyum Sağlama", "Enerji Yönetimi", "Su Yönetimi", "Tehlikeli Kimyasal Madde Yönetimi" ve "Diğer Hizmetler" konu başlıklarını çerçevesinde belirlenen 122 kriter doğrultusunda otellerin yeşil yıldız uygulamaları kontrol edilmektedir. Yine bakanlık tarafından 2008 yılından bu yana turizm işletme belgeli tesislere yeşil çevre uygulamaları doğrultusunda uyum sağlayan ve ait olduğu otel grubu bazında yeterli puan elde ederek söz konusu belgeyi almayı hak kazanan konaklama tesislerinin bulunduğu iller ve tesis sayılarının güncel listesi 31.12.2018 tarihi itibarıyle Tablo 43'te görülmektedir. (<http://yigm.kulturturizm.gov.tr>)

The green star practices of hotels are controlled by the Ministry of Culture and Tourism in the frame of these titles; "General Management", "Environmental Trainings", "Room Arrangements", "Accommodation to the Environment", "Energy Management", "Water Management", "Management of Hazardous Chemical Materials" and "Other Services". Also, the current list of the provinces of accommodation facilities which are adaptable to the green environment practices and deserved to get the certificate by getting enough score at the related hotel group basis since can be seen in Table 43 as the date of 31.12.2018. (<http://yigm.kulturturizm.gov.tr>)

Tablo 43: İller Temelinde Çevreye Duyarlı Konaklama Tesisi (Yeşil Yıldız Belgeli Tesisler)**Table 43: Environmentally Conscious Accommodation Facilities by Provinces (Facilities with Green Star Certification)**

İLLER PROVINCES	Tesis Sayısı Number of Facilities	Oda Sayısı Number of Rooms	Yatak Sayısı Number of Beds
Adana	3	734	1 472
Afyonkarahisar	5	1 589	3 278
Ankara	21	3 475	7 040
Antalya	237	91 405	197 027
Aydın	5	1 826	3 706
Bolu	1	165	382
Bursa	6	945	1 892
Denizli	2	430	860
Erzurum	2	339	682
Eskişehir	5	414	822
Gaziantep	4	603	1 210
Giresun	1	85	179
Hatay	2	349	698
Kayseri	2	449	900
Kocaeli	2	199	406
Konya	4	969	1 964
Kütahya	1	121	242
Malatya	1	202	408
Mardin	1	162	324
Mersin	2	266	612
Muğla	50	12 545	27 175
Nevşehir	3	314	636
Ordu	3	153	306
Sakarya	1	291	586
Samsun	2	359	740
Sinop	1	41	82
Tekirdağ	2	259	518
Trabzon	1	157	335
Yalova	1	48	96
Zonguldak	1	204	418
Çanakkale	2	18	38
İstanbul	63	14 297	28 985
İzmir	29	5 796	11 996
Şanlıurfa	3	501	1 008
Toplam/ Total	469	139.710	297.023

Kaynak: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr> / Source: <http://yigm.kulturturizm.gov.tr>

6.2. TÜRKİYE VE DÜNYADAKİ MAVİ BAYRAKLı TESİS VERİLERİ

6.2. THE DATA OF BLUE FLAG FACILITIES IN TURKEY AND THE WORLD

Avrupa Topluluğu, kendi ülkelerinde yüzme amacıyla kullanılacak göl ve deniz suları için gerekli su kalitelerini belirleyen mikrobiyolojik parametreleri, yol gösterici ve uyulması zorunlu hükümler olarak ortaya koymuştur. Bu çalışmalar 1987 yılında Avrupa Çevre Eğitim Vakfı (FEFE) tarafından yürütülen Mavi Bayrak Kampanyası adı altında birleştirilmiş önce 11 Avrupa Topluluğu ülkesi daha sonra 22 ülkede başarı ile uygulanmıştır.
<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11569/mavi-bayrak.html>

European Community has established the parameters which determines the necessary water quality for the lakes and sea water that can use for swimming as mandatory provisions. These workings was combined under the Blue Flag Campaign that is carried out by Foundation for Environmental education in Europe (FEFE) and firstly implemented by the 11 European Community countries and then in 22 countries successfully.

Mavi Bayrak, gerekli standartları taşıyan nitelikli plaj, marina ve yatlara verilen uluslararası bir çevre ödülüdür. Mavi Bayrak Programı, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın öncülüğünde 1993 yılında kurulan Türkiye Çevre Eğitim Vakfının (TÜRKÇEV) esgündümünde yürütülmektedir. 2018 yılında Uluslararası Çevre Eğitim Vakfı'nda yapılan değerlendirmeler sonucunda ülkemiz plaj sıralamasında 463 plaj ile 3. sırada yer alırken birinci sırada ise 590 plaj ile İspanya bulunmaktadır.

Ayrıca, 2018 yılında ülkemizde 22 marina ve 10 yatın da Mavi Bayrak ile ödüllendirilmesi uygun görülmüştür. Kıyıların korunması, çevre bilincinin gelişmesinde ve turizm pazarlanması Mavi Bayrak Projesinin önemli bir yeri bulunmaktadır. Esasen bir çevre ödülü olmakla birlikte, uluslararası standart özelliği taşıması ve uygulama alanının kıyılar olması nedeni ile turizm sektörü açısından büyük bir öneme sahiptir. (<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11569/mavi-bayrak.html>)

Blue Flag is an international environmental award for beaches, marinas or sustainable boating tourism operators which meets its stringent standards.

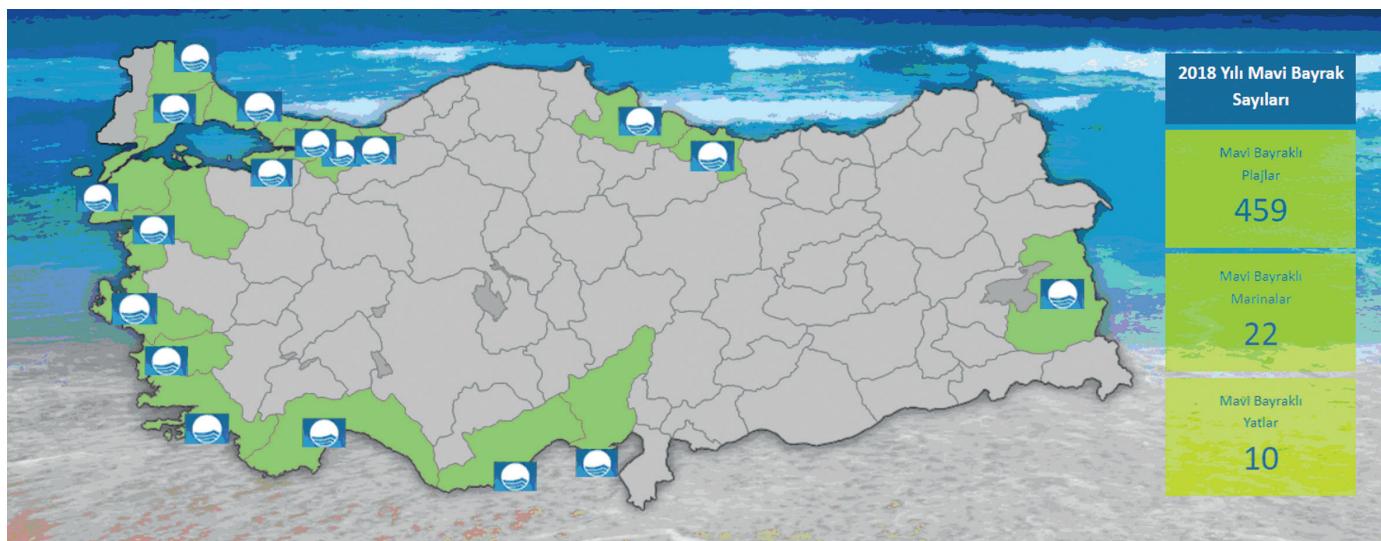
The Blue Flag Program is executed at the helm of the Ministry of Culture and Tourism in cooperation with the Environmental Education Foundation of Turkey (TÜRKÇEV) which has been established in 1993. As a result of the evaluations by the Environmental Education Foundation in 2016, our country takes the 2nd place with 463 beaches. Spain is in the first place with 590 beaches. Furthermore, it has been considered appropriate to award 22 marinas and 10 yachts of our country with Blue Flag. The Blue Flag Project has an important place in protecting environment, improving environmental consciousness and tourism marketing. It is actually an award for environment and it is extremely important for tourism sector as it has become an international standard and its field of application is coastlines. (<http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR,11569/mavi-bayrak.html>)

Tablo 44: İlere Göre Mavi Bayrak Sayıları (2018)

Table 44: The Number of Blue Flags In Terms of Months (2018)

	MAVİ BAYRAKLI PLAJ SAYISI NUMBER OF BLUE FLAG BEACHES	MAVİ BAYRAKLI MARINA SAYISI NUMBER OF BLUE FLAG MARINAS	MAVİ BAYRAKLI YAT SAYISI NUMBER OF BLUE FLAG YACHTS
ANTALYA	200	5	5
MUĞLA	100	7	0
İZMİR	52	3	1
AYDIN	30	2	1
BALIKESİR	23	1	3
ÇANAKKALE	12	0	0
SAMSUN	8	0	0
MERSİN	8	1	0
TEKİRDAG	5	0	0
KOCAELİ	5	0	0
ORDU	5	0	0
DÜZCE	3	0	0
YALOVA	2	1	0
ADANA	2	0	0
SAKARYA	2	0	0
VAN	1	0	0
KIRKLARELİ	1	0	0
İSTANBUL	0	2	0
TOPLAM / TOTAL	459	22	10

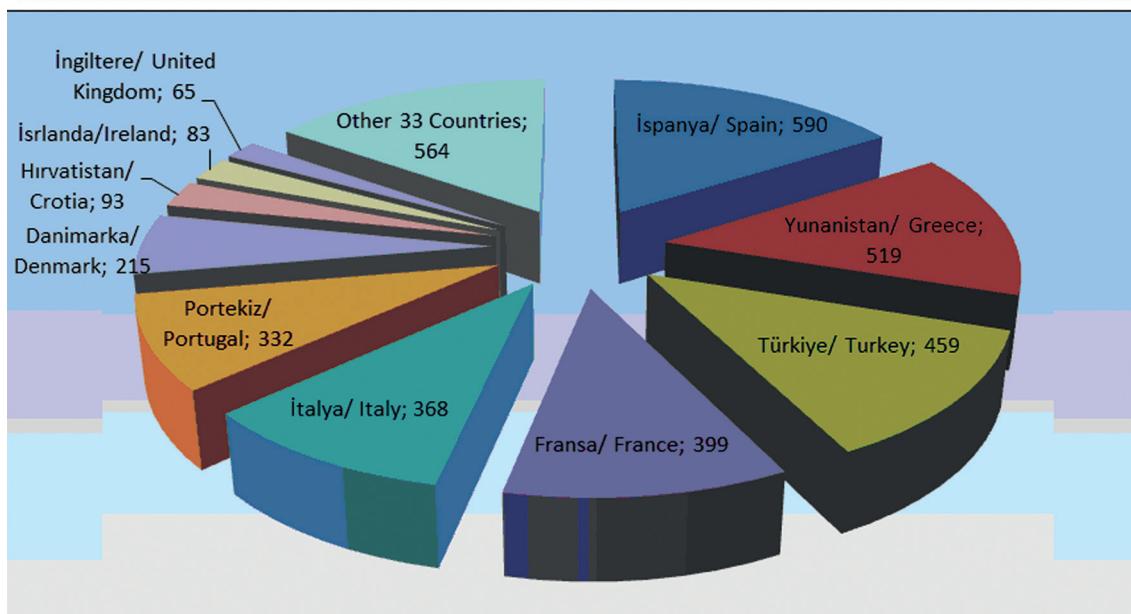
Kaynak: <http://www.mavibayrak.org.tr/tr/Default.aspx>
 Source: <http://www.mavibayrak.org.tr/tr/Default.aspx>

Şekil 1: 2018 Yılı Mavi Bayrak Sayıları**Figure 1 : The Number of Blue Flags of 2018**

Kaynak: <http://www.mavibayrak.org.tr/tr/Default.aspx>
 Source: <http://www.mavibayrak.org.tr/tr/Default.aspx>

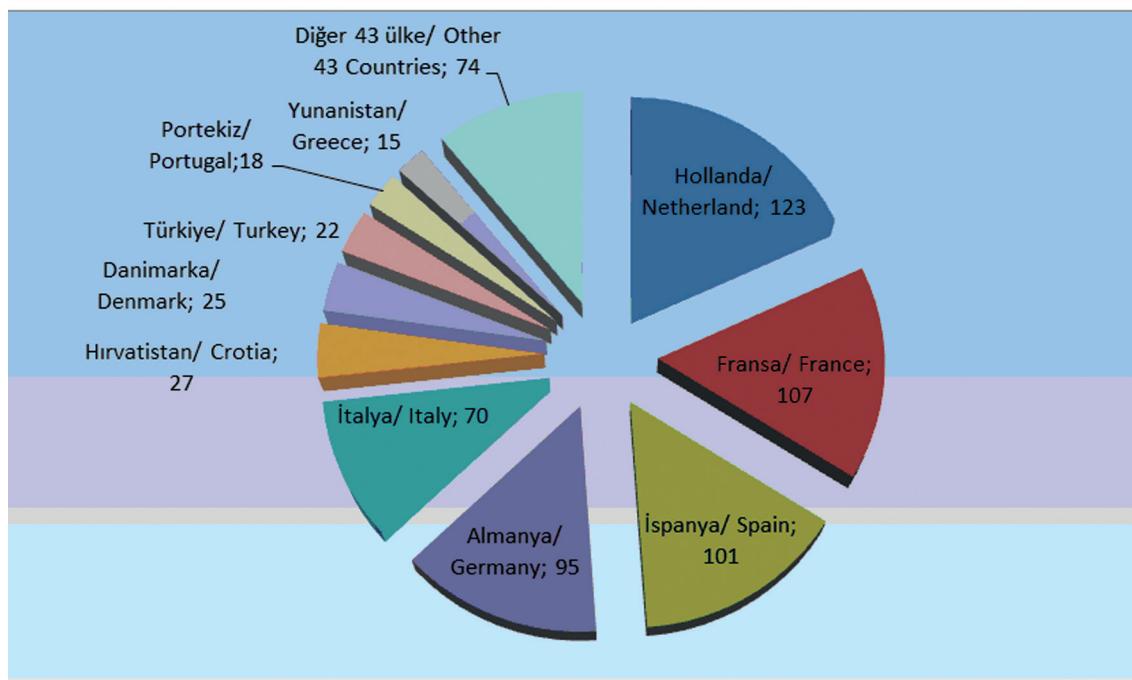
Türkiye, 2018 yılı itibarıyle 463 mavi bayraklı plaj sayısıyla, dünyada İspanya ve Yunanistan'ın ardından üçüncü sıradadır. Aşağıdaki şekiller Türkiye ve dünyadaki mavi bayraklı tesis ve marinaların istatistiklerini göstermektedir.

Turkey is in the third place after Spain and Greece with 463 blue flag facilities in 2018. The following figures show the statistics of the blue flag facilities and marinas of Turkey and the world.

Grafik 17: 2018 Yılı Uluslararası Mavi Bayrak Sayıları (Plajlar)**Graphic 17: The Number of International Blue-Flag of 2018 (Beaches)****2018 Uluslararası Mavi Bayraklı Plaj Sayıları (Yalnız Kuzey Yarımküre Ülkeleri)/ 2018****International Blue Flag Beaches (Just North Hemisphere)**

Grafik 18: 2018 Yılı Uluslararası Mavi Bayrak Sayıları (Marinalar)
Graph 18: The Number of International Blue-Flag of 2018 (Marinas)

2018 Uluslararası Marina Mavi Bayrak Sayıları (Yalnız Kuzey Yarımküre) /
2018 International Blue Flag Marinas)Just North Hemisphere

Grafik 19: Yillara Göre Mavi Bayrak Sayıları
Graph 19: The Number of Blue Flags According to Years

Mavi Bayrak, tatil programı yapanların ve tur operatörlerinin aradığı, dünya çapında halk nezdinde en çok tanınan ve bilinen eko-etikettir. Bu özelliği ile ülkemizin turizm sektöründe ve uluslararası turizm pazarında ayrı bir yeri vardır. Bayrak sayısının çok olması, aynı zamanda plajlarımızın mikrobiyolojik açıdan temiz ve çevre yönetimi yönünden duyarlı olduğunun bir belgesidir.http://www.mavibayrak.org.tr/tr/haberDetay.aspx?haber_refno=183

Blue Flag is the most acknowledged and recognized eco-label all over the world by the people who organize a holiday and by tour operators. With this speciality, it has a special place in our country's tourism sector and international tourism market. The large number of flag is also an indicator that our beaches are clean in terms of microbiological and sensitive in terms of environmental management. http://www.mavibayrak.org.tr/tr/haberDetay.aspx?haber_refno=183

7. BÖLÜM: DÜNYADA VE AVRUPA'DA KONGRE TURİZMİNİN GELİŞİMİ

CHAPTER 7: DEVELOPMENT OF CONGRESS TOURISM IN THE WORLD AND EUROPE

Özellikle ekonomik katkısı, lobi gücü ve uluslararası arenada tanıtım yönleri değerlendirildiğinde bugün için birçok ülkenin geliştirmek istediği ve genellikle uzun vadede geri dönüşlerin alındığı kongre turizmi krizler haricinde dünya genelinde büyümeye göstermeye devam etmektedir. En son yayımlanan ICCA 2017 raporuna göre dünyada kongre turizminde en fazla talep gören ilk 5 şehir 2015 yılından beri değişimmemekle birlikte Barselona 2017 yılında Paris ve Viyana'yı geçerek ilk sıraya yükselmiştir.

The congress tourism which wanted to develop by many countries nowadays because of its economic contribution, lobby power and the promotion effects in international arena and generally receive long term feedbacks, continuing to develop in worldwide except crisis. According to the last ICCA 2017 Report, the first 5 countries which mostly demanded have not change from 2015, but in 2017 Barcelona passed Paris and Vienna and increased to the top.

Tablo 45: 2017 Yılı Küresel Kongre Turizminde En Fazla Talep Gören İlk 10 Şehir (Evsahipliği Yapılan Toplantı Sayısı Açısından)
Table 45: The First 10 Cities in Global Congress Tourism in 2017 (According to the Number of Meetings Hosted)

Sıralama Ranking	Şehir	City	Toplantı Sayısı Number of Meetings
1	Barselona	Barcelona	195
2	Paris	Paris	190
2	Viyana	Vienna	190
4	Berlin	Berlin	185
5	Londra	London	177
6	Singapur	Singapore	160
7	Madrid	Madrid	153
8	Prag	Prague	151
9	Lizbon	Lisbon	149
10	Seul	Seoul	142

Kaynak: ICCA 2017 Raporu, s.23./ Source: ICCA 2017 Report, s.23.

Şehirler sıralamasında İstanbul 20 toplantı ile 133.sırada, Antalya 16 toplantı ile 165.sırada yer almıştır (ICCA 2017 raporu, s.28-30).
In the city ranking, İstanbul is in the 133th place with 20 meetings, Antalya is in the 165 th place with 16 meetings.
(ICCA 2017 report, s.28-30).

Tablo 46: 2017 Yılı Kongre Turizminde İlk 10 Avrupa Şehri (Ev sahipliği Yapılan Toplantı Sayısı Açısından)
Table 46: The First 10 European Cities in Congress Tourism in 2017 (According to the Number of Meetings Hosted)

Sıralama Ranking	Şehir	City	Toplantı Sayısı Meetings
1	Barselona	Barcelona	195
2	Paris	Paris	190
3	Viyana	Vienna	190
4	Berlin	Berlin	185
5	Londra	London	177
6	Madrid	Madrid	153
7	Prag	Prague	151
8	Lizbon	Lisbon	149
9	Budapeşte	Budapest	128
10	Dublin	Dublin	117

Kaynak: ICCA 2017 Raporu, s.45. / Source: ICCA 2017 Report, s.45.

Ülkemizden İstanbul 20 toplantı ile bu sıralamada 74.sırada yer almıştır (ICCA 2017 Raporu, s. 47).

Ülkeler bazında incelendiğinde ise kongre turizminde ilk 5 ülke sırasıyla; Amerika Birleşik Devletleri, Almanya, İngiltere, Fransa ve İspanya'dır. 2017 yılı itibarıyle dünyada ilk 10 ülkenin ev sahipliği yaptıkları kongre sayısına göre sıralamaları şunlardır;

İstanbul is in the 74th place with 20 meetings. (ICCA 2017 Report, s. 47).

When it is evaluated by countries; the most demanded countries respectively were, U.S.A., Germany, U.K., France and Spain. According to the number of hosted meetings, top 10 countries are as follows;

Tablo 47: 2017 Yılı Dünyada Kongre Turizminde En Fazla Talep Gören İlk 10 Ülke (Evsahipliği Yapılan Toplantı Sayısı Açısından)
Table 47: The First 10 Country in World Congress Tourism in 2017 (According to the Number of Meetings Hosted)

Sıralama Ranking	Ülke	Country	Toplantı Sayısı Meetings
1	ABD	USA	941
2	Almanya	Germany	682
3	İngiltere	England	592
4	İspanya	Spain	564
5	İtalya	Italy	515
6	Fransa	France	506
7	Japonya	Japan	414
8	Çin Halk Cumhuriyeti	People's Republic of China	376
9	Kanada	Canada	360
10	Hollanda	Netherlands	307

Kaynak: ICCA 2017 Raporu, s.16. / Source : ICCA 2017 Report, s.16

Türkiye bu sıralamada 57 toplantı ile 49.sırada yer almıştır.
Turkey is in the 49th place with 57 meetings in this ranking.

Tablo 48: 2017 Yılı Kongre Turizminde İlk 10 Avrupa Ülkesi (Evsahipliği Yapılan Toplantı Sayısı Açısından)
Table 48: The First 10 European Countries in Congress Tourism in 2017 (According to the Number of Meetings Hosted)

Sıralama Ranking	Ülke	Country	Toplantı Sayısı Meetings
1	Almanya	Germany	682
2	İngiltere	England	592
3	İspanya	Spain	564
4	İtalya	Italy	515
5	Fransa	France	506
6	Hollanda	Netherlands	307
7	Portekiz	Portugal	298
8	Avusturya	Austria	281
9	İsveç	Sweeden	255
10	Polonya	Poland	230

Kaynak: ICCA 2017 Raporu, s.42. / Source: ICCA 2017 Report, s.42

Türkiye bu sıralamada 57 toplantı ile 26.sırada yer almıştır.
Turkey is in the 26th place with 57 meetings in this ranking.

Tablo 49: 2017 Yılı Kongre Turizminde Asya Pasifik ve Orta Doğu'da İlk 10 Ülke (Ev sahipliği Yapılan Toplantı Sayısı Açısından)
Table 49: The First 10 Asia-Pacific and Middle East Countries in Congress Tourism in 2017 (According to the Number of Meetings Hosted)

Sıralama Ranking	Ülke	Country	Toplantı Sayısı Meetings
1	Japonya	Japan	414
2	Çin Halk Cumhuriyeti	People's Republic of China	376
3	G.Kore	South Korea	279
4	Australya	Australia	258
5	Hindistan	India	175
6	Tayland	Thailand	163
7	Singapur	Singapore	160
8	Tayvan	Taiwan	141
9	Hong Kong (PRC)	Hong Kong (PRC)	119
10	Malezya	Malaysia	112

Kaynak: ICCA 2017 Raporu, s.53. / Source: ICCA 2017 Raporu, s.53.

8. BÖLÜM: KRUVAZİYER VE HAVAYOLU TURİZM VERİLERİ

CHAPTER 8: DATA OF CRUISE AND AIRLINE TOURISM

8.1. DÜNYADA VE AVRUPA'DA KRUVAZİYER TURİZMİ

8.1. CRUISE TOURISM IN THE WORLD AND IN EUROPE

Kruvaziyer turizmi tatil turizmi kategorisinde en fazla büyüyen endüstridir. 1980 yılından bu yana yıllık ortalama % 7'lük büyümeye göstermektedir. 2017 yılında 2016'ya göre %4,5 artarak 25,8 milyon kruvaziyer yolcusu ile yeni bir rekor kırmıştır. CLIA'nın 2017 kruvaziyer seyahat raporuna göre özetle (<http://www.fcca.com/downloads/2017-Cruise-Industry-Overview-Cruise-Line-Statistics.pdf>; Erişim tarihi: 01.03.2018);

*Kruvaziyer seyahatlerine katılanların % 92'si bir sonraki seyahatlerinde de büyük bir ihtimalle/kesin olarak tekrar kruvaziyer seyahatlerini tercih edeceklerini belirtmektedir.

*Kruvaziyer seyahatleri özellikle çocukların 18 yaşın altında olan ailelerce tercih edilmekte ve çocukların kruvaziyer seyahat kararlarında önemli etkileri olmaktadır.

*X ve Y kuşağındaki kruvaziyer seyahatleri karada yapılan tatillere, her şey dahil tesislere, turlara oranla daha fazla beğenmekteyler.

2017 yılı itibarıyle kruvaziyer seyahatlerinin küresel dağılımı şu şekildedir (<http://www.fcca.com/downloads/2017-Cruise-Industry-Overview-Cruise-Line-Statistics.pdf>; Erişim tarihi: 14.06.2017)

Cruise tourism is the most developed industry in the category of holiday tourism. Since 1980, its annual average growth rate has been 7%. In 2017, a new record was broken with 25.8 million global cruise passengers - a 4.5% increase over 2016. In brief, according to the 2017 cruise travel report of CLIA (<http://www.fcca.com/downloads/2017-Cruise-Industry-Overview-Cruise-Line-Statistics.pdf>; Access Date: 01.03.2017);

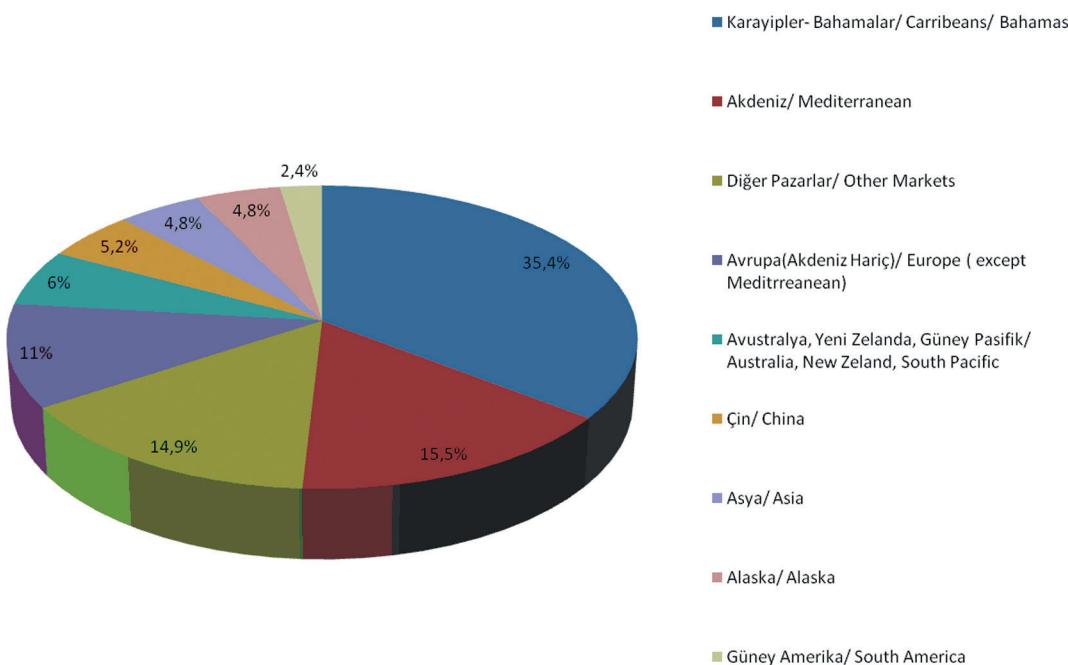
** 92% of the attendants of cruise travels are indicating that they will likely/ certainly prefer a cruise as their next vacation*

** Cruise travels are mostly preferred by the families those with children under the age of 18 and children have big effects on cruise travel decisions*

** X and Y generations like cruise travels more than holiday in the lands, all inclusive hotels and tours.*

Distribution of cruise travels by 2017 is as following; (<http://www.fcca.com/downloads/2017-Cruise-Industry-Overview-Cruise-Line-Statistics.pdf>; Access Date: 14.06.2017);

Grafik 20: Bölgeler İtibarıyle Kruvaziyer Turizm Dağılımı
Graph 20: Distribution of Cruise Tourism in Terms of Regions

8.2. ÜLKEMİZDE KRUVAZİYER TURİZMİ

8.2. CRUISE TOURISM IN OUR COUNTRY

2018 yılında ülkemizin limanlar bazında kruvaziyer yolcu istatistikleri Tablo 50'de gösterilmektedir. Buna göre; en çok kruvaziyer tipi yolcu gemisi Kuşadası'na gelirken, Çanakkale, Göcek ve Mersin'e 1'er yolcu gemisinin geldiği görülmektedir. Toplamda ülkemiz limanlarına varış yapan kruvaziyer tipi yolcu gemisi sayısı ise 247 olmuştur.

Aylar bazında incelendiğinde ise; 247 yolcu gemisinin 47'sinin Ağustos ayında geldiği görüldürken, Ocak, Şubat ve Aralık aylarında hiç geminin gelmediği görülmektedir. Toplamda gelen yolcu sayısı 39.521, giden yolcu sayısı 46.176 ve transit yolcu sayısı ise 128.074 olarak gerçekleşmiştir.

Table 50 shows our country's cruise type of passenger statistics in terms of port authoritites in 2018. According to Table; when Kuşadası had the highest number of cruise type of passenger ship, 1 passenger ship came to Çanakkale, Göcek and Mersin. Total number of cruise type passenger ships which came to our ports is 247.

When the statistics examined in terms of months; it is seen that when 47 of total 247 passenger ships came in August, there were no ship arriving in January, February and December. In total, the number of arriving passengers is 39.521, departing passengers is 46.176 and the transit passengers is 128.074.

Tablo 50: Liman Başkanlıkları Bazında Kruvaziyer Gemi Ve Yolcu İstatistikleri (2018)**Table 50: Statistics Of Cruise Liners And Passenger In Terms Of Port Authorities (2018)**

	2018	2018	2018	2018	2018
	KRUVAZİYER TİPİ YOLCU GEMİSİ CRUISE TYPE OF PASSENGER SHIP	GELEN YOLCU ARRIVING PASSENGERS	GİDEN YOLCU DEPARTING PASSENGERS	TRANSİT YOLCU TRANSIT PASSENGERS	TOPLAM / TOTAL
ALANYA	15	3	1	3.019	3.023
ANTALYA	3	3.283	3.403	970	7.656
BODRUM	20	11	17	24.235	24.263
ÇANAKKALE	1	0	0	22	22
ÇEŞME	35	25.456	25.276	322	51.054
DİKİLİ	2	0	0	103	103
FETHİYE	2	0	0	273	273
GÖCEK	1	0	0	162	162
KUŞADASI	146	10.760	17.469	93.592	121.821
MARMARİS	21	8	10	5.293	5.311
MERSİN	1	0	0	83	83
TOPLAM/ TOTAL	247	39.521	46.176	128.074	213.771

Kaynak: https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziyer.aspxSource: https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziyer.aspx**Tablo 51: Aylar Bazında Kruvaziyer Gemi Ve Yolcu İstatistikleri (2018)****Table 51: Statistics Of Cruise Liners And Passenger In Terms Of Months (2018)**

AYLAR / MONTHS	KRUVAZİYER GEMİ/ CRUISE TYPE OF PASSENGER SHIP	KRUVAZİYER YOLCU/ CRUISE TYPE OF PASSENGER			
		GELEN YOLCU ARRIVING PASSENGERS	GİDEN YOLCU DEPARTING PASSENGERS	TRANSİT YOLCU TRANSIT PASSENGERS	TOPLAM / TOTAL
OCAK / JANUARY	0	0	0	0	0
ŞUBAT / FEBRUARY	0	0	0	0	0
MART / MARCH	8	894	1.161	2.203	4.258
NİSAN / APRIL	13	3.294	3.790	8.952	16.036
MAYIS / MAY	24	1.464	2.343	17.880	21.687
HAZİRAN / JUNE	37	6.712	7.803	16.882	31.397
TEMMUZ / JULY	45	8.439	10.434	20.106	38.979
AĞUSTOS / AUGUST	47	10.017	10.641	21.934	42.592
EYLÜL / SEPTEMBER	46	6.603	7.650	20.954	35.207
EKİM / OCTOBER	23	1.730	2.009	16.191	19.930
KASIM / NOVEMBER	4	368	345	2.972	3.685
ARALIK / DECEMBER	0	0	0	0	0
TOPLAM / TOTAL	247	39.521	46.176	128.074	213.771

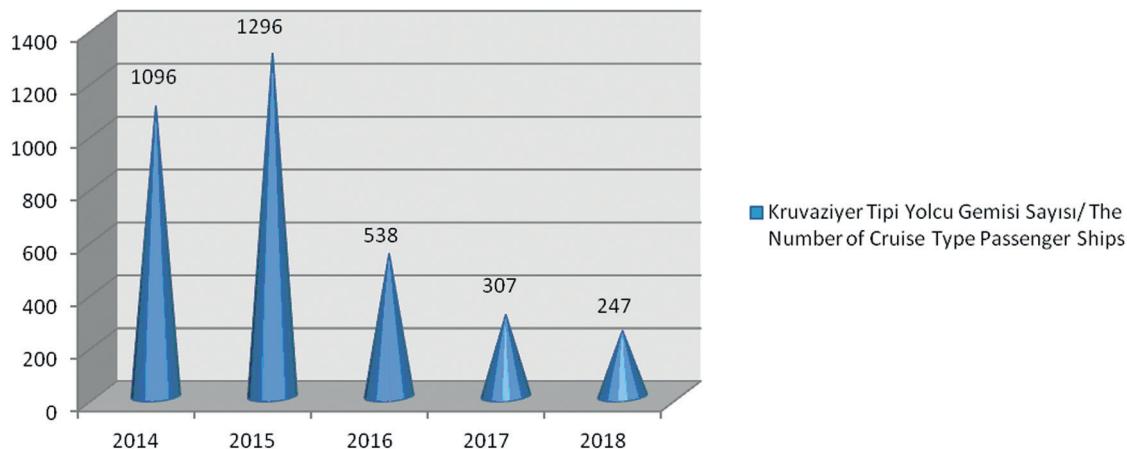
Kaynak: https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziyer.aspxSource: https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziyer.aspx

Grafik 21'de son 5 yılda Türkiye'ye gelen kruvaziyer tipi yolcu gemilerinin sayılarındaki değişim gösterilmektedir. Grafiğe göre; gelen gemi sayısı 2015 yılında 1296 ile en yüksek seviyeye ulaşırken bu yıldan itibaren her yıl giderek düşüş yaşamış ve 2018 yılında 247'ye kadar gerilemiştir.

Graph 21 shows the change of the number of cruise type passenger ships which came to Turkey. According to Table; the number of ships have reached to the peak with 1296 ships in 2015 and after that there became decreases year by year and drew back to the 247 in 2018.

Grafik 21: Son 5 Yılın Kruvaziyer Tipi Yolcu Gemisi Sayısı

Graph 21: The Number of Cruise Type Passenger Ships of the Last 5 Years

9. TÜRKİYE GENELİ HAVALİMANLARI UÇAK, YOLCU VE YÜK TRAFİĞİ İSTATİSTİKLERİ

CHAPTER 9: THE FLIGHT, PASSENGER AND CARGO TRAFFIC STATISTICS OF THE AIRFIELDS OF TURKEY

Tablo 52. Havalimanları Uçak, Yolcu Ve Yük Trafiği İstatistikleri**Table 52. The Flight, Passenger And Cargo Traffic Statistics of The Airfields Of Turkey**

YILLAR/ YEARS	2015	2016	2017	2018	Bir Önceki Yıla Göre Artış / Change (2018/2017)	2019
Yolcu Trafiği (Direk Transit Dahil) Passengers Traffic (Including Direct Transit)	181.437.004	174.153.146	193.576.844	210.189.945	8,6%	228.667.720
Yolcu Trafiği / Passengers Traffic	181.074.531	173.743.537	193.045.343	209.989.906	8,8%	228.030.533
- İç Hat / Domestic	97.041.210	102.499.358	109.511.390	112.758.617	3,0%	122.496.936
- Dış Hat / International	84.033.321	71.244.179	83.533.953	97.231.289	16,4%	105.533.597
Direkt Transit Yolcu Direct Transit Passengers	362.473	409.609	531.501	200.039	-62,4%	637.187
Tüm Uçak (Overflight Dahil) All Flights (Including Overflights)	1.814.958	1.829.908	1.914.017	2.017.763	5,4%	2.125.342
Uçak Trafiği / Flight Traffic	1.456.673	1.452.995	1.500.457	1.542.776	2,8%	1.647.038
- İç Hat / Domestic	832.958	886.228	909.332	893.223	-1,8%	965.138
- Dış Hat / International	623.715	566.767	591.125	649.553	9,9%	681.900
Overflight Uçak Trafiği Overflight Traffic	358.285	376.913	413.560	474.987	14,9%	478.304
Yük Trafiği/ Cargo Traffic (Kargo+Posta+Bagaj) (Ton) (Cargo+Post+Baggage)(Tone)	3.072.831	3.076.914	3.481.211	3.821.893	9,8%	3.917.984
- İç Hat / Domestic	871.327	857.335	884.811	915.790	3,5%	984.435
- Dış Hat / International	2.201.504	2.219.579	2.596.400	2.906.104	11,9%	2.933.549
Kargo Trafiği / Cargo Traffic	904.762	1.032.943	1.256.224	1.393.255	10,9%	1.397.639
- İç Hat / Domestic	101.447	81.587	75.254	70.458	-6,4%	66.988
- Dış Hat / International	803.314	951.356	1.180.969	1.322.797	12,0%	1.330.651

Tablo 53: Tüm Uçak Trafiği

Table 53. All Flights Traffic

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
İstanbul Atatürk	142.451	318.334	460.785	136.390	328.235	464.625	-4	3	1
İstanbul(*)	0	0		487	231	718			
İstanbul Sabiha Gökçen(*)	139.267	80.904	220.171	145.553	86.714	232.267	5	7	5
Ankara Esenboga	99.384	18.453	117.837	100.538	19.113	119.651	1	4	2
İzmir Adnan Menderes	72.073	17.834	89.907	71.197	19.855	91.052	-1	11	1
Antalya	51.703	107.632	159.335	52.800	138.059	190.859	2	28	20
Gazipaşa Alanya(*)	3.888	2.504	6.392	4.630	3.876	8.506	19	55	33
Muğla Dalaman	14.399	13.858	28.257	17.286	18.179	35.465	20	31	26
Muğla Milas-Bodrum	20.565	7.955	28.520	21.121	12.025	33.146	3	51	16
Adana	38.528	6.407	44.935	35.452	5.718	41.170	-8	-11	-8
Trabzon	26.172	2.931	29.103	24.128	3.406	27.534	-8	16	-5
Erzurum	9.805	229	10.034	9.304	194	9.498	-5	-15	-5
Gaziantep	16.897	1.882	18.779	17.737	2.001	19.738	5	6	5
Adıyaman	1.988	28	2.016	2.005	37	2.042	1	32	1
Ağrı Ahmed-i Hani	2.152	8	2.160	2.395	13	2.408	11	63	11
Amasya Merzifon	1.547	95	1.642	1.329	76	1.405	-14	-20	-14
Aydın Çıldır(*)	20.720	0	20.720	20.637	0	20.637	-0,4	0,0	-0,4
Balıkesir Koca Seyit	22.793	129	22.922	20.058	144	20.202	-12	12	-12
Balıkesir Merkez	131	0	131	103	0	103	-21	0	-21
Batman	3.564	37	3.601	4.627	26	4.653	30	-30	29
Bingöl	1.351	25	1.376	1.629	3	1.632	21	-88	19
Bursa Yenişehir	7.683	420	8.103	4.958	250	5.208	-35	-40	-36
Çanakkale	6.278	103	6.381	5.224	97	5.321	-17	-6	-17
Çanakkale Gökçeada	232	0	232	76	0	76	-67	0	-67
Denizli Çardak	10.960	634	11.594	5.293	552	5.845	-52	-13	-50
Diyarbakır	12.776	646	13.422	12.870	420	13.290	1	-35	-1
Elazığ	6.887	249	7.136	6.700	270	6.970	-3	8	-2
Erzincan	3.379	25	3.404	3.644	11	3.655	8	-56	7
Eskişehir Hasan Polatkan(*)	4.232	678	4.910	4.356	744	5.100	3	10	4
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	1.312	2	1.314	1.413	0	1.413	8	-100	8
Hatay	7.208	2.308	9.516	7.687	2.192	9.879	7	-5	4
İğdır Şehit Bülent Aydın	1.786	2	1.788	2.136	0	2.136	20	-100	19
Isparta Süleyman Demirel	24.101	607	24.708	22.650	480	23.130	-6	-21	-6
Kahramanmaraş	2.573	45	2.618	2.685	18	2.703	4	-60	3
Kars Harakani	4.106	13	4.119	4.051	7	4.058	-1	-46	-1
Kastamonu	883	24	907	947	24	971	7	0	7
Kayseri	13.148	2.193	15.341	12.223	2.406	14.629	-7	10	-5

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
Kocaeli Cengiz Topel	1.470	39	1.509	2.004	81	2.085	36	108	38
Konya	8.499	917	9.416	7.700	941	8.641	-9	3	-8
Malatya	7.073	122	7.195	6.513	132	6.645	-8	8	-8
Mardin	4.450	42	4.492	4.478	68	4.546	1	62	1
Muş Sultan Alparslan	3.000	15	3.015	3.023	16	3.039	1	7	1
Kapadokya	2.670	32	2.702	8.051	80	8.131	202	150	201
Ordu-Giresun	8.114	670	8.784	7.637	149	7.786	-6	-78	-11
Samsun Çarşamba	10.875	538	11.413	12.891	1.066	13.957	19	98	22
Siirt	386	0	386	46	0	46	-88	0	-88
Sinop	1.372	116	1.488	1.726	356	2.082	26	207	40
Sivas Nuri Demirağ	4.074	99	4.173	4.151	70	4.221	2	-29	1
Şanlıurfa Gap	6.162	175	6.337	5.880	148	6.028	-5	-15	-5
Şırnak Şerafettin Elçi	2.449	14	2.463	3.032	0	3.032	24	-100	23
Tekirdağ Çorlu	35.325	581	35.906	22.611	497	23.108	-36	-14	-36
Tokat	442	0	442	278	0	278	-37	0	-37
Uşak	1.229	8	1.237	1.649	14	1.663	34	75	34
Van Ferit Melen	13.776	117	13.893	14.317	81	14.398	4	-31	4
Zafer(*)	791	203	994	724	241	965	-8	19	-3
Zonguldak Çaycuma(*)	253	243	496	193	237	430	-24	-2	-13
DHMİ TOPLAMI / TOTAL OF GENERAL DIRECTORATE OF STATE AIRPORTS AUTHORITY	740.181	506.593	1.246.774	716.643	557.510	1.274.153	-3,2	10,1	2,2
TÜRKİYE GENELİ / ALL TURKEY	909.332	591.125	1.500.457	893.223	649.553	1.542.776	-1,8	9,9	2,8
OVERFLIGHT			413.560			474.987		14,9	
TÜRKİYE GENELİ OVERFLIGHT DAHİL / ALL TURKEY INCLUDING OVERFLIGHTS			1.914.017			2.017.763		5,4	

(*) işaretli havalimanlarından Zonguldak Çaycuma, Gazipaşa Alanya, Zafer ve Aydın Çıldır Havalimanları DHMİ denetimli özel şirket tarafından işletilmektedir. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Savunma Sanayi Müsteşarlığı denetiminde özel şirket tarafından, Eskisehir Hasan Polatkan Havalimanı, Eskisehir Anadolu Üniversitesi SHYO tarafından, İstanbul Havalimanı DHMİ denetimi ve gözetimi altında özel şirket tarafından işletilmekte olduğundan DHMİ toplamında hariç tutulmuştur.

(*) Zonguldak, Çaycuma, Gazipaşa Alanya, Zafer and Aydın Çıldır Airports from the (*) marked ones are operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations. İstanbul Sabiha Gökçen Airport is operated by a private company under supervision of the Undersecretariat of the Defense Industry and Eskisehir Hasan Polatkan Airport is operated by the Civil Aviation College of Eskisehir Anadolu University, İstanbul Airport is operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations so these airports are excluded from the total of the General Directorate of State Airports Operations.

Tablo 54: Yolcu Trafiği (Gelen-Giden)
Table 54: Passenger Traffic (Incoming-Departing)

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
İstanbul Atatürk	19.629.425	44.476.589	64.106.014	19.170.141	48.811.305	67.981.446	-2	10	6
İstanbul(*)	0	0	0	65.124	30.206	95.330			
İstanbul Sabiha Gökçen(*)	21.075.833	10.310.205	31.386.038	22.468.820	11.667.696	34.136.516	7	13	9
Ankara Esenboğa	13.828.365	1.988.793	15.817.158	14.483.453	2.249.198	16.732.651	5	13	6
İzmir Adnan Menderes	10.474.760	2.349.550	12.824.310	10.688.828	2.736.719	13.425.547	2	16	5
Antalya	7.423.766	18.448.685	25.872.451	7.563.107	24.003.110	31.566.217	2	30	22
Gazipaşa Alanya(*)	478.837	342.341	821.178	584.439	631.188	1.215.627	22	84	48
Muğla Dalaman	1.461.033	2.257.735	3.718.768	1.587.234	2.972.012	4.559.246	9	32	23
Muğla Milas-Bodrum	2.576.262	925.268	3.501.530	2.672.257	1.513.704	4.185.961	4	64	20
Adana	4.960.627	649.549	5.610.176	4.927.862	699.134	5.626.996	-0,7	8	0,3
Trabzon	3.944.881	204.048	4.148.929	3.755.574	268.766	4.024.340	-5	32	-3
Erzurum	1.339.461	10.172	1.349.633	1.356.017	9.433	1.365.450	1	-7	1
Gaziantep	2.376.737	252.832	2.629.569	2.362.415	292.921	2.655.336	-1	16	1
Adıyaman	257.741	2.039	259.780	277.058	3.113	280.171	7	53	8
Ağrı Ahmed-i Hani	283.273	347	283.620	325.703	907	326.610	15	161	15
Amasya Merzifon	211.834	10.162	221.996	174.582	8.523	183.105	-18	-16	-18
Aydın Çıldır(*)	0	0		0	0		0	0	0
Balıkesir Koca Seyit	426.705	9.556	436.261	506.334	10.259	516.593	19	7	18
Balıkesir Merkez	0	0		0	0		0	0	0
Batman	516.612	2.724	519.336	662.871	2.595	665.466	28	-5	28
Bingöl	167.127	1.093	168.220	225.452	620	226.072	35	-43	34
Bursa Yenişehir	226.456	24.691	251.147	225.079	18.023	243.102	-1	-27	-3
Çanakkale	204.789	13.266	218.055	218.227	10.663	228.890	7	-20	5
Çanakkale Gökçeada	0	0		0	0		0	0	0
Denizli Çardak	582.499	98.500	680.999	566.541	88.815	655.356	-3	-10	-4
Diyarbakır	1.979.021	74.181	2.053.202	1.991.569	52.198	2.043.767	1	-30	-0,5
Elazığ	1.001.374	29.138	1.030.512	984.538	36.924	1.021.462	-2	27	-1
Erzincan	440.322	1.305	441.627	493.854	372	494.226	12	-71	12
Eskişehir Hasan Polatkan(*)	1.808	78.240	80.048	959	97.892	98.851	-47	25	23
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	153.700	0	153.700	190.815	0	190.815	24	0	24
Hatay	1.007.385	277.172	1.284.557	1.064.937	258.195	1.323.132	6	-7	3
İğdır Şehit Bülent Aydın	248.005	0	248.005	289.126	0	289.126	17	0	17
Isparta Süleyman Demirel	85.615	102.594	188.209	89.169	84.513	173.682	4	-18	-8
Kahramanmaraş	296.263	2.699	298.962	332.680	1.298	333.978	12	-52	12
Kars Harakani	577.051	0	577.051	577.054	0	577.054	0,001	0,000	0,001
Kastamonu	90.254	2.276	92.530	89.507	1.877	91.384	-1	-18	-1
Kayseri	1.884.103	263.217	2.147.320	1.870.730	318.242	2.188.972	-1	21	2

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
Kocaeli Cengiz Topel	46.363	2.879	49.242	49.751	4.615	54.366	7	60	10
Konya	1.140.421	107.284	1.247.705	1.011.467	115.714	1.127.181	-11	8	-10
Malatya	878.991	7.421	886.412	861.328	10.808	872.136	-2	46	-2
Mardin	677.418	3.440	680.858	711.498	3.098	714.596	5	-10	5
Muş Sultan Alparslan	436.610	1.427	438.037	462.000	1.999	463.999	6	40	6
Kapadokya	127.381	488	127.869	378.675	2.491	381.166	197	410	198
Ordu-Giresun	1.103.514	84.272	1.187.786	1.066.254	20.267	1.086.521	-3	-76	-9
Samsun Çarşamba	1.134.756	40.769	1.175.525	1.593.102	103.848	1.696.950	40	155	44
Siirt	22.674	0	22.674	0	0	0	-100	0	-100
Sinop	152.558	512	153.070	178.604	581	179.185	17	13	17
Sivas Nuri Demirağ	560.867	6.822	567.689	585.027	6.870	591.897	4	1	4
Şanlıurfa Gap	821.647	19.122	840.769	834.994	18.984	853.978	2	-1	2
Şırnak Şerafettin Elçi	339.725	116	339.841	421.998	0	421.998	24	-100	24
Tekirdağ Çorlu	103.678	1.201	104.879	102.985	5.822	108.807	-1	385	4
Tokat	13.058	0	13.058	0	0	0	-100	0	-100
Uşak	0	0	0	21.746	233	21.979	0	0	0
Van Ferit Melen	1.657.864	3.671	1.661.535	1.564.849	3.134	1.567.983	-6	-15	-6
Zafer(*)	81.941	21.423	103.364	72.283	27.543	99.826	-12	29	-3
Zonguldak Çaycuma(*)	0	24.139	24.139	0	24.861	24.861	0	3	3
DHMİ TOPLAMI/ TOTAL OF GENERAL DIRECTORATE OF STATE AIRPORTS AUTHORITY	87.872.971	72.757.605	160.630.576	89.566.992	84.751.903	174.318.895	1,9	16,5	8,5
TÜRKİYE GENELİ/ ALL TURKEY	109.511.390	83.533.953	193.045.343	112.758.617	97.231.289	209.989.906	3,0	16,4	8,8
DHMİ DİREKT TRANSİT/ OF GENERAL DIRECTORATE OF STATE AIRPORTS AUTHORITY DIRECT TRANSIT			500.634			199.925			-60,1
DİĞER DİREKT TRANSİT/ OTHER DIRECT TRANSIT			30.867		114				-99,6
TÜRKİYE GENELİ DİREKT TRANSİT/ ALL TURKEY DIRECT TRANSIT			531.501		200.039				-62,4
TÜRKİYE GENELİ DİREKT TRANSİT DAHİL / ALL TURKEY INCLUDING DIRECT TRANSIT			193.576.844		210.189.945				8,6

(*)İşareti havalimanlarından Zonguldak Çaycuma,Gazipaşa Alanya,Zafer ve Aydın Çıldır Havalimanları DHMİ denetimli özel şirket tarafından işletilmektedir. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Savunma Sanayi Müsteşarlığı denetiminde özel şirket tarafından,Eskişehir Hasan Polatkan Havalimanı, Eskişehir Anadolu Üniversitesi SHYO tarafından, İstanbul Havalimanı DHMİ denetimi ve gözetimi altında özel şirket tarafından işletilmekte olduğundan DHMİ toplamında hariç tutulmuştur.

(*)Zonguldak, Çaycuma, Gazipaşa Alanya, Zafer and Aydın Çıldır Airports from the (*) marked ones are operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations. İstanbul Sabiha Gökçen Airport is operated by a private company under supervision of the Undersecretariat of the Defense Industry and Eskişehir Hasan Polatkan Airport is operated by the Civil Aviation College of Eskişehir Anadolu University, İstanbul Airport is operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations so these airports are excluded from the total of the General Directorate of State Airports Operations.

Tablo 55: Yük Trafiği (Bagaj+Kargo+Posta) (Ton)**Table 55: Cargo Traffic (Luggage+Cargo+ Post) (Ton)**

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
İstanbul Atatürk	205.133	1.983.815	2.188.947	193.640	2.217.293	2.410.934	-6	12	10
İstanbul(*)	0	0	0	308	302	610			
İstanbul Sabiha Gökçen(*)	139.881	208.140	348.021	148.630	183.552	332.182	6	-12	-5
Ankara Esenboga	96.682	33.839	130.521	95.349	36.750	132.099	-1	9	1
İzmir Adnan Menderes	79.685	49.304	128.990	100.934	51.107	152.042	27	4	18
Antalya	65.176	230.678	295.853	67.509	301.088	368.597	4	31	25
Gazipaşa Alanya(*)	4.566	4.063	8.630	5.337	7.308	12.645	17	80	47
Muğla Dalaman	12.448	29.172	41.620	13.949	38.141	52.090	12	31	25
Muğla Milas-Bodrum	20.681	11.918	32.599	21.554	19.655	41.209	4	65	26
Adana	38.089	9.671	47.759	37.113	10.800	47.913	-3	12	0,3
Trabzon	31.678	4.160	35.837	30.735	5.209	35.944	-3	25	0,3
Erzurum	9.714	272	9.986	9.471	251	9.722	-3	-8	-3
Gaziantep	19.743	4.340	24.082	19.065	5.451	24.516	-3	26	2
Adiyaman	2.023	43	2.066	2.232	66	2.298	10	54	11
Ağrı Ahmed-i Hani	2.609	0	2.609	2.878	0	2.878	10	0	10
Amasya Merzifon	1.601	223	1.825	1.302	210	1.512	-19	-6	-17
Aydın Çıldır(*)	0	0		0	0		0	0	0
Balıkesir Koca Seyit	2.898	215	3.114	3.380	238	3.619	17	11	16
Balıkesir Merkez	0	0		0	0		0	0	0
Batman	4.702	66	4.768	5.874	64	5.938	25	-3	25
Bingöl	1.538	26	1.564	1.961	24	1.985	28	-7	27
Bursa Yenişehir	2.048	712	2.760	2.018	488	2.506	-1	-31	-9
Çanakkale	1.383	139	1.522	1.088	116	1.204	-21	-16	-21
Çanakkale Gökçeada	0	0		0	0	0	0	0	0
Denizli Çardak	4.315	1.679	5.994	4.510	1.610	6.121	5	-4	2
Diyarbakır	14.258	1.004	15.262	14.036	1.091	15.127	-2	9	-1
Elazığ	8.207	722	8.929	8.258	914	9.172	1	27	3
Erzincan	3.609	34	3.644	3.778	9	3.787	5	-74	4
Eskişehir Hasan Polatkan(*)	11	1.739	1.750	16	2.128	2.144	53	22	23
Hakkari Yüksekova Selahaddin Eyyubi	1.444	0	1.444	1.746	0	1.746	21	0	21
Hatay	8.974	4.566	13.540	9.297	4.523	13.820	4	-1	2
İğdır Şehit Bülent Aydın	2.622	0	2.622	3.001	0	3.001	14	0	14
Isparta Süleyman Demirel	663	1.468	2.131	692	1.395	2.087	4	-5	-2
Kahramanmaraş	2.452	63	2.516	2.762	26	2.788	13	-58	11
Kars Harakani	5.170	0	5.170	5.142	0	5.142	-0,5	0,0	-0,5
Kastamonu	615	52	667	619	105	724	1	101	8
Kayseri	16.118	6.104	22.222	16.981	6.988	23.969	5	14	8

Havalimanları Airports	2017 YILI ARALIK SONU 2017 END OF DECEMBER			2018 YILI ARALIK SONU (Kesin Olmayan) 2018 END OF DECEMBER (Indefinite)			2018 /2017 (%)		
	İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights	Dış Hat International AI Flights	Toplam Total		İç Hat Domestic Flights
Kocaeli Cengiz Topel	409	60	469	444	101	545	9	68	16
Konya	8.680	2.399	11.080	8.223	2.535	10.758	-5	6	-3
Malatya	7.147	187	7.333	7.068	249	7.316	-1	33	-0,2
Mardin	6.081	88	6.169	6.367	102	6.469	5	16	5
Muş Sultan Alparslan	3.889	35	3.924	3.940	55	3.995	1	58	2
Kapadokya	992	13	1.004	3.873	38	3.911	291	194	289
Ordu-Giresun	8.489	1.570	10.058	8.049	418	8.467	-5	-73	-16
Samsun Çarşamba	8.691	960	9.651	13.134	2.504	15.639	51	161	62
Siirt	181	0	181	0	0	0	-100	0	-100
Sinop	1.352	9	1.361	1.380	21	1.401	2	128	3
Sivas Nuri Demirağ	4.464	161	4.624	4.509	149	4.659	1	-7	1
Şanlıurfa Gap	5.723	497	6.220	5.900	457	6.356	3	-8	2
Şırnak Şerafettin Elçi	3.276	1	3.277	4.000	0	4.000	22	-100	22
Tekirdağ Çorlu	615	1.107	1.722	678	1.347	2.026	10	22	18
Tokat	87	0	87	0	0	0	-100	0	-100
Uşak	0	0	0	145	5	150	0	0	0
Van Ferit Melen	13.371	78	13.449	12.310	85	12.395	-8	8	-8
Zafer(*)	628	483	1.111	601	604	1.205	-4	25	8
Zonguldak Çaycuma(*)	0	525	525	0	532	532	0	1	1
DHMİ TOPLAMI/ TOTAL OF GENERAL DIRECTORATE OF STATE AIRPORTS AUTHORITY	739.724	2.381.450	3.121.174	760.897	2.711.678	3.472.575	2,9	13,9	11,3
TÜRKİYE GENELİ/ ALL TURKEY	884.811	2.596.400	3.481.210	915.790	2.906.104	3.821.893	3,5	11,9	9,8

(*) İşaretli havalimanlarından Zonguldak Çaycuma, Gazipaşa Alanya, Zafer ve Aydın Çıldır Havalimanları DHMİ denetimli özel şirket tarafından işletilmektedir. İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı Savunma Sanayi Müsteşarlığı denetiminde özel şirket tarafından, Eskisehir Hasan Polatkan Havalimanı, Eskisehir Anadolu Üniversitesi SHYO tarafından, İstanbul Havalimanı DHMİ denetimi ve gözetimi altında özel şirket tarafından işletilmekte olduğundan DHMİ toplamında hariç tutulmuştur.

(*) Zonguldak, Caycuma, Gazipasa Alanya, Zafer and Aydin Cildir Airports from the (*) marked ones are operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations. İstanbul Sabiha Gokcen Airport is operated by a private company under supervision of the Undersecretariat of the Defense Industry and Eskisehir Hasan Polatkan Airport is operated by the Civil Aviation College of Eskisehir Anadolu University. İstanbul Airport is operated by a private company supervised by the General Directorate of State Airports Operations so these airports are excluded from the total of the General Directorate of State Airports Operations.

10. BÖLÜM: BÖLÜM: SAĞLIK TURİZMİNDE GELİŞMELER

CHAPTER 10: DEVELOPMENTS IN HEALTH TOURISM

10.1. DÜNYADA SAĞLIK TURİZMİ

10.1. HEALTH TOURISM IN THE WORLD

Sağlık, wellness ve medikal turizm son yıllarda katlanarak büyümekte ve dünya genelinde kurulu ve gelişmekte olan birçok destinasyonda giderek daha çok önem kazanmaya başlamaktadır.

Sağlık turizmi günümüzde, fırsatları değerlendirmek ve zorluklarla daha iyi baş etmek için daha geniş ölçüde anlaşılması gereken gelişmekte olan, küresel, karışık ve hızla değişen bir dal sayılmaktadır. Sağlık turizmi bireylerin bulunduğu çevre ve toplumda kendi ihtiyaçlarını ve işlevlerini daha iyi karşılama kapasitesini artıran ve medikal ve sağlık temelli aktiviteler yoluyla fiziksel, zihinsel/ ruhsal sağlıklarına katkıda bulunan ve ana motivasyon kaynağı olan turizm türlerini kapsamaktadır.

Sağlık turizmi, wellness ve medikal turizm için bir şemsiye konumundadır.

Bazı sektör kuruluşları tarafından yapılan tahminlere göre, medikal turizm 45,5 milyar ila 72 milyar ABD Doları Pazar büyüğünü sahiptir (Patients Beyond Borders). Kaynak tahminlerine göre medikal turizmin değeri büyük ölçüde değişiklik göstermektedir. Medikal turistlere hizmet sağlayan birçok ülke bunu, ülkesine giren döviz artırmak ve ödemeler dengesini sağlamak için yapmaktadır.

Sağlık turizmi arzı, spa merkezleri olan otellerden, sağlık otellerine ve termal kaynaklardan özelleştirilmiş hastahane ve kliniklere kadar çok çeşitlilik göstermektedir. Sağlık turizmin farklı birçok alanında hizmet veren çok çeşitli işletmeler mevcuttur. (örneğin; sağlık gemileri de spa, IVF klinikleri, diş hekimliği ya da estetik cerrahi gibi alanlarda hizmet verebilmektedir).

Konaklama sektörü de sağlık turizmine olan artan talebi ve ilgiyi farketti ve artan sayıda operatör, hizmetlerini yeniden şekillendirdi ya da yeni trende uygun yeni markalar geliştirdi.

Medikal turizm için kilit etkenler sigorta ve hizmet eksikliği (hastanın kendi ülkesindeki), düşük maliyetler, daha kaliteli bakım, evde uygun olmayan prosedürler ve daha kısa bekleme süreleridir.

Health, wellness and medical tourism have grown exponentially in recent years and are becoming increasingly relevant in many established and emerging destinations around the world.

Health tourism is considered nowadays to be an emerging, global, complex and rapidly changing segment that needs to be comprehended to a greater extent in order to leverage opportunities and better address challenges. Health tourism covers those types of tourism which have as a primary motivation, the contribution to physical, mental and/or spiritual health through medical and wellness-based activities which increase the capacity of individuals to satisfy their own needs and function better as individuals in their environment and society.

Health tourism is the umbrella term for the subtypes: wellness tourism and medical tourism.

Some estimates by industry bodies point to USD 45.5 billion to USD 72 billion market size of medical tourism (Patients Beyond Borders) or USD 100 billion (Medical Tourism Association). Depending on the source estimates of the value of the medical tourism market differ greatly. Most countries that engage in delivering care to medical tourists do so to increase the level of foreign exchange earnings coming into their country and to improve their balance of payments position.

The supply of health tourism is already very wide from hotels with spas facilities, to wellness hotels and thermal baths to specialized hospitals and clinics. There are several types of facilities that can provide services in many areas of health tourism (e.g., wellness cruises can also provide services such as spas, IVF clinics, dental or plastic surgery clinics).

The hospitality industry recognized the growing demand and interest in health or wellbeing, and an increasing number of operators either have reshaped their services or launched new brands adapted to the new demand trend.

The key drivers for medical tourism are the lack of insurance and services (in the patients' home country), lower costs, better quality care, procedures unavailable at home and shorter waiting periods.

Ana ithalatçı ülkeler (medikal turistlerin geldiği ülkeler) Kuzey Amerika ve Batı Avrupa ülkeleri iken, ana ihracatçı ülkeler (medikal turistlere hizmet veren ülkeler) Latin Amerika, Doğu Avrupa, Afrika ve Asya'da içeren tüm kıtalara yayılmışlardır. Ülkeler ve/ veya hastahaneler belirli prosedürlerde uzmanlaşmış eğilimindedirler.

Sağlık turizmi stratejisinin bir parçası olarak, destinasyonlar seyahati kolaylaştıracak unsurları gözden geçirmelidirler: Vize politikası, geliştirilmiş bağlantı, güvenlik, engelli insanlar için hareketlilik alanı, kaynak pazar ve bölgümlerinin çeşitlendirilmesi, yatırımin çekiciliği, mevzuat, teşvik ve standartlar dahil olmak üzere bir çerçeveyin oluşturulması, hizmet ve altyapı kalitesi, esgitim ve beceri gelişimi, sağlık turizmi işletmeleri ve uygulamalarının akreditasyon ve sertifikasyonu, ürün geliştirme (örneğin, toplantı endüstrisi ya da gastronomi). Sağlık turizmi, mevsimsellikle mücadeleye de yardımcı olabilir, çünkü diğer turizm alanlarına karşın mevsimsel bir yapı izlemek zorunda değildir. Sağlık turizmi aynı zamanda, turizmin yayılmasına katkı sağlayabilir çünkü birçok sağlık merkezi ve medikal tesis şehir dışında ve kırsal alanlarda yer alabilmektedir.

Konaklama ve sağlık endüstrisi, hizmet sağlamayı ve kaliteli bir turizm deneyimi sunmayı optimize etmek için teknik bilgi ve uygulama bilgisi alışverişi yoluyla birbirlerinden öğrenebilirler. Konaklama sektörü ayrıca, konaklama, gastronomi ve diğer alanların arzı konusunda sağlık ve çeşitli ilgili turizm hizmetlerini tamamlayabilir.

The main importing countries (those where the medical tourists come from) are in North America and Western Europe. The main exporting countries (those who provide the services to medical tourists) are located across all continents, including Latin America, Eastern Europe, Africa and Asia. Countries and/or hospitals tend to be specialized in certain procedures.

As part of a health tourism strategy, destinations should look into travel facilitation issues: - Visa policy, enhanced connectivity, safety and security, mobility framework for people with disabilities; - Diversification of source markets and segments; - Attraction of investment; - Establishment of a regulatory framework, including legislation, incentives and standards; - Quality of service and infrastructure; - Training and skills development; - Accreditation and certification of health tourism facilities and practices; as well as - Product development, involving e.g., the meetings industry or gastronomy. Health tourism can help tackling seasonality, as it does not necessarily follow a seasonal pattern compared to other tourism segments. Health tourism can also contribute to tourism dispersal, as many wellness and medical facilities can be located in city outskirts and rural areas.

Hospitality and the health care industry can learn from each other through the exchange of know-how and practices, in order to optimize the delivery of services and ensure a quality tourism experience. The hospitality industry can also complement wellness and various related tourism services in the supply of accommodation, gastronomy and others.

11. BÖLÜM GOLF TURİZMİ

CHAPTER 11: GOLF TOURISM

Table 56: Belek Bölgesi 2018 Yılı Ülkelerine Göre Golf Oyun Sayısı Ve Oranı Tablosu
Table 56: The Number And Rate Of Games According To Countries In Belek Region (2018)

Milliyeti Nationality	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	2018 TOPLAM	
	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Oran Rate %
ABD / USA	0	0	908	2	10	10	6	12	13	18	979	0,26%
Almanya Germany	6608	14481	15466	14010	8704	3361	1332	1421	5723	11929	83035	22,19%
Arnavutluk Albania	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	6	0,00%
Avustralya Australia	0	3	14	4	30	8	8	0	68	6	141	0,04%
Avusturya Austria	527	873	1303	465	586	173	200	274	326	1476	6203	1,66%
Azerbaycan Azerbaijan	0	0	0	0	0	3	9	0	8	4	24	0,01%
Belarus Belarus	0	0	5	34	143	0	0	0	0	5	187	0,05%
Belçika Belgium	80	132	249	239	240	140	116	37	143	575	1951	0,52%
Bosna Hersek Bosnia Herzegovina	14	13	1	6	0	1	5	0	11	4	55	0,01%
Brezilya Brazil	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2	0,00%
Bulgaristan Bulgaria	142	6	22	1	0	6	1	0	4	26	208	0,06%
Çin/China	44	54	16	117	51	4	1	6	24	20	337	0,09%
Çekya Czechia	607	1679	3542	1574	458	188	88	37	315	1833	10321	2,76%
Danimarka Denmark	376	1650	7099	5517	1408	117	90	68	1271	2860	20456	5,47%
Estonya Estonia	112	399	217	278	13	6	3	0	47	130	1205	0,32%
Fas Morocco	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Finlandiya Finland	352	997	2256	5971	1542	118	72	40	402	2024	13774	3,68%
Fransa France	374	599	1397	1631	1934	395	86	235	504	2933	10088	2,70%
G.Kore S. Korea	159	159	37	27	41	16	20	33	64	175	731	0,20%
Gürcistan Gerorgia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
G.Afrika S. Africa	0	0	0	12	21	0	13	9	17	46	118	0,03%
Hırvatistan Croatia	197	462	26	41	4	14	0	1	15	36	796	0,21%
Hindistan India	0	5	2	48	32	8	2	5	27	17	146	0,04%
Hollanda Netherlands	876	1200	1494	1072	758	293	95	85	470	762	7105	1,90%
Irak/ Iraq	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0,00%
İngiltere England	3941	9906	15565	23526	39205	10596	2276	1591	22242	22966	151814	40,58%

Milliyeti Nationality	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	2018 TOPLAM	
	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Oran Rate %
İran/Iran	6	0	0	3	11	0	0	2	2	13	37	0,01%
İrlanda Ireland	1	1	9	9	59	15	7	6	32	32	171	0,05%
İskoçya Scotland	0	0	2	51	107	218	24	0	4	0	406	0,11%
İspanya Spain	14	10	9	160	22	2	11	4	8	1	241	0,06%
İsrail Israel	0	0	0	4	0	0	0	0	8	0	12	0,00%
İsveç Sweeden	724	1021	5525	9371	3310	364	156	88	897	6587	28043	7,50%
İsviçre Switzerland	278	682	1169	779	564	179	7	44	253	1155	5110	1,37%
İtalya/Italy	22	19	63	55	69	37	13	15	34	37	364	0,10%
İzlanda	0	0	3	76	7	0	0	3	5	18	112	0,03%
Japonya	22	90	38	112	56	9	14	12	10	31	394	0,11%
K.K.T.C. Cyprus	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	6	0,00%
Kırgızistan Kirghizstan	0	1	0	18	38	0	0	0	0	0	57	0,02%
Kazakistan Kazakhstan	0	42	18	2	2	21	7	7	0	7	106	0,03%
Kanada Canada	2	3	6	0	7	0	0	0	7	8	33	0,01%
Letonya Letonia	4	0	0	6	8	0	0	0	7	5	30	0,01%
Litvanya Lituania	0	0	14	159	6	8	8	2	8	120	325	0,09%
Lüksemburg Luxemburg	0	16	14	15	22	4	3	15	5	21	115	0,03%
Malta Malta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Macaristan Hungary	298	33	2	1	0	0	1	3	4	68	410	0,11%
Mısır Egypt	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Moldova Moldova	0	2	29	0	0	0	0	1	0	0	32	0,01%
Norveç Norway	127	603	2040	1130	709	135	99	41	244	1033	6161	1,65%
Özbekistan Uzbekistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Polonya Poland	136	446	1167	370	205	34	8	20	84	727	3197	0,85%
Portekiz Portugal	0	0	0	0	12	41	0	0	3	28	84	0,02%
Romanya Romania	90	58	184	104	48	27	17	18	5	24	575	0,15%
Rusya Fed. Russian Federation	391	539	1340	1305	1047	220	141	207	480	725	6395	1,71%
S. Arabistan S. Arabia	0	0	0	12	0	10	0	15	0	0	37	0,01%
Sırbistan Serbia	83	82	50	6	9	4	0	8	0	0	242	0,06%
Slovakya Slovakia	524	1545	2017	794	204	121	149	104	351	1209	7018	1,88%
Suriye/Syria	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8	0,00%

Milliyeti Nationality	Ocak January	Şubat February	Mart March	Nisan April	Mayıs May	Haziran June	Temmuz July	Ağustos August	Eylül September	Ekim October	2018 TOPLAM	
	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Sayı Number	Oran Rate %
Slovenya Slovenia	297	1952	355	53	54	7	21	52	12	160	2963	0,79%
Türkmenistan Turkmenistan	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Tunus Tunisia	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00%
Ukrayna Ukraine	31	171	290	240	23	12	13	35	40	60	915	0,24%
Yunanistan Greece	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10	10	0,00%
Belirlene- meyen Undefined	41	39	34	199	146	10	3	48	39	286	845	0,23%
Yab. Zi- yaretçiler Foreign Visitors	17500	39976	63997	69616	61925	16935	5127	4606	34244	60211	374137	97,70%
Yerli Ziyaretçi Citizens	813	1072	1897	2150	529	502	381	257	394	827	8822	2,30%
Genel Top. Total	18313	41048	65894	71766	62454	17437	5508	4863	34638	61038	382959	

Tablo 57: 2018 Yılında Türkiye'deki Oyun Sayıları*Table 57: The Number of Games in Turkey in 2018*

	2014	2015	2016	2017	2018
OCAK / JANUARY	28.171	28.789	22.593	14.987	18.313
SUBAT / FEBRUARY	47.553	50.190	38.869	32.682	41.049
MART / MARCH	80.089	74.050	56.582	34.750	65.894
NİSAN / APRIL	77.683	67.429	47.969	36.835	71.766
MAYIS / MAY	61.448	56.295	44.181	33.045	62.454
HAZİRAN / JUNE	18.721	16.822	11.556	10.218	17.437
TEMMUZ / JULY	6.544	6.562	4.822	3.470	5.508
AGUSTOS / AUGUST	6.787	6.358	3.422	3.976	4.863
EYLÜL / SEPTEMBER	32.919	29.825	16.657	20.905	34.638
EKİM / OCTOBER	57.353	54.678	26.202	39.242	61.038
KASIM / NOVEMBER	63.926	42.322	24.526	40.225	76.903
ARALIK / DECEMBER	32.022	29.725	17.103	19.030	35.708
TOPLAM / TOTAL	513.216	463.045	314.482	289.365	495.571

Tablo 58: Türkiye'deki Golf Tesisleri**Table 58: Gulf Facilities in Turkey**

Şehir City	Tesis Adı Name of Facility	Saha Sayısı The Number of Field
Istanbul	Kemer Golf & Country	2
Istanbul	Marmara Golf Kulübü	2
Antalya	Antalya Golf Club	2
Antalya	Carya Golf Club	1
Antalya	Cornelia Golf Club	3
Antalya	Gloria Golf Resort	6
Antalya	Kaya Palazzo Golf Club	1
Antalya	Lykia Links Golf Course	1
Antalya	Montgomorie/Maxx Royal Golf Club	1
Antalya	National Golf Course	4
Antalya	Robinson Nobilis	1
Antalya	Sueno Golf Club	2
Antalya	Titanic Golf Course	4
Bodrum	Bodrum Golf Klübü	1
Bodrum	Regnum Golf Country	1
Aydin	Kusadasi International Golf	1
Ankara	Ankara Golf Kulübü	2
Samsun	Samsun Büyükşehir Belediyesi Golf Kulübü	1
Toplam / Total		36

KAYNAKÇA / SOURCES

- <https://www.wttc.org/>
- [http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2017/industry-trends/?doing_wp_cron=1513151493.5988180637359619140625:](http://reports.weforum.org/travel-and-tourism-competitiveness-report-2017/industry-trends/?doing_wp_cron=1513151493.5988180637359619140625)
- https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tourism_statistics_-_nights_spent_at_tourist_accommodation_establishments#January_to_June_2018.2C_increase_in_the_number_of_nights_spent_in_EU_tourist_accommodation
- <http://yigm.kultur.gov.tr/TR-211023/2018.html> Erişim tarihi: 11/01/2019
- Kültür ve Turizm Bakanlığı, Sınır Bülteni, Aralık 2018, 08.02.01.2019
- www.tuik.gov.tr, Erişim Tarihi: 15.01.2019
- <http://media.unwto.org/en/press-release/2011-10-11/international-tourists-hit-18-billion-2030>
- <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284419098>
- <https://www.wttc.org/-/media/files/reports/monthly-updates/2017/monthly-economic-impact---october-2017.pdf>
- <https://www.russtd.com/topic/destinations>
- Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) World Tourism Barometer, cilt 15, Mart 2017, s.9./ www.wttc.org 09/07/2017
- <https://blog.euromonitor.com/2017/09/travel-2018-data-tells-us.html>
- <http://www.weforum.org/agenda/2017/04/which-are-the-most-tourist-friendly-countries/>
- <http://media.unwto.org/press-release/2018-01-15/2017-international-tourism-results-highest-seven-years>
- [http://www.compass-consulting.ru/en/zal/russian-tourism-and-mice-trends-2017/Erişimtarihi:20.06.2017\).](http://www.compass-consulting.ru/en/zal/russian-tourism-and-mice-trends-2017/Erişimtarihi:20.06.2017)
- (<http://www.tornosnews.gr/en/tourism-businesses/markets/28122-greece-2nd-most-popular-travel-destination-for-russians-in-2017.html> Erişim tarihi: 05.02.2018)
- http://www.ktbyatirimisletmeler.gov.tr/TR_9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html Erişim tarihi: 08/02/2018
- http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR_9854/sinir-giris-cikis-istatistikleri.html, 08.02.2018
- <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/Eklenti/56803,aralık-2017pdf.pdf?0>
- <http://www.istanbulkulturturizm.gov.tr/Eklenti/52627,Temmuz-2017pdf.pdf?0>, 26.06.2017
- <http://www.antalyahavalimani.gov.tr/tr/govdb/tr/istatistik/0000-2018%20Yili%20Yolcu%20ve%20Ucak%20Sayilari.pdf>
- <http://www.muglakulturturizm.gov.tr/Eklenti/61353,aralıkpdf.pdf?0>
- <http://www.izmirkulturturizm.gov.tr/TR-202464/2018-yili-istatistikleri.html>
- <http://www.tuik.gov.tr/PreTabloArama.do>
- TÜİK Çıkış Yapan Ziyaretçiler ve Vatandaş Giriş Araştırmaları
- TÜİK Çıkış Yapan Ziyaretçiler Anketi
- Türkiye İstatistik Kurumu , Merkez Bankası , Kültür ve Turizm Bakanlığı
- Resmi Gazetelerin ilgili sayıları.
- http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR_11569/mavi-bayrak.html
- http://yigm.kulturturizm.gov.tr/TR_11585/ulkemizde-yillara-gore-mavi-bayrak-sayıları.html
- ICCA 2017 Raporu
- UNWTO Barometer 2018
- https://atlantis.udhb.gov.tr/istatistik/istatistik_kruvaziyer.aspx
- UNWTO/ ETC Launch Report on Health Tourism

Notlar:..

Notlar:.....

Notlar:.....

KOBİ'ler kredisini şimdi alıyor, sezonda ödüyor

Akbank'ın Sezon Ödemeli Turizm Kredisi'ni
uygun faiz oranlarıyla şimdi alın, sezonda ödeyin.
Ne de olsa Akbank hayatın kalbinde.

Sezon Ödemeli Turizm Kredisi'nde uygulanan geri ödemesiz dönem süresi her kredi işlemi özelinde değişiklik gösterebilecektir. Krediye ilişkin güncel faiz oranı Akbank şubelerinden öğrenilebilmektedir. Kredi talepleri, başvuru esnasında talep edilecek tüm evrakin temini ve bankacada talep edilebilecek teminatların tesisinin ardından değerlendirilerek olumlu bulunursa karşılanacaktır. Akbank, tüm ürün/hizmet koşullarında değişiklik yapma, ürünü/hizmeti kaldırma/durdurma hakkını saklı tutar. Detaylı bilgi : www.akbank.com

AKBANK

sizin için